ૐ

વાલાર્ક જ્ઞાતિની ઉત્પત્તિ ને આધુનીક વસ્તી.

પ્રકાશક,

જોશી સોમેશ્વર દારકાંદાસ.

કપડવંજવાળા, હાલ મુંબઈ.

गूजरात विद्यापीठ ग्रंथालय

[गुजराती कॉपीराइट विभाग]

अनुक्रमांक ૮૨૫૨ वर्गांक

पुस्तकनुं नाम ભારતીય સાહિત્યની ઉત્પત્તિ

विषय [illegible]

ॐ

બાલાર્ક જ્ઞાતીની ઉત્પત્તિ ને આધુનીક વસ્તી.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કર્ત્તા.

જોશી સોમેશ્વર દ્વારકાંદાસ કપડવંજવાળા.

જ્યોતિષ કલ્પતરૂ બનાવનાર તથા જાતક પારિજાત અને અન્ય
વિષય સહીત મુહૂર્ત માર્તંડનું ભાષાન્તર કરનાર,

ભાઇ જીવણજી લેન, ઠાકુરદ્વાર રોડ-મુંબઈ.

આવૃત્તિ ૧ લી..   પ્રત ૧૦૦૦.

અમદાવાદ.

શ્રી "ડાયમંડ જ્યુબિલિ" પ્રિન્ટિંગ પ્રેસમાં
પરીખ દેવીદાસ છગનલાલે છાપ્યું.

૧૯૭૫.   શાકે ૧૮૪૧.   સને ૧૯૧૯.

કિમ્મત મફત.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ-સંગ્રહ

અનુક્રમણિકા.

અર્પણ પત્રિકા.

વેહાધીકારી પૂજ્યપાદ અને હૃદયથી પૂર્ણ આનંદ આપનારી મારી જ્ઞાતી સમસ્તને !

પ્રાણી માત્ર અનેક પ્રકારના રૂણથી બંધાયેલું હોય છે, દરેક પ્રાણી કરતાં મનુષ્યોને વિશેષ રૂણ બદ્ધ રહેવું પડે છે, તે રૂણ અનેક પ્રકારનાં હોય છે, તે બધાં રૂણોમાંનું જ્ઞાતીરૂણ પણ મનુષ્યને હોય છે? તો જ્ઞાતીમાંથી કન્યાની લેવડદેવડ, જ.તિના પિતા-માતા, સહોદરો, એજ જ્ઞાતીમાં જન્મથી મરણ તેમાં એવી અનેક મદદોનું મળવું, વિદ્યાભ્યાસાદિ શિક્ષણ વગેરેની પ્રાપ્તિ એટલુંજ નહિ પણ એથી અગાધ ઉપકારો કરનારી મારી આ જ્ઞાતીનું હૃદયમાં ચિન્તવન કરીને આ લઘુ પુસ્તક હું જ્ઞાતીના સેવક તરીકેની ભાવના રાખી, જો કે જ્ઞાતીયે કરેલા ઉપકારનો બદલો વાળી શકાતો નથી. છતાં જે કંઈ આ કૃત્યથી અનેક ઉપકારમાં થોડાનો પણ બદલો વળાય. એ હેતુથી આ પુસ્તક શુદ્ધ હૃદયથી નિર્લોભે સર્વ જ્ઞાતી બંધુઓને સપ્રેમ સમર્પણ કરૂં છું.

લી. હું છું જ્ઞાતીનો સેવક,

વૈશાખ સુદી ૧૫ ગુરૂવાર.
સંવત ૧૯૭૫.

ભટ્ટ-સોમેશ્વર દ્વારકાંદાસ-જોષી.

પ્રસ્તાવના.

દરેક કાળમાં, દરેક દેશમાં, દરેક જીલ્લામાં દરેક તાલુકામાં યાતો દરેક ગામડાઓમાં, એટલુંજ નહિ પરન્તુ દરેક ઘરમાં, કાળ બલના પ્રભાવથી કંઇને કંઈ ફેરફાર અવશ્ય થયો છે, થાય છે, અને થશે, એ એક ઇશ્વિરી ચોક્કસ નીયમ છે, પછી તે ફેરફાર લાભમાં હોય, અગર નુકશાનમાં હોય. ચડતીનો હોય, કે પડતીનો હોય. પણ ફેરફાર તો હોવોજ જોઇએ, એ નિશ્ચય છે, એવા કાલ બલના પ્રભાવથી હિન્દુસ્થાનમાં, મુંબઇ ઇલાકાના ગુજરાત વિભાગમાં તેમાં મુખ્યત્વે ખેડાજીલ્લામાં, યાંને કંઇક મેવાડમાં વસ્તી આપણી વડાદરા જ્ઞાતીની પણ અધોગતી કે ઉન્નતીનો ફેરફાર કંઇ પણ થવો જોઇએ, એ પણ નક્કી છે, ત્યારે શું અધોગતિ રૂપ ફેરફાર થવાનો છે. ના તેમ કહેવાને બીલકુલ કારણ નથી. કેમકે સમસ્ત જ્ઞાતીનું મુખ્ય નગર વરાધ ભાગતાં, તેમાંથી જ્ઞાતીનું છિન્ન ભિન્ન થયા પછી અધાપી પર્યંત જ્ઞાતીનો ભાગ્યોદય, હું તો શું પણ જ્ઞાતીમાંનો કોઇ પણ લાયક કે વિદ્વાન પુરૂષ કહિ શકતો નથી. કે લખેલા વખતથી આજ સુધીના સમયમાં બાલાર્ક જ્ઞાતી સુધારાના શીખર ઉપર કોઇ પણ વખતે હતી; એ કહેવું તદ્દન અશક્ય છે. અને દુઃખના ડુંગરો તળે દટાયેલી, અનેક આફત્તીઓમાં કચડાયલી દરેક હિન્દુ કોમના ઉચ્ચ જ્ઞાતીઓ કરતાં પછાત પડેલી કેળવણી રહિત ધંધાનાં સારાં સાધન વિનાની, જ્યાં ત્યાં માન ગુમાવતી, અને દાસત્વ સ્વીકારતી, એ પ્રમાણે સદ્ બુદ્ધીનો તેટલામાંજ સમાવેશ કરનારી, એટલું તો શું, પણ તેથી એ અધમ કર્મો કરવા છતાં ઉદર પોષણનો નિર્વાહ સંતોષથી નહિ કરી શકનારી, આ જ્ઞાતી અનેક વિટંબણાઓમાંથી હજુ સુધી પસાર થઈ, અને થાય છે એટલે અધોગતીતો તેની છે. પરન્તુ ઉન્નતી નથી. તો કદાચ આ ઉત્તમ જ્ઞાતી કે જે સૂર્ય જેવા ઉત્તમ પિતાથી ઉત્પન્ન થયેલી છે. અને જે કાર્યમાં પડે તે કાર્ય સારી રીતે પાર પાડનારી, નીડર, હીમતવાન, દરેકના મનને રંજન કરનારી, સામાની મન શક્તિને પારખનારી, એવી સતેજ બુદ્ધી વાળી આજ્ઞાતી જો બુદ્ધી બળનો સદ્ ઉપયોગ કરે તો તે પરમ કૃપાલુ પરમાત્માની અકળીત કળા આપણને ઉન્નતીના માર્ગપર લાવ્યા વિના રહેશે નહી, હાલમાં તેના પ્રાતઃકાળના દર્શનરૂપી કદિ નહિ બની શકે, એવા સંજોગો છતાં પણ અહેમદાવાદ મુકામે જ્ઞાતીની કોનફરન્સ ભરાઇ, કંઇ શુભ ચિન્હ દર્શાવ્યું છે, છતાં તે પ્રાતઃકાળ નહિ. પણ પાછળથી તે

કોન્ફરન્સ બંધ પડવાથી કદાચ રાત્રિના ચાર વાગ્યાના વખતની ઘોર નિંદ્રામાંથી કંઈ જાગ્રત થતી હોય, તેવા ભણકારા કંઈક શરૂ થઈ અચકાઈ ગયા છે, પરન્તુ પરમાત્મા જ્યારે જે વ્યક્તીની ઉન્નતી કરવા ઇચ્છે છે, ત્યારે તેને ઉન્નતી પર લાવવા જોઈતું આત્મબળ તે વ્યક્તિને આપે છે, તેથી હું માનું છું કે તેજ પ્રભુ આ કાર્યની ચળવળ મારી પાસે કરાવે છે, તેનું સારૂં યાતો માઠું ફલ કેવું આવશે, તે મારી કલ્પનાની બહાર છે, પરન્તુ આ મારી જ્ઞાતીનો અભ્યુદય થાય તેમ હું શુદ્ધ હૃદયથી ઇચ્છું છું.

આ કાર્યમાં મદદ કરનારા જ્ઞાતી બંધુઓનો ઉપકાર.

વિશેષમાં મારે જણાવવું જોઈએ કે મારા **નાનાભાઈ ત્રીભોવન દ્વારકાદાસે**–આશરે સંવત ૧૯૭૧ માં આપણી જ્ઞાતી કયા કયા ગામમાં અને કેટલી હશે? તે સંબંધી મારી સાથે વાત નીકળતાં વસ્તીની ગણત્રી થાય તો ઠીક, એમ વિચાર જણાવ્યો હતો. અને મેં જ્યારે તે કામ કરવું કે કેમ? તે પુછતાં મને કહ્યું કે આપણી ફરજ છે કે જ્ઞાતીના માટે કંઈ પણ બને તેટલું કરવું જોઈએ, એ પ્રમાણે મારા ભાઈના કહેલા ઉદ્ગારો મેં ધ્યાનમાં રાખ્યા હતા, તે પછી મહેમદાવાદના મરહુમ ડોકતર-**હરીલાલ મોતીરામ** હાથીજણ વાળાયે મુંબઈમાં મને ફરીથી એજ સૂચના કરી હતી, ત્યારે મારો વસ્તિ પત્રક છપાવાનો દ્રઢ નિશ્ચય થયો. ને મેવાડમાં વસતી આપણી વડાદરા જ્ઞાતીનું વસ્તિ પત્રક તૈયાર કરવાને જો કે ઘણી અગવડ પડી. છતાં મારા ભાઈએ મેવાડમાં જઈ મને પૂરતી સગવડ કરી આપી એટલું જ નહિ પણ છાપખાનામાં છપાવતાં અમદાવાદમાં રહી, પ્રથમ નીકળેલાં પ્રુફો તપાસી પોતાની મારા તરફની અપૂર્વ લાગણી, અને જ્ઞાતી ઉપરનો સ્પષ્ટ પ્રેમ બતાવી આપ્યો છે.

એજ પ્રમાણે–કપડવંજનીવાશી–**મણીશંકર પુરૂષોત્તમ ભટ**–જેઓએ શરૂઆતથી વસ્તીપત્રક બનાવવા માટે નવે ગામોમાં પત્રવ્યવહાર કરી સવળતા કરી આપી એટલુંજ નહિ પણ ડાકોરની વસ્તીનું લીષ્ટ ખાસ એમનીજ મદદથી તૈયાર કર્યું હતું.

તેમજ કઠલાલના રહીશ રા. રા. **વકીલ પુંજાભાઈ સોમેશ્વર ભાઈએ** પ્રસ્તાવના, અર્પણપત્રિકા, વિગેરે મુંબઈથી ખેડે લઈ વાંચી સુધારો કર્યો હતો. એટલુંજ નહિ પણ બાલોપાખ્યાન પોતેજ વાંચી જલદી છપાવા આગ્રહ કર્યો હતો, તેમજવળી એક પંચાંગમાં બાલોપાખ્યાનની જુજ હકીકત પોતે વાંચી હતી, તે પણ મારા ઉપર મોકલી હતી. ને આ કામમાં તેઓએ પૂરતી મદદ આપી હતી.

તેમજ દરેક ગામોનાં આવેલાં વસ્તિ પત્રકોની ભુલ સુધારી ઓડરમાં એક પછી એક મુકી નવેસરથી વસ્તિપત્રક બનાવી તૈયાર કરવાને **મહેમદાવાદના રહીશ પંડયા પરભુલાલ મોતીરામે** વસ્તીપત્રક વિગેરે સુધારવામાં કેટલોક શ્રમ લઈ પૂર્ણ પ્રેમથી જ્ઞાતીની સેવા બજાવી છે.

અને સરસવણી નિવાસી **જોષી છોટાલાલ રૂખદેવ કવી** પાસે સંસ્કૃતમાં બાલોપાખ્યાન હતું તે હમોએ પત્રદ્વારાએ મંગાવ્યાથી તેઓએ ખુશીથી મોકલી આપ્યું હતું.

તેમજ કઠલાલ નિવાસી **જોષી કેશવલાલભાઈ રણછોડભાઇ માસ્તર,** કે જેમણે આ બાબતમાં અમોને સારો ઉત્સાહ બતાવ્યો હતો. અને તેમણે કવિતારૂપે બનાવેલું બાલોપાખ્યાન હમોને ઉતારી લેવા આપ્યું હતું, પરન્તુ હમોએ બાલોપાખ્યાનનો શ્લોક સહિત ગુજરાતી તરજૂમો આપવાથી તે કવિતારૂપે અત્રે દાખલ કર્યું નથી. માટે જેઓને તે કવિતારૂપે જાણવાની જરૂર હોય. તેઓએ **કેશવલાલભાઇને** મળી પોતાની ઇચ્છા પુરી કરવી.

મહેમદાવાદનું વસ્તિપત્રક તૈયાર કરવા માટે ત્યાંની પાઠશાળાના અધ્યાપક **શાસ્ત્રી નટવરલાલ ત્રીભોવને** વસ્તિપત્રક બનાવીને અમોને પહોંચાડતાં ઘણી મહેનત લીધી છે. પરન્તુ દીલગીર છું કે રાજેશ્રી નવટરલાલ આ વસ્તિપત્રક છપાઇ બહાર પડે તે જોવાને ઉત્સુક હોવા છતાં, તે પૂર્વે કૈલાસ વાસી થયા, એ વિશેષ ખેદકારક છે.

કઠલાલ નિવાસી—**વ્યાસ ચુનીલાલ ભુલાભાઇ** કે જેમણે કઠલાલ ગામનું વસ્તિપત્રક તૈયાર કરવાને ઘણી મહેનત લીધી છે. પરંતુ ખેદકારક એજ કે તેઓ પણ કૈલાશવાશી થયા છે.

તેમજ સરસવણીના વસ્તીપત્રક માટે કાળજીથી **ભટ શીવશંકર ગવરીશંકર, ભટ જેઠાલાલ દાજી, પંડયા છોટાલાલ ત્રીકમ,** વગેરે અન્ય જ્ઞાતી બંધુઓએ ઘણાજ ઉત્સાહથી મદદ કરી છે.

વડથલ ગામના વસ્તિપત્રક માટે સરસવણીના રહિશ **વ્યાસ ગોકળ ઇશ્વરે** ત્યાં જઈ જાતેજ વસ્તિપત્રકનું લીષ્ટ તૈયાર કરી મોકલ્યું છે. તેમજ હાથીજણ-પીહીજ-વિગેરેનાં વસ્તીપત્રક પણ ત્યાંના આગેવાન ગ્રહસ્થોએ તૈયાર કરી મોકલ્યાં છે.

ઉપર મુજબ જે જે જ્ઞાતી બંધુઓએ જે જે મને આ કામમાં સાહ્યતા આપી છે, તે અને જેઓનાં નામો અત્રે આપેલાં છે. તેમજ જેઓનાં નામો

આપવાને રહી ગયાં હોય તે સરવેનો હું ખરા અંતઃકરણ પૂર્વક આભાર **માનું છું.**

વિશેષ મારે જણાવવું જોઇએ કે અત્રે દાખલ કરેલું વડાદરા જ્ઞાતીનું વસ્તીપત્રક સંવત ૧૯૭૨ની સાલમાં તૈયાર કર્યું હતું. પરન્તુ કેટલીક ઘર ખાનગી અડચણોને લીધે, અને હાલની લડાઈના સબબે કાગળો અને છપાઇ વિગેરેની મોંઘવારી થવાથી છપાવી તૈયાર કરવાને બન્યું નહિ. છતાં કાગળો અને છપાઈ વિગેરે લડાઈ ચાલુ રહેવાથી સસ્તું થવાનો સમય આવ્યોજ નહિ જેથી આખરે કાગળની મોંઘવારી હોવા છતાં આ વસ્તિપત્રક છપાવવાને શરૂઆત કરવી પડી, તેથી સંવત ૧૯૭૨ની સાલ પછી છપાતા સુધીના વખતમાં કેટલાંક માણસોનાં મરણ થયાં છે તેમાંથી જૂજ ખબર અમોને પડી છે. તેઓના નામ આગળ ચોકડી (+) રિમાર્કમાં અથવા નામ ઉપર કરેલી છે, એટલે સંવત ૧૯૭૨ પછી અને વસ્તિપત્રક છપાતા પહેલાં તે માણસો મર્ણ પામ્યાં છે, એમ જાણવું, તેમાં આશરે એંસીથી સો માણસનો ઘટાડો થયો છે. સંવત ૧૯૭૩ અને ૭૪ માં ચાલેલા પ્લેગને લીધે મહેમદાવાદમાં ચાલીશથી ૫૦ માણસની નુકશાની થઇ હોય એમ જણાય છે. તેમજ સંવત ૧૯૭૨ પછી કેટલાંક જન્મેલાં છે. તેની નોંધ અત્રે આપી નથી. સરસવણીના વસ્તી-વસ્તીપત્રકમાં વ્યાસ છોટાલાલ ભિતમરામના નામ આગળ × ચોકડી કરેલી છે અને તેમને છોકરો છે. એ ભૂલથી લખેલું છે. **इत्यलम्.**

લી.

સંવત ૧૯૭૫,
વૈશાખ સુદ ૧૫ ગુરૂવાર.

જોશી સોમેશ્વર દ્વારકાંદાસ.

॥ ॐ ॥

॥ श्री गणेशाय नमः ॥

વડાદ્રા (બાલાર્ક બ્રાહ્મણ જ્ઞાતિ) ની ઉત્પત્તિ.

વિષય ૧ લો.

॥ अथ बालोपाख्यान प्रारंभः ॥

श्री शौनक उवाच—

सूत माहात्म्य मुदितं साभ्रमत्यास्त्वयाऽनघ ॥
बालापुरमिहप्रोक्तं विस्तरेण वदस्वनः ॥ १ ॥

ભાવાર્થ—શ્રીયુત મહર્ષિ શૌનક બોલ્યા–હે સુતપુરાણી, આપે **સાબરમતી નદીનું** માહાત્મ્ય કહ્યું. પરંતુ તેમાં **બાલાપુર** જે કહ્યું તે અમોને વિસ્તારથી કહો. ૧

सूतउवाच—

तीर्थांनां परमं तीर्थं साभ्रमत्यास्तटे स्मृतम् ॥
बालापुरमितिख्यातं भुक्ति मुक्ति प्रदायकम् ॥ २ ॥

ભાવાર્થ—સુતપુરાણી કહે છે-સાબરમતીના કિનારે તીર્થોમાં શ્રેષ્ઠ એવું તે **બાલાપુર** નામનું તીર્થ છે. તે તીર્થ આ લોકમાં વૈભવ, અને પરલોકમાં મોક્ષ આપનાર છે. ૨

तपस्विसिद्धमुनिभिर्विबुधैः सेवितं परम् ॥
सूर्यक्षेत्रं प्रसिद्धंतु जातं तद्वापरे युगे ॥ ३ ॥

ભાવાર્થ—સિદ્ધ મુની અને દેવોએ સેવાએલું, અને **સૂર્યક્ષેત્ર** નામથી પ્રસિદ્ધિ પામેલું, તે ક્ષેત્ર દ્વાપર યુગમાં થયું છે. ૩

वेत्रवत्यास्तटे पूर्वमुत्कंठेश्वर सन्निधौ ॥
जाबालिस्तु तपस्तेपे वर्षाणां च शतंनव ॥ ४ ॥

ભાવાર્થ—વેત્રવતી (વાત્રક)ના કિનારા ઉપર **ઉત્કંઠેશ્વર મહાદેવની** સન્મુખ, જાબાલિ (કણ્વ) મુનિએ નવસો વરસ સુધી પહેલાં તપ કર્યું હતું. ૪

तस्य भार्या सदाचारा कौशिकी नामतो द्विजाः ॥
पतिव्रता प्रिया भर्तुर्वन्हिशुश्रूषणे रता ॥ ५ ॥

ભાવાર્થ—તે જાબાલિ ઋષિનાં પત્ની પવિત્ર આચરણવાળાં સ્વામીને પ્રિય, પતિવ્રતા, અગ્નિહોત્રાદિની સેવા કરવામાં તત્પર, એવાં **કૌશિકી** નામનાં હતાં. ૫

केनचिदथकालेन गर्भं सादधती शुभम् ॥
तस्याः पुंसवनंकर्म जाबालिः कृतवांस्तदा ॥ ६ ॥

ભાવાર્થ—ત્યાર બાદ કેટલાક સમયે **કૌશિકીએ** ગર્ભ ધારણ કર્યો. ત્યારે **જાબાલિએ** પુંસવન સંસ્કાર કર્યો. ૬

सुषुवे तनयां सा च शुभलग्ने शुभोदये ॥
प्रसन्नश्च मुनिश्रेष्ठो जातकर्म चकारसः ॥ ७ ॥

ભાવાર્થ—શુભ લગ્નમાં અને ઉચ્ચના ગ્રહો થયા ત્યારે **કૌશિકીએ** કન્યાને જન્મ આપ્યો. તે જન્મ સમયે **જાબાલિ** મુનિ પ્રસન્ન થયા. અને તે કન્યાને જાતકર્મ સંસ્કાર કર્યો. ૭

दिने दिने वर्द्धमाना शुक्लपक्षे शशी यथा ॥
बाला इत्येव तन्नाम कृतंहि भृगुनन्दन ॥ ८ ॥

ભાવાર્થ—હે **શૌનકમુનિ**, તે કન્યા અજવાળીઆના ચંદ્રમાની માફક પ્રતિદિન મોટી થવા લાગી, અને તેનું નામ **બાલા** એ પ્રમાણે રાખ્યું. ૮

सा कन्या लक्षणैर्युक्ता सुरूपा सुमनोहरा ॥
जाता पंचाब्दिका सा च माताऽस्या निधनं गता ॥ ९ ॥

ભાવાર્થ—સારાં લક્ષણવાળી સ્વરૂપવાન અને મનોહર એવી તે કન્યા જ્યારે પાંચ વર્ષની થઇ ત્યારે તેની માતા મરણ પામી. ૯

जाबालिर्दुहितां बालां लालयन् पोषयन् फलैः ॥
शाकैश्च विविधान्नैश्च प्रेम्णा पुत्रीममातृकाम् ॥ १० ॥

ભાવાર્થ—જાબાલિ મુનિયે મા વિનાની તે બાળાને ફળો અને નાના પ્રકારના ભોજનો વડે પાલણુ પોષણુ કરવા માંડયું. ૧૦

प्राप्ते चैवाष्टमे वर्षे चिन्तयामास तत्पिता ॥
कस्मै देया मया कन्या मादूरे व्रजतुचसा ॥ ११ ॥

ભાવાર્થ—જયારે આઠ વર્ષની કન્યા થઇ ત્યારે પિતાને ચિંતા થવા લાગી કે આ કન્યા મારે કોને આપવી અને તે દૂર ન જાય તો બહુ સારૂં. ૧૧

एकात्मजा यदा गच्छेन्न प्राणान्धारयाम्यहम् ॥
एवं चिन्तयतस्तस्य गतं वर्षत्रयं ततः ॥ १२ ॥

ભાવાર્થ—મારે એકજ કન્યા છે તે જો જાય તો હું શી રીતે પ્રાણુ ધારણુ કરી શકું, એ પ્રમાણે વિચાર કરતાં ત્રણુ વર્ષ વીતી ગયાં. ૧૨

साज्ञात्वा स्वविवाहंच पितरं वाक्यमब्रवीत् ॥
गतत्रपा साचबाला रूपेणा प्रतिमा भुवि ॥ १३ ॥

ભાવર્થ—તે કન્યાને પોતાના વિવાહ સંબંધી ખબર પડી ત્યારે શરમ છોડી દુનિયામાં અધિક રૂપવતી તે કન્યા પોતાના પિતાને કહેવા લાગી. ૧૩

बालोवाच—

को विचारश्च संजातो मम वैवाहिकः पितः ॥
न वृणेऽहं द्विजश्रेष्ठान्नदेवान् नान्य मानुषान् ॥ १४ ॥
भर्तामे भास्करो भूयादितिमे निश्चिता मतिः ॥
नान्यं वृणेऽहं भोतात कुमारी ब्रह्मचारिणी ॥ १५ ॥

ભાવાર્થ—બાળા બોલી-હે, પિતાજી મારા વિવાહ સંબંધી આપને શો વિચાર થયો છે. હું સારા બ્રાહ્મણો દેવો કે બીજા મનુષ્યોને પરણુવાની નથી. ૧૪

કારણુ કે સૂર્ય મારો પતિ થાય એવો મેં નિશ્ચય કરેલો છે. માટે હે પિતાજી હું કુંવારી બ્રહ્મચારિણી રહીશ પરંતુ સૂર્ય શિવાય બીજાને પરણુવાની નથી. ૧૫.

सूतउवाच—

तस्यास्तद्वचनं श्रुत्वा जाबालिरुपहास्य च ॥
प्रोवाचेदं वचः पुत्रीं गद्गदाक्षरसंयुतम् ॥ १६ ॥

ભાવાર્થ—સૂત કહે છે-બાલાનું આ પ્રમાણે વચન સાંભળીને હાસ્યયુક્ત ગદગદ વચનથી **જાબાલિઋષિ** કહેવા લાગ્યા. ૧૬

वृथा मनोरथोयस्ते शृणु पुत्रियथा तथम् ॥
यादृशी यस्य जातिः स्यात्सम्बन्धस्तत्र तादृशः ॥१७॥

ભાવર્થ—હે, **પુત્રિ** તારી ઇચ્છા નિષ્ફલ છે. કારણ કે જેની જે જાતિ હોય તેનો તેજ જાતિમાં સબંધ થાય. ૧૭

द्विजानां द्विजमध्यतु पन्नगाश्चोरगेषु च ॥
देवानां देवमध्ये च विवाहः संप्रकीर्तितः ॥ १८ ॥

ભાવાર્થ—બ્રાહ્મણોનો બ્રાહ્મણ સાથે, સર્પોનો સર્પ જાતિમાં અને દેવોનો દેવો સાથે વિવાહ થઇ શકે છે. ૧૮

भास्करो देवलोकेतु वयं मर्त्ये च मानवाः ॥
कथं संजायते पुत्रि नोत्तमाधमयोः क्वचित् ॥ १९ ॥

ભાવાર્થ—હે પુત્રિ સૂર્યનારાયણ દેવલોકમાં છે અને આપણે મૃત્યુ લોકમાં મનુષ્ય જાતિનાં છીએ અને ઉત્તમ જાતિનો અધમ જાતિ સાથે સબંધ કેવી રીતે થઇ શકે? ૧૯

यदा वश्यो भवेद्देवस्तपसा नियमेन च ॥
तदा विवाहोजायेत नान्यथा चिन्तितं तव ॥ २० ॥

ભાવાર્થ—જ્યારે તપશ્ચર્યા કે નિયમથી દેવ વશ્ય થાય. ત્યારેજ વિવાહ થઇ શકે નહિ તો તારો વિચાર ફોગટ છે. ૨૦

जावालेर्वाक्यमाकर्ण्यप्रोचे बाला तपस्विनी ॥
मंत्रं प्रदेहिमेतात भास्कराराधनं विधिम् ॥ २१ ॥

ભાવાર્થ—ઉપર પ્રમાણે **જાબાલિનું** વચન સાંભળીને તપ કરવાની ઇચ્છાથી **બાલા** બોલી કે હે **પિતાજી** મને સૂર્યનો મંત્ર અને આરાધન કરવાનો વિધિ બતાવો. ૨૧

करिष्याम्यहमेकान्ते नियमेन दृढेन च ॥
यावत्तुष्यति मार्तण्डः कर्तव्यंतावदेवहि ॥ २२ ॥

ભાવાર્થ—હું જ્યાંસુધી સૂર્ય પ્રસન્ન થશે. ત્યાંસુધી દૃઢ નિયમ રાખી એકાગ્ર ધ્યાનથી એકાન્ત સ્થલમાં આરાધન કરીશ. ૨૨

न प्रसन्नो भवेत्तात देहं संतापयाम्यहम् ॥
न वृणेऽहं मुनिंकंचिदितिमे निश्चयोहृदि ॥ २३ ॥

ભાવાર્થ—હે, પિતાજી જ્યાંસુધી સૂર્ય પ્રસન્ન નહિ થાય ત્યાંસુધી મારા શરીરને ઘણું કષ્ટ આપીશ. પરંતુ કોઈ પણ મુનિને પરણીશ નહિ. એ પ્રમાણે મેં મારા મન સાથે નિશ્ચય કરેલો છે. ૨૩

तस्यास्तु निश्चयंदृष्ट्वा जाबालिर्मुनिसत्तमः ॥
प्रोवाच मंत्रानखिलान् भास्करस्य विधिक्रमात् ॥ २४ ॥

ભાવાર્થ—આ પ્રમાણે બાલાનો આગ્રહ જોઈને જાબાલિ મહર્ષિએ સૂર્યનો મંત્ર અને બરોબર વિધિ કહ્યો. ૨૪

शृणु पुत्रि प्रवक्ष्यामि भास्कराराधनं विधिम् ॥
स्नात्वात्रिकालं तीर्थादौ धौतवस्त्रं पिधाय च ॥ २५ ॥
कुशासनं परिशोध्य भूतशुद्धिं विधाय च ॥
आदित्यहृदयं जप्त्वा षडंगं न्यासमाचरेत् ॥ २६ ॥

ભાવાર્થ—હે પુત્રિ! તને સૂર્યના આરાધનનો વિધિ કહું છું તે તું સાંભળ. તીર્થ વિગેરે પવિત્ર જગ્યામાં જઈ, ત્રિકાળ સ્નાન કરી અને ધોએલું વસ્ત્ર પહેરવું. ૨૫

ત્યાર પછી દર્ભનું આસન શુદ્ધ કરી અને ભૂત શુદ્ધિ કરી, આદિત્ય હૃદય (સ્તોત્ર) નો ષડંગન્યાસ સાથે પાઠ કરવો. ૨૬

ॐकार पूर्वकंपूर्वमादित्याय नमस्तदा ॥
संकल्प मनसिधृत्वा जपेच्चैकाग्रया धिया ॥ २७ ॥
तदा भवेत्प्रसन्नश्च भास्करो भक्तदुःखहा ॥
प्रायेण तत्र स्थातव्यमेकान्ते योगिनामिव ॥ २८ ॥

ભાવાર્થ—વળી પહેલાં ઓંકાર બોલીને મનમાં સંકલ્પ કરી એકાગ્રચિત્ત કરવું. પછી "આદિત્યાયનમઃ" આ મંત્રનો જપ કરવો. ૨૭

આ પ્રમાણે કરવાથી ભક્તોના દુઃખને નાશ કરનાર સૂર્ય પ્રસન્ન થાય છે. ત્યાં આગળ ઘણું કરીને યોગિઓની માફક એકાન્તમાં હમ્મેશાં રહેવું. ૨૮

कथंतां दुहितां दूरं प्रेषयिष्यामि बालिकाम् ॥
इतः साभ्रमती चास्ति योजनानां त्रयंकिल ॥ २९ ॥

ભાવાર્થ—ઉપર પ્રમાણે મંત્રનો ઉપદેશ આપી **જાબાલિ મુનિ** પોતાના મનમાં વિચાર કરવા લાગ્યા કે હું બાલક કન્યાને દૂર કેવી રીતે મોકલીશ કારણુ કે સાબરમતી અહિંથી બરોબર ત્રણુ યોજન દૂર રહેલી છે. ૨૯

त्वया तत्रैवगन्तव्यं तपः कार्यं शुभस्थले ॥
पक्षे दशाहे मासे वा प्रेषयिष्यामि पत्रिकाम् ॥ ३० ॥

ભાવાર્થ—હે પુત્રિ તારે ત્યાં જવું ને પવિત્ર સ્થલમાં તપશ્ચર્યા કરવી, અને હું ૧૦-૧૫-દિવસે અથવા મહિને પણુ અહિંના કુશલ સમાચાર મોકલીશ. ૩૦

सूतउवाच—

एवं संबोध्य तनयां जाबालिः प्रेमविह्वलः ॥
रुरोद सुस्वरं तत्र तनयां परिषस्वजे ॥ ३१ ॥

ભાવાર્થ—સૂતપુરાણિ કહે છે-ઉપદેશ કર્યા પછી બાલા ઉપર અધિક પ્રેમ હોવાથી જાબાલિ મુનિ ભેટીને રૂદન કરવા લાગ્યા. ૩૧

कुशासनं ततोदत्वा मृगचर्माम्बरं शुभम् ॥
दंडं कमंडलुं चान्य ददौ सगद्गदाक्षरः ॥ ३२ ॥

ભાવાર્થ—તે પછી દર્ભનું આસન, મૃગચર્મ, સારાં વસ્ત્રો, દંડ, કમંડલું અને બીજું (ઉપયોગી થાય તેવું) ગદગદ વાણીથી આપતા હતા. ૩૨

जगाम बालया सार्द्धंमार्गं संदर्शनाय च ॥
समागत्य स्थलं दृष्ट्वा साभ्रमत्यास्तटे द्विजाः ॥ ३३ ॥

ભાવાર્થ—હે **બ્રાહ્મણો** તે જાબાલિ રસ્તો દેખાડવા માટે બાલા સાથે ગયા. સાબરમતીના કિનારે આવી સારૂં સ્થલ જોઇને. ૩૩

कुंडंकृत्वा तु विधिवद् वन्हिः संस्थाप्य भक्तितः ॥
संस्थापयित्वा ससुतामुपमंत्र्य यथाविधि ॥ ३४ ॥

ભાવાર્થ—વિધિ પ્રમાણે બહારના ભાગમાં કુંડ બનાવી તેમાં અગ્નિનું સ્થાપન કરી, બધી ગોઠવણુ કરી આપીને પુત્રીને સારી શિખામણુ આપી. ૩૪

जगाम मुनिजाबालिर्दुर्मनास्त्वाश्रमं स्वकम् ॥
दशाहे वाऽपिपक्षान्ते दृष्ट्वा बालां मुमोदह ॥ ३५ ॥

ભાવાર્થ—મનમાં દીલગીર થતા **જાબાલિ** મુનિ પોતાના **આશ્રમમાં** પાછા ગયા તે પછી ૧૦-૧૫ દિવસે **બાલાની** પાસે જઇ તેને જોઇ આવતા અને મનમાં ખુશી થતા. ૩૫

साबाला विविधं तेपे तपः परमदारुणम् ॥
स्नात्वा त्रिकालं विधिवत्फलाहारा तपस्विनी ॥ ३६ ॥

ભાવાર્થ—તે બાલા ત્રણ કાલ સ્નાન કરી ફલનો આહાર કરી તે દિવસથી વિધિયુક્ત ઉગ્ર તપશ્ચર્યા કરવા લાગી. ૩૬

अतिथिं पूजयामास कन्दमूल फलाम्बुभिः ॥
एकाकिनी च साबाला साभ्रमत्यास्तटे शुचौ ॥ ३७ ॥

ભાવાર્થ—તે નદીના કિનારે આવતા અતિથીઓનો ફળફૂલ અને જળથી આદર સત્કાર કરતી હતી. ૩૭

तत्र व्याघ्रा वराहाश्च किराताश्च वनेचराः ॥
वनं भयंकरं चैव वृक्षाः कंटकिनोऽभवन् ॥ ३८ ॥
पिचुमर्दैः कोविदारैः शिरीषैर्वदरीनगैः ॥
पालाशैः शमीवृक्षैश्च सर्वं भीतिकरं ह्यभूत् ॥ ३९ ॥

ભાવાર્થ—તે પ્રદેશમાં વાઘ, વરાહ, ભિલ્લ, જંગલી મનુષ્યોથી અને લીંબડા, કેરડા, સરસડા, બોરડી, ખાખરા અને ખીજડી જેવાં કાંટા વાળા ઝાડોથી ભયંકર હતું. ૩૮

जाबालेस्तपसस्तत्र नासीद्भीतिश्च शौनक ॥
प्रभावाश्चास्य दुहितुर्नसमीयुर्वनेचराः ॥ ४० ॥

ભાવાર્થ—તો પણ જાબાલિના તપ પ્રભાવથી તે વન ભય વિનાનું લાગતું હતું તેમજ બાલા પાસે પણ કોઇ જંગલી પ્રાણી જતું નહોતું. ૪૦

कर्णिकारैरर्कपुष्पै रक्तचन्दनमिश्रितैः ॥
तंदुलैरर्पयेदर्घं भास्कराय च नित्यशः ॥ ४१ ॥

ભાવાર્થ—તે બાલા કરણ અને આકડાના પુષ્પ સાથે તેમજ લાલ ચંદન અને ચોખા સહિત હમ્મેશાં સૂર્યનારાયણને અર્ઘ આપતી હતી. ૪૧

एवंकृतवती साच वर्षाणांच गतंशतम् ॥
नभसश्चो रविस्तस्या भास्करो देवसत्तमः ॥ ४२ ॥

ભાવાર્થ—ઉપરના નિયમ પ્રમાણે તપ કરતાં તે બાલાને ૧૦૦ વર્ષ થઇ ગયાં પરંતુ સૂર્યનારાયણ પ્રસન્ન થયા નહિં. ૪૨

तदा संकोचमानासा मन्दभाग्या ह्यहंकिल ॥
किंकृतं च मयापूर्वं कर्मतुष्टो न भास्करः ॥ ४३ ॥

ભાવાર્થ—બાલા મનમાં બહુજ ચિંતા કરવા લાગી કે મેં પૂર્વે જન્મમાં કેવાં કર્મ કર્યાં હશે કે દરેકને કર્મથી પ્રસન્ન થનાર સૂર્યનારાયણ હજુ સુધી મને પ્રસન્ન થયા નહિં ॥૪૩॥

एवं विचार्य मनसि पुनस्तप्तुं मनोदधे ॥
भर्तामे भास्करो भूयान्नोचेत् प्राणान्त्यजाम्यहम् ॥४४॥

ભાવાર્થ—આ પ્રમાણે વિચાર કરી મન સાથે નિશ્ચય કર્યો કે હું ફરીથી તપશ્ચર્યા કરૂં છું તેમાંજો સૂર્યનારાયણ પ્રસન્ન નહિં થાયતો મારા દેહને ત્યાગ કરીશ ॥૪૪॥

चरन्ती नियमान् चोग्रान वातवर्षाऽतपान्द्विजाः ॥
नकेनापि कृतं पूर्वं शृणुष्व गदतो ममः ॥ ४५ ॥

ભાવાર્થ—હેબ્રાહ્મણો, ઘણા કઠિણ નિયમો પાળી, વાયુ-વરસાદ તેમજ તડકાને સહન કરતી બાળાએ કોઇએ પહેલાં ન કરેલું એવું તપ કરવા આરંભ કર્યો તે હું તમોને કહું છું, તે સાંભળો ॥૪૫॥

इति श्री पद्मपुराणे उत्तरखंडे साभ्रमत्या महात्म्ये बालातपो वर्णनं नाम द्वादशोऽध्यायः ॥

सूत उवाच—

श्रृण्वन्तु मुनयः सर्वे बालायास्तपवर्णनन् ॥
न कृतं सिद्धमुनिभि स्त्रिदशैरपि दुष्करम् ॥ १ ॥

ભાવાર્થ—સૂત પુરાણિ કહે છે હે શૌનકાદિ રૂષિઓ સિદ્ધ મુનિ અને દેવોથી ન બની શકે તેવું બાલાના તપનું વર્ણન કરૂં છું. તે તમે સાંભળો. ૧

जलमध्ये स्थिता पूर्वं वर्षाणां विंशतिर्द्वयम् ॥
वन्हौच षष्टिवर्षाणि अधोवक्त्रंतथा कृतम् ॥ २ ॥

ભાવાર્થ—તે બાલાએ જલની અંદર ૪૦ વર્ષ અને ચારે બાજુ અગ્નિ રાખી, મધ્યમાં બેસી ઉંધા મસ્તકે ૬૦ વર્ષ સુધી તપ કર્યું. ૨

एकपाद्विंशतिर्ज्ञेया एकदृष्टिःशतं स्मृतम् ॥
उर्ध्वबाहुः शतंप्रोक्तम् शतं चस्थण्डिलेस्थिता ॥ ३ ॥
शतद्वयं तयातप्त मात्मसंयमनेन च ॥
एवंतप्तं तपोदेव्या वर्णितुं नैव शक्यते ॥ ४ ॥

ભાવાર્થ—એક પગે ઉભી રહી ૨૦ વર્ષ એકી નજરે ૧૦૦ વર્ષ ઉંચા હાથ કરી અને ઓટલા ઉપર બેસી ૧૦૦ વર્ષ તેમજ ૨૦૦ વર્ષ સુધી આત્માનું ધ્યાન કરી મનને નિયમમાં રાખ્યા જે તપશ્ચર્યા કરી તે કોઇથી વર્ણન કરી શકાય તેમ નથી. ૩-૪

तस्यास्तु तेन तपसा व्रतेन ब्रह्मचर्यया ॥
भक्त्या च भगवान् प्रीतो देवदेवो दिवाकरः ॥ ५ ॥

ભાવાર્થ—તે બાલાના તપથી અને બ્રહ્મચર્ય તેમજ ભક્તિથી દેવોના દેવ શ્રી સૂર્યનારાયણ પ્રસન્ન થયા. ૫

द्विजरूपं समास्थाय ह्याजगाम तदाश्रमम् ॥
सातंदृष्ट्वा विशालाक्षी ब्राह्मणं ब्रह्मवित्तमम् ॥ ६ ॥
वानप्रस्थ विधानेन पूजयामास भक्तितः ॥
उवाच सूर्यभक्तासा जाबाले दुहिताऽनघ ॥ ७ ॥

ભાવાર્થ—બ્રાહ્મણનું રૂપ ધારણ કરી આશ્રમમાં આવેલા સૂર્યનારાયણને જોઇને વિશાલ નેત્રવાળી સૂર્યની ભક્ત ને શુદ્ધ તે બાલા વેદ જાણનારાઓમાં શ્રેષ્ઠ તે બ્રાહ્મણનું વાનપ્રસ્થ આશ્રમના વિધિ પ્રમાણે પૂજન કરી કહેવા લાગી. ૬—૭.

बालोवाच—

भगवन् मुनिशार्दूल किमाज्ञापयसि प्रभो ॥
सर्वं तुभ्यं प्रदास्यामि द्विजाते स्वतनुं विना ॥ ८ ॥

ભાવાર્થ—બાલા કહે છે મુનિઓમાં શ્રેષ્ઠ ને પૂજ્ય હે વિપ્ર આપની શી આજ્ઞા છે. મારા શરીર શિવાય આપને બધું અર્પણ કરીશ. ૮

सूर्यभक्ताऽस्मि मेपाणिं नान्योगृह्णाति भूतले ॥
व्रतैश्च नियमैर्वाऽपि तपसा च तपोधन ॥ ९ ॥
भास्कर स्तोषणीयोमे देवास्त्रि भुवनेश्वरः ॥
इत्युक्तो रक्तवर्णोऽभूत् स्मयन्निव निरीक्ष्यताम् ॥ १० ॥

ભાવાર્થ—તપરૂપી ધનવાલા હે મુનિરાજ હું સૂર્યનારાયણની ભક્ત છું. પૃથ્વીમાં કોઇ મારો હાથ પકડનાર નથી. અને અનેક પ્રકારના વ્રત તપ અને મનને નિયમાં રાખીને ત્રણ લોકના સ્વામી સૂર્યનારાયણ મારે પ્રસન્ન કરવા છે. આ પ્રમાણે બોલતી બાલાને જોઇ. કંઇક હાસ્યયુક્ત તેમજ લાલ રંગના તે સૂર્યનારાયણ થયા. ૯—૧૦

उवाच नियमस्थांतां सान्त्वयन्निव भास्करः ॥
उग्रं चरसि कल्याणि तपः परमदारुणम् ॥ ११ ॥

ભાવાર્થ—નિયમવાળી તે બાલાને જેમ શાન્તિ આપતા હોય તેમ સૂર્યનારાયણ કહેવા લાગ્યા. કે હે કલ્યાણ કરનારિ તું ઘણું કઠિન અને ભયંકર તપ કરે છે. ૧૧

यदर्थं च समारम्भस्तव लाभो वृथैवसः ॥
तपसा लभते सूर्यं सर्वं तपसि तिष्ठति ॥ १२ ॥

ભાવાર્થ—જેને માટે તું મહેનત કરે છે. તે મહેનતનો લાભ મલવાનો નથી. તપ વડે સૂર્ય મેળવી શકાય છે. તપની અંદર સર્વ રહેલું છે. ૧૨

देवत्वं याति कल्याणि तपसा प्रबलेन च ॥
वपन्विमानि पंचत्वं बदराणि ददाम्यहम् ॥ १३ ॥

ભાવાર્થ—હે બાલા ઉગ્ર તપ કરવાથી દેવપણું પ્રાપ્ત થાય છે. હે ભાગ્યશાલી આ પાંચ બોર હું તને આપું છું તેને તું વાવજે. ૧૩

"एते वृक्षा भविष्यन्ति स्वादूनि तत्फलानिवै ॥
यदास्युः परिपक्वानि तदापूर्णं तपस्तव" ॥

ભાવાર્થ—તેનાં વૃક્ષો થશે તેના ઉપર સ્વાદિષ્ટ ફલ આવશે અને તે ફલ જ્યારે પાકે ત્યારે તારૂં તપ પૂર્ણ થયું એમ જાણવું.

दत्वां च बदराण्यस्यै एधेत्युक्त्वा रविर्ययौ ॥
तानि दूरे च साबाला इन्द्रग्राम उवापसा ॥ १४ ॥

ભાવાર્થ—બાલાને બોર આપીને આશીરવાદ દઇ સૂર્યનારાયણ અન્તર્ધ્યાન થયા. તેમના ગયા પછી બાલાએ તે બોરને દૂર રહેલા ઇન્દ્રપુરના મના ગામમાં વાવ્યાં. ૧૪

स्थिता जिज्ञासमानाऽर्था भास्करं स्वपतिंरविम् ॥
बदराणा मुपवनं कालयामास भास्करः ॥ १५ ॥

ભાવાર્થ—બોર વાવ્યા પછી પોતાના પતિ સૂર્યનારાયણરૂપ અર્થની ઇચ્છા કરતી રહેવા લાગી. હવે બોરનાં ઝાડો થયાં ત્યારે સૂર્યનારાયણે તે બોરડીયોને ફરમાવી દીધી. ૧૫

फलानि तत्र जातानि नपक्वानि च शौनक ॥
हृदि विस्मयमापन्ना किंजातं किं भविष्यति ॥ १६ ॥

ભાવાર્થ—હે શૌનક મુનિ તે વનમાં ફલ પાક્યાં નહિં ત્યારે આ શું થયું ને ભવિષ્યમાં શું થશે એમ મનમાં વિસ્મય પામવા લાગી. ૧૬

"एकदानीय दारूणि तानि प्रज्वाल्य प्राक्षिपत् ॥
तथाप्यपचनं दृष्ट्वा दुर्दैवं मे किलेति च ॥"

ભાવાર્થ—એક દિવસ જંગલનાં લાકડાં એકઠાં કરી અગ્નિ સળગાવીને તેમાં બોર નાખ્યાં તો લાકડાં બળીને ભસ્મ થઇ ગયાં પણ બોર પાક્યાં નહિં. ત્યારે તે બાલા બોલી નક્કી મારૂં ભાગ્ય બહુજ ખરાબ છે.

एवं मीमांसमानाया स्तत्रकालो महानभूत् ॥
तदा भानुः समायातो द्विजरूपेण तां पुनः ॥ १७ ॥

ભાવાર્થ—એ પ્રમાણે વિચાર કરતાં ઘણો સમય વીતી ગયો. ત્યારે સૂર્યનારાયણ બ્રાહ્મણનું રૂપ ધારણ કરી ફરીથી ત્યાં આવ્યા. ૧૭

प्रोवाचेदं वचो भूयो बदराणि प्रयच्छमे ॥
क्षुधितोऽहं प्रियेबाले पक्वान्यवे समानय ॥ १८ ॥

ભાવાર્થ—ત્યાં આવી બાલાને કહેવા લાગ્યા કે હું ભુખ્યો છું માટે હે બાલા પાકાં બોરાંનાં ફલ મને લાવીને આપ. ૧૮

तस्य तद्वचनंश्रुत्वा वाटिकां च जगामसा ॥

पुनर्विलोक्या पक्वानि फलानि विह्वलाऽभवत् ॥ १९ ॥

ભાવાર્થ—તે બ્રાહ્મણના વચન સાંભળ્યા પછી બાલા વાડીમાં બોર લેવા ગઇ ત્યારે ત્યાં ફરીને કાચાં બોર જોઇને વિસ્મય પામવા લાગી. ૧૯

अपक्वानि समानीय ह्यागता विप्रसन्निधौ ॥

कथयामास तंसाच न पक्वानि फलानि च ॥ २० ॥

ભાવાર્થ—બાલા કાચાં બોર લેઇને બ્રાહ્મણની પાસે આવી કહેવા લાગી કે હજુ સુધી બોર પાક્યાં નથી. ૨૦

तदोक्तं विप्रवर्येण पादान्तरस्तव बालिके ॥

फलानि स्थाप्य पालाशे वन्हिना पाचयत्विह ॥ २१ ॥

ભાવાર્થ—ત્યારે બ્રાહ્મણે કહ્યું કે જો તારૂં શુદ્ધ તપ હોય તો ચૂલાની માફક તારા બે પગોની વચ્ચે અગ્નિ કરીને ઉપર ખાખરાનું પાનું મુકી તેમાં બોરાંને પકાવી આપ. ૨૧

एवं तस्यवचः श्रुत्वा तथैव कृतमीच्छया ॥

दग्धौ तस्यास्तदा पादो नाविन्ददुख वेदनाम् ॥ २२ ॥

ભાવાર્થ—એ પ્રમાણે બ્રાહ્મણનું વચન સાંભળીને બોરાં પકાવી દીધાં તે વખતે તેના પગ દગ્ધ થયા નહિં. તેમજ પરોપકારમાં લીન હોવાથી દુઃખની પીડા જાણી નહિં. ૨૨

फलान्येतानि पक्वानि दृष्ट्वाप्रीतो दिवाकरः ॥

स्वरूपं दर्शयामास विहाय ब्राह्मणींतनुं ॥ २३ ॥

ભાવાર્થ—આ પ્રમાણે ફલ પાકેલાં જોઇને તથા બાલાનું શુદ્ધ કર્મ જોઇને પ્રસન્ન થએલા સૂર્યનારાયણ બ્રાહ્મણના રૂપને છોડી દઇ પોતાનું સ્વરૂપ દેખાડ્યું. ૨૩

दीप्यमानेन वपुषा तदा साभ्रमतीतटे ॥

उवाच परमप्रीतस्तां कन्यां संयतव्रताम् ॥ २४ ॥

ભાવાર્થ—સાબરમતીના કિનારે પોતાના દિવ્ય શરીરથી સંતોષ પામેલા સૂર્યનારાયણ દૃઢ નિયમવાળી બાલાને કહેવા લાગ્યા. ૨૪

रविरुवाच—

प्रीतोऽस्मि तवभक्त्या च तपसा ब्रह्मचर्यया ॥

तस्मादभिमतः कामो बाले संपाद्यतां तव ॥ २५ ॥

ભાવાર્થ—સૂર્ય કહે છે. હે બાલા તારી ભક્તિ વ્રત અને તપશ્ચર્યાથી હું પ્રસન્ન થયો છું. માટે ઇચ્છેલી વસ્તુ મારી પાસેથી મેળવી લે. ૨૫

इदंस्थलं च त्वन्नाम्ना तीर्थं लोके भविष्यति ॥

विख्यातं त्रिषु लोकेषु साभ्रमत्यास्तटे स्थितम् ॥ २६ ॥

ભાવાર્થ—સાબરમતીના કિનારે રહેલું આ સ્થળ તારા નામથી ત્રણ લોકમાં પ્રસિદ્ધ તીર્થ થશે.

बाला भद्रमिति ख्यातं ब्रह्मर्षि गणसेवितम् ॥

सूर्यक्षेत्रं प्रसिद्धंतु स्वर्गप्राप्तिकरं शुभम् ॥ २७ ॥

ભાવાર્થ—ૠષિઓ અને મુનિઓથી સેવાએલું આ ક્ષેત્રનું નામ બાલાભદ્ર એવું થશે તેમજ સ્વર્ગ આપનારૂં આ ક્ષેત્ર સૂર્ય ક્ષેત્ર નામથી પણ પ્રસિદ્ધ થશે. ૨૭

अस्मिंस्तीर्थे तनुंत्वक्त्वा त्रिदिविसच वत्स्यति ॥

धनंधान्यं तथैश्वर्यं मनोऽभिचिन्तितं परम ॥ २८ ॥

ભાવાર્થ—આ ક્ષેત્રમાં વસનાર મનુષ્ય આ લોકમાં ધન ધાન્ય ઐશ્વર્ય અને ઇચ્છેલી વસ્તુઓ મેળવી શકે છે અને મરણ પછી સ્વર્ગ લોકમાં જાય છે. ૨૮

बालातीर्थे नरःस्नात्वा त्रिरात्र मुषितः शुचिः ॥

रक्तादित्यमुखं पश्येत् सर्व पापक्षयो भवेत् ॥ २९ ॥

ભાવાર્થ—આ બાલા તીર્થમાં મનુષ્ય સ્નાન કરીને પવિત્ર થઈ ત્રણ રાત્રિ સુધી ઉપવાસ કરીને સવારના સૂર્યના બિંબનું દર્શન કરવાથી દરેક પાપોનો નાશ થાય છે. ૨૯

अथवा रविवारेषु संक्रान्ति सप्तमीषु च ॥

वैधृते व्यतीपाते च ग्रहणे चन्द्रसूर्ययोः ॥ ३० ॥

गुडंधेनुंच योदद्यात् ब्राह्मणेभ्योऽपि तन्दुलान् ॥

करवीरजपापुष्पै रक्तादित्यं प्रपूजयेत् ॥ ३१ ॥

ભાવાર્થ—તે ક્ષેત્રમાં રવિવાર સંક્રાન્તિ–સાતમ–વૈધૃત વ્યતીપાત અને સુર્યચંદ્રના ગ્રહમાં બ્રાહ્મણોને ગોળ–ચોખા અને ગાયનું દાન કરી કરણના પુષ્પોથી સૂર્યનારાયણનું પૂજન કરવાથી. ૩૦–૩૧

कनकं च प्रदातव्यं पित्तकुष्ट विनाशकम् ॥

षण्मासं नित्यशःस्नात्वा रोगीरोगात्प्रमुच्यते ॥ ३२ ॥

ભાવાર્થ—તેમજ સોનાનું દાન કરવાથી પિત્ત અને કોઢનો નાશ કરે છે. ૭ માસ સુધી ત્યાં આગલ સ્નાન કરવાથી રોગી માણસ રોગ મુક્ત થાય છે. ૩૨

सयज्ञफलमाप्नोति ब्राह्मणोऽपि विशेषतः ॥

इत्येवमुक्त्वातां बालां विरराम प्रभाकरः ॥ ३३ ॥

ભાવાર્થ—આ પ્રમાણે તે ક્ષેત્રમાં દાન પુણ્ય અને સ્નાન કરવાથી યજ્ઞનું ફલ મેળવી શકાય છે તેમાં પણ બ્રાહ્મણને વિશેષ ફળ મલે છે આ પ્રમાણે બાલાને કહી સૂર્યનારાયણ બોલતા બંધ થયા. ૩૩

सूत उवाच—

प्रसन्नं भास्करं दृष्ट्वा जाबालेर्दुहिता सती ॥

करसंपुटकं कृत्वा विलक्षा साप्यधोमुखी ॥ ३४ ॥

ભાવાર્થ—સૂતપુરાણિ બોલ્યા. પ્રસન્ન થયેલા સૂર્યનારાયણને જોઇને બાલા બે હાથ જોડી કંઇક શરમાતી નીચું જોવા લાગી. ૩૪

उवाच भास्करं प्रीता किंवृणेऽहं सुरेश्वर ॥

सर्वं जानासि भगवन्मया यच्चिन्तितंहृदि ॥ ३५ ॥

ભાવાર્થ—પ્રસન્ન થએલી બાલા સૂર્યનારાયણને કહેવા લાગી કે હે દેવ હું શું વરદાન માગું, મારા હૃદયમાં જે ધારેલું છે. તે આપ સર્વ જાણો છો. ૩૫

मम पतिर्हिभूयास्त्वं नान्यो देवोऽपि मानवः ॥

त्वमेव देवदेवेश स्वामी भव प्रभाकर ॥ ३६ ॥

ભાવાર્થ—હે સૂર્યનારાયણ આપજ મારા સ્વામી થાઓ બીજો કોઇ પણ દેવ કે મનુષ્ય ન થાય તેવી મારી ઇચ્છા છે. ૩૬

तस्या वचनतस्तत्र भानुना च विचारितम् ॥

मयि तेजो महत्प्रोक्त मियं मर्त्ये च मानुषी ॥ ३७ ॥

ભાવાર્થ—આ પ્રમાણે બાલાનું વચન સાંભળી સૂર્યનારાયણ મનમાં વિચાર કરવા લાગ્યા કે મારી અંદર ઘણું તેજ રહેલું છે. અને આ મનુષ્ય જાતિ છે. ૩૭

तस्माद्ददामि ते भद्रे पुत्रा ब्रह्मपरायणाः ॥

बालार्का नामतो विप्रा भविष्यन्ति तवात्मजाः ॥ ३८ ॥

ભાવાર્થ—એ પ્રમાણે વિચાર કરી કહેવા લાગ્યા કે હે બાલા તારા ૧૩ પુત્રો થશે તે વેદ જાણનારા અને બાલાર્ક નામથી પ્રસિદ્ધ થશે. ૩૮

इत्येवमुक्त्वा वचनं गतोधामस्वकं रविः ॥
गर्भं दधौ च साबाला रवेश्च दृष्टियोगतः ॥ ३९ ॥

ભાવાર્થ—સૂર્યનારાયણ બાલાને આશીર્વાદ આપ્યા પછી પોતાના સ્થાન પ્રત્યે ગયા. તે વખતે સૂર્યના દષ્ટિના પ્રભાવથી બાલાએ ગર્ભધારણ કર્યો. ૩૯

ततः पुत्राश्च संजाता बालायाश्च त्रयोदश ॥
ते च विप्रत्वमापन्ना बालार्के ज्ञातिसंभवाः ॥ ४० ॥

ભાવાર્થ—ગર્ભ રહ્યા પછી બાલાને ૧૩ પુત્રો થયા. અને તેઓ બ્રાહ્મણ કહેવાયા. તે દિવસથી બાલાર્ક જ્ઞાતિની ઉત્પત્તિ થઈ.

तन्नाम्ना तत्स्थलं प्रोक्तं बालापुरमिति स्मृतम् ॥
व्याधितो मुच्यते रोगी तृप्ति संयान्ति पूर्वजाः ॥ ४१ ॥

ભાવાર્થ—તે નામથી તે ક્ષેત્રનું નામ બાલાપુર થયેલું છે. તે ક્ષેત્રમાં રોગી રોગથી મુક્ત થાય છે. અને પોતાના પિતૃઓને તૃપ્તિ થાય છે. ૪૧

अथान्यदपि माहात्म्यं श्रूयतां यत्पुरा हृतम् ॥
महिमा चास्य तीर्थस्य संजातो भुवि सर्वतः ॥ ४२ ॥

ભાવાર્થ—હે શૌનકાદિ ઋષિઓ! આ ક્ષેત્રનું બીજું પણ મહાત્મ્ય કહું તે સાંભળો. આ તીર્થનો મહિમા દરેક ઠેકાણે પ્રસિદ્ધ છે. ૪૨

अस्मिंश्च महिषो वृद्धो जरया जर्जरी कृतः ॥
अशक्तो भारमुद्वोढुं सार्थवाहस्तम त्यजत् ॥ ४३ ॥

ભાવાર્થ—એ ઠેકાણે એક ઘરડો પાડો હતો. તે પાડો પોતાને ઘડપણ હોવાથી અને અશક્તિના લીધે ભાર લેઈ શકતો નહોતો. તેથી તેના માલીએ તેને છોડી દીધો હતો. ૪૩

स वर्षायां जलंपातुं काशमत्तुं महानदीम् ॥
गतः पङ्के निमग्नोऽसौततो मृत्युवशं गतः ॥ ४४ ॥

ભાવાર્થ—તે પાડો ચોમાસામાં પાણી પીવા અને ઘાસ ખાવાને માટે મોટી નદી ઉપર ગયો. ત્યાં આગળ કાદવમાં પડવાથી મરણ પામ્યો. ૪૪

प्लावितास्थिर्जले पुण्ये तीर्थस्यास्य प्रभावतः ॥
कन्यकुब्जेश्वरसुतो राजाजातिः स्मरोऽभवत् ॥ ४५ ॥

ભાવાર્થ—મરણ પામ્યા પછી તે પાડો તીર્થના પ્રભાવથી કાન્ય કુબ્જ દેશના રાજાનો કામદેવ જેવો સ્વરૂપવાન છોકરો થયો. ૪૫

संश्रुत्य सर्वं वृत्तान्तं प्रभावंच बहुश्रुतः ॥

आ जगाम स्वसैन्येन स्नात्वा दानंददौ नृपः ॥ ४६ ॥

ભાવાર્થ—આ સર્વ વૃત્તાન્ત અને તીર્થનો પ્રભાવ સાંભળી બુદ્ધિમાન તે રાજા પોતાના સૈન્ય સાથે તે તીર્થમાં આવ્યો. અને ત્યાં આગળ સ્નાન કરી દરેક ગરીબોને દાન કર્યું. ૪૬

स तत्र स्थापयामास देवदेवं महेश्वरं ॥

काशेश्वराभिधानेन विख्यातं शुभदं नृणाम् ॥ ४७ ॥

ભાવાર્થ—અને ત્યાં આગળ તે રાજાએ દેવળ બાંધી તેમાં મનુષ્યોનું કલ્યાણ કરનાર કાશેશ્વર નામના મહાદેવની પ્રતિષ્ઠા કરી. ૪૭

यस्मिन् तीर्थेनरः स्नात्वा संपूज्य वृषभ ध्वजम् ॥

रक्तादित्यमुखं दृष्ट्वा कोटिदोषैः प्रमुच्यते ॥ ४८ ॥

ભાવાર્થ—આ તીર્થમાં જે માણસ સ્નાન કરીને મહાદેવનું પૂજન કરી પ્રાતઃકાળમાં સૂર્યનું દર્શન કરે છે. તેના કરોડો દોષ નાશ થાય છે. ૪૮

सर्वा साभ्रमती पूण्या सूर्यक्षेत्र विशेषतः ॥

अस्मिन् संकीर्तितं पुण्यं दानं कोटिगुणं भवेत् ॥ ४९ ॥

ભાવાર્થ—સાબરમતી નદી દરેક ઠેકાણે પવિત્ર છે. પરંતુ આ ક્ષેત્રમાં વિશેષ તેનું માહાત્મ્ય છે. આ તીર્થમાં કરેલું પુણ્યદાન કરોડગણું થાય છે.૪૯

प्रयागंच कुरुक्षेत्रं प्रभासं पुष्करंतथा ॥

साभ्रमत्यास्तटे विप्राः सूर्यक्षेत्रे विशेषतः ॥ ५० ॥

गोभूतिलाः कांचन तंदुलाश्च धान्यं च शय्यासुरभि स्तुरंगः ॥

दत्तंद्विजेभ्योऽपिहुतंयदग्नौ, श्रद्धायुतः सूर्यपुरं प्रपद्यते ॥ ५१ ॥

ભાવાર્થ—હે બ્રાહ્મણો પ્રયાગ, કુરૂક્ષેત્ર, પ્રભાસ, પુષ્કર, સાબરમતી નદી ઉપર અને બાલાપુરમાં ગાય પૃથ્વી–તલ–સોનું–ચોખા અનાજ પલંગ અને ઘોડાનું દાન જે માણસ શ્રદ્ધાયુક્ત થઇ બ્રાહ્મણોને આપે છે. અને યજ્ઞ કરે છે, તે માણસ સૂર્ય લોકમાં મરણ પછી જાય છે. ૫૦–૫૧

इति श्री पद्मपुराणे उत्तरखंडे बालार्क संभवो नाम त्रयोदशोऽध्यायः ॥

श्री सूत उवाच—

अतः परंप्रवक्ष्यामि बालार्कानां द्विजन्मनाम् ॥

ब्रह्मक्षत्रस्य वंशोऽयं संजातो जगतीतले ॥ १ ॥

ભાવાર્થ—સૂતપુરાણિ કહે છે-હે શૌનકાદિ ઋષિઓ બાલા અને સૂર્યથી ઉત્પન્ન થયેલા તે ઉત્તમ બ્રાહ્મણોની કથા કહું છું તે તમો સાંભળો. ૧

ज्ञात्वा जाबालिः ससुतां सगर्भां भास्करादपि ॥

प्रसन्नो मुनिशार्दूलो धन्येयं कुलभूषणा ॥ २ ॥

ભાવાર્થ—મુનિઓમાં શ્રેષ્ટ અને પ્રસન્ન થયેલા જાબાલિ મુનિ પોતાની છોકરીને સૂર્યનારાયણથી ગર્ભ રહ્યો જાણીને કુલમાં ભૂષણરૂપ તે બાલાને ધન્યવાદ આપવા લાગ્યા. ૨

समागत्य स्वतनयां रक्षांकृत्वा विधानतः ॥

पुंसवनादिकं कर्म चकारस मुनीश्वरः ॥ ३ ॥

ભાવાર્થ—અને પોતાની છોકરી પાસે જઇ રક્ષાબંધન કરી તે મુનિએ વિધિથી સીમંત સંસ્કાર કર્યો. ૩

अथकाले च संप्राप्ते पुत्रान्सा सुषुवे सती ॥

जातकर्मविधेः पश्चान्नामकर्म चकारसः ॥ ४ ॥

ભાવાર્થ—જ્યારે દશ માસ થયા ત્યારે બાલાએ છોકરાઓને જન્મ આપ્યો. તે છોકરાઓને જાત કર્મ સંસ્કાર કર્યા પછી નામ કરણ સંસ્કાર કર્યો. એટલે નામ પાડયાં. ૪

यज्ञदेवः सुदेवश्च वसुदेव स्तृतीयकः ॥

भानुदेवोऽपि भूदेवो रविदेवोऽपि सत्तमः ॥ ५ ॥

प्रियदेवो धर्मदेवः सहदेवेज्यदेवकौ ॥

वृद्धदेवश्चन्द्रदेवो नरदेव इति श्रुताः ॥ ६ ॥

ભાવાર્થ—યજ્ઞદેવ, સુદેવ-વસુદેવ-ભૂદેવ-રવિદેવ-પ્રિયદેવ-ધર્મદેવ-સહદેવ-ઇજ્યદેવ-વૃદ્ધદેવ-ચંદ્રદેવ અને નરદેવ એ ૧૩ છોકરાઓનાં નામ પાડયાં.૫-૬

सर्वे ते भास्करोपेताः सुरूपाश्च सुतेजसः ॥

पञ्चवर्षाश्च संजाता जाबालिस्त्वपरं गतः ॥ ७ ॥

ભાવાર્થ—સૂર્ય જેવા તેજસ્વી અને રૂપવાન તે બધા છોકરાઓની પાંચ વર્ષની ઉમ્મર થઇ એટલે જાબાલિ ઋષિ ત્યાંથી ગયા. ૭

कन्दमूलैः फलैः शाकैर्नीवारै र्मातरं सुताः ॥
चक्रुस्ते महतीं सेवां वृद्धिप्राप्ताः सरित्तटे ॥ ८ ॥

ભાવાર્થ—તે પુત્રો કન્દમૂળ—ફળ—શાક અને ડાંગર વિગેરે લાવી પોતાની માતાની સેવા કરતાં તે નદીના કિનારે મોટા થવા લાગ્યા. ૮

दशहायनतां प्राप्ताः संस्कार रहिताश्चते ॥
एकस्मिन्नन्तरे विप्राः सारस्वत पुराधिपः ॥ ९ ॥
वीरवर्मा च विख्यातो राजा धर्मधुरंधरः ॥
नर्मदाजलयात्रार्थं सैन्येन महताऽगतः ॥ १० ॥

ભાવાર્થ—હે શૌનકાદિક ૠષિઓ સંસ્કાર રહિત તે છોકરાઓ જ્યારે દશ વર્ષના થયા તે વખતમાં સારસ્વત નામના નગરનો ધર્મિષ્ઠ વીરવર્મા નામનો રાજા પોતાના મોટા સૈન્ય સાથે નર્મદા નદીના કિનારે યાત્રા કરવા માટે આવ્યો. ૯–૧૦

कुबेरमिव राज्ञाहिस्नात्वा पूज्य महेश्वरम् ॥
दत्वा दानान्यनेकानि कृतं ब्राह्मण भोजनम् ॥ ११ ॥

ભાવાર્થ—કુબેર જેવા ધનવાન તે રાજાએ ત્યાં આવી સ્નાન કરી શંકરનું પૂજન કર્યું. અને બ્રાહ્મણોને અનેક દાન આપી ભોજન કરાવી સંતોષિ કર્યા. ૧૧

षण्मासं तु रेवाया स्तटे स्थित्वा नराधिपः ॥
श्रुत्वा स्वराज्य वृत्तान्तं ययौस्वनगरं प्रति ॥ १२ ॥

ભાવાર્થ—રાજા ૬ માસ સુધી નર્મદા કિનારે રહ્યો તે પછી પોતાના રાજ્યનું વૃતાંત સાંભળી નગર પ્રત્યે જવા નીકળ્યો. ૧૨

समाजगाम तत्रैव बालावन समीपतः ॥
निवेश्य सैन्यं स्नानार्थं गतः साभ्रमती तटं ॥ १३ ॥

ભાવાર્થ—રસ્તામાં જતાં બાલાનું વન આવ્યું ત્યારે ત્યાં આગળ સૈન્યને રાખી સ્નાન કરવા માટે સાબરમતીના કિનારા ઉપર ગયો. ૧૩

तत्र स्नात्वा च विधिवच्छ्राद्धं राजा चकारह ॥
बालया प्रेरिताः पुत्रा गतास्ते भूपसन्निधौ ॥ १४ ॥

ભાવાર્થ—ત્યાં આગળ જઇને સ્નાન કરી વિધિ પ્રમાણે શ્રાદ્ધ કર્યું. તેટલામાં બાલાએ મોકલેલા છોકરાઓ રાજાની પાસે આવ્યા. ૧૪

नोपवीताश्च ते सर्वे दृष्टाराज्ञा सुवर्चसः ॥

शङ्कमानश्च नृपतिः कस्येमे तनया अपि ॥ १५ ॥

ભાવાર્થ—રાજાએ છોકરાઓને જોઇ મનમાં વિચાર કર્યો કે આ તેજસ્વી અને જનોઇ દીધા વિગરના છોકરાઓ કોના હશે. ૧૫

जिज्ञासमानो भूपोऽयं पृच्छतितान्सुतान्प्रति ॥

ભાવાર્થ—એ પ્રમાણે વિચાર કરી તેમનું વૃત્તાન્ત જાણવા માટે રાજાએ છોકરાઓને પુછ્યું. ૧૬

वीरवर्माऽउवाच—

केयूयं कस्यतनयाः कुतोजाताः सुरोपमाः ॥

तेजो ब्रह्ममयं देहे ब्रह्मसूत्रं न विद्यते ॥ १६ ॥

ભાવાર્થ—વીરવર્મા કહે છે હે બાલકો તમો કોણ છો કોના છોકરા છો. અને કયાં ઉત્પન્ન થયેલા છો, તમારૂં શરીર તેજસ્વી અને બ્રાહ્મણ જેવું દેખાય છે. છતાં જનોઇ કેમ પહેરી નથી. ૧૬

बालोवाच—

जाबालितनया बालाः सूर्यभक्ता नरेश्वर ॥

तस्यास्तु गर्भसंभूता भानुदृष्टया त्रयोदशः ॥ १७ ॥

भ्रातरश्च वयं सर्वे तिष्ठामोऽत्र वनेसह ॥

मात्रा संस्काररहिताः फलमूलाशना नृप ॥ १८ ॥

ભાવાર્થ—બાલકો કહે છે. હે રાજા અમો સૂર્યનારાયણની દૃષ્ટિથી રહેલા જાબાલિ મુનિની છોકરીના ગર્ભથી ઉત્પન્ન થયા છીએ, અમો સૂર્યના ભક્ત છીએ તેમજ આ વનમાં બધા ભાઇઓ સાથે ફલ મૂલ ખાઇને રહીએ છીએ. હજુ સુધી અમારી માતાએ અમોને જનોઇ સંસ્કાર કર્યો નથી. ૧૭-૧૮

इत्येवमुक्त्वा वचनं तूष्णीमापुःस्म बालकाः ॥

राजांतश्चिंतयामास किंकर्तव्यं मया पुनः ॥ १९ ॥

ભાવાર્થ—આ પ્રમાણે કહી છોકરાઓ બોલતા બંધ રહ્યા. તે પછી રાજા મનમાં વિચાર કરવા લાગ્યો કે મારે શું કરવું. ૧૯

सूतउवाच—

एतस्मिन्नेव कालेच श्रूयतां शौनकादयः ॥

तेषां भाग्योदयाद्राजा संप्राप्ताः परमर्षयः ॥ २० ॥

ભાવાર્થ—સૂતપુરાણિ કહે છે. હે શૌનકાદિ ૠષિઓ, તે બાલકોના આશ્રમથીજ ત્યાં આગલ રાજા અને ૠષિઓ પણ આવ્યા. ૨૦

गोकर्णेशं च कृत्वा ते भारद्वाजादयो द्विजाः ॥
अर्बुदारण्यमनस स्तास्मिन् काले समागताः ॥ २१ ॥

ભાવાર્થ—ભારદ્વાજ વિગેરે ૠષિઓ પણ ગોકર્ણ વિગેરે તીર્થની યાત્રા કરી. અર્બુદારણ્યમાં જવાની ઇચ્છાથી ત્યાં આગલ આવ્યા. ૨૧

तान् दृष्ट्वा सूर्यसंकाशान् ब्रह्मर्षीन् ब्राह्मणप्रियः ॥
पूजयामास विधिवत् प्रत्युत्थानासनादिभिः ॥ २२ ॥

ભાવાર્થ—સૂર્ય જેવા તેજસ્વી તે ૠષિઓને આવેલા જોઇને બ્રાહ્મણ જેને પ્રિય છે. એવા રાજાએ શાસ્ત્ર પ્રમાણે ઉઠીને આસન વિગેરે આપી પુજા કરી. ૨૨

पृष्टवान्कुशल मन्योऽन्यं राजा विधिविदांवरः ॥
प्रोवाच वचनं तत्र वीरवर्मा द्विजोत्तमान् ॥ २३ ॥

ભાવાર્થ—પુજા કરી રહ્યા પછી પરસ્પર કુશલતાના સમાચાર પુછીને તે રાજા બ્રાહ્મણોની પ્રત્યે કહેવા લાગ્યો. ૨૩

श्रुण्वन्तु मुनयः सर्वे कुर्वन्तुमे मनोरथान् ॥
बालाया स्तनयाह्येते संजाता भास्करादपि ॥ २४ ॥

ભાવાર્થ—હે મુનિઓ મારી વાત સાંભળી ઇચ્છાને પુર્ણ કરો. આ બાલકો જાબાલિ મુનિની છોકરીથી ને સૂર્યનારાયણથી ઉત્પન્ન થયેલા છે.૨૪

संस्काररहिताः सर्वे संस्कारान् कर्तुमर्हथ ॥
अहमेभ्यः प्रदास्यामि दानानि च यथाविधि ॥ २५ ॥

ભાવાર્થ—અને સંસ્કાર રહિત છે. માટે તમો તેમને સંસ્કાર કરો. અને તેમાં શાસ્ત્રયુક્ત દાનનું વિગેરે ખર્ચ હું આપીશ. ૨૫

सूतउवाच—

तेतुराज्ञो वचः श्रुत्वा प्रसन्ना मुनिसत्तमाः ॥
संस्कारान् चक्रिरे सर्वान् एकमेकं क्रमेणतु ॥ २६ ॥

ભાવાર્થ—સૂત કહે છે. હે ૠષિઓ તે રાજાનું વચન સાંભળી પ્રસન્ન થયેલા ૠષિઓએ અનુક્રમે તે છોકરાઓને સંસ્કારો કર્યા. ૨૬

भारद्वाजो गौतमश्च मैत्रेयो मुद्गलोऽपिवा ॥
आश्वलायन आत्रेयः पाराशर त्रिभाण्डकौ ॥ २७ ॥

कौशिको गोभिलश्चैव जातुकर्णो गिरस्तथा ॥

कश्यपश्च मुनिश्रेष्ठाः संस्कारान् चक्रिरेमुदा ॥ २८ ॥

ભાવાર્થ—ભારદ્વાજ, ગૌતમ-મૈત્રય મુદ્દગલ-આશ્વલાયન-આત્રેય પારાશર વિભાણ્ડક કૌશિક ગોભિલ જાતુકર્ણ-અંગિરા કશ્યપ એ પ્રમાણે ૧૩ મુનીઓએ અનુક્રમે ૧૩ છોકરાઓને સંસ્કારો કર્યા. ૨૭—૨૮

प्रसन्नश्च महाराजो वीरवर्मा नृपोत्तमः ॥

दत्वा दानान्यनेकानि विधिवद् भूरिदक्षिणाम् ॥ २९ ॥

ભાવાર્થ—સંસ્કારો કર્યા પછી રાજા બહુ પ્રસન્ન થયો અને વિધિ પ્રમાણે બ્રાહ્મણોને બહુ દાન દક્ષિણા આપી સંતોષિત કર્યા. ૨૯

सर्वैर्मुनिभिः संशोध्य यजुर्वेदो निरूपितः ॥

शाखा माध्यन्दिनी प्रोक्ता प्रवरात्रितयं कृतं ॥ ३० ॥

ભાવાર્થ—તે સમયે બધા મુનિઓએ મળી યજુર્વેદ નિરૂપણ કર્યો અને માધ્યન્દિની શાખા તેમજ ત્રણ પ્રવરોનું પણ નિરૂપણ કર્યું. ૩૦

संशोधयित्वा कन्याश्च विप्राणां सुकुलोद्भवाः ॥

सर्वानुद्वाहयामास वीरवर्मा नृपोत्तमः ॥ ३१ ॥

ભાવાર્થ—ત્યાર પછી તે રાજાએ શોધ કરી સારા કુલમાં ઉત્પન્ન થયેલી બ્રાહ્મણની છોકરીઓ સાથે તે છોકરાઓનાં લગ્ન કર્યા. ૩૧

यज्ञंचकार विधिव द्रुद्रस्य मुनिसत्तमैः ॥

शङ्करं स्थापयामास बालार्काः पूजनेस्थिताः ॥ ३२ ॥

ભાવાર્થ—તે પછી રાજાએ ત્યાં આગલ દરેક મુનિઓ અને તે છોકરાઓની સાથે શિવયાગ કર્યો અને શંકરની પ્રતિષ્ઠા કરીને બાલાર્ક બ્રાહ્મણો તેનું પૂજન કરતા હતા. ૩૨

वीरनाथेति संजातं नामतत्र शिवस्य च ॥

विप्रेभ्योहि ददौराजा ग्राममेकं क्रमेण च ॥ ३३ ॥

ભાવાર્થ—તે શંકરનું નામ વીરનાથ રાખીને દરેક બ્રાહ્મણોને રાજાએ એકએક ગામ આપ્યું. ૩૩

बालापुरे यज्ञदेवो वीरनाथ प्रपूजनम् ॥

कुर्वन्ति विधिवत्सर्वे स्वग्रामादागता नराः ॥ ३४ ॥

ભાવાર્થ—તે દિવસથી બાલાપુર શહેરમાં યજ્ઞદેવ અને વીરનાથ મહાદેવનું વિધિ પ્રમાણે પૂજન રાજાએ આપેલા દરેક ગામના વડાદ્રા બ્રાહ્મણો દરેક પોતપોતાના ગામથી આવીને કરતા હતા. ૩૪

યેનૈવ ગુરુણાદિષ્ટો ગોત્રં તેષાં પ્રકીર્તિતમ્ ॥
પ્રભાવાદ્ભાસ્કરસ્યાઽપિ બુદ્ધિમન્તો વિચક્ષણાઃ ॥ ૩૫ ॥

ભાવાર્થ—જે ગુરૂએ જેને ઉપદેશ આપ્યો તે પ્રમાણે તેઓનું ગોત્ર થયું, બાલાપુરમાં રહેનાર બાલાર્ક બ્રાહ્મણો સૂર્યનારાયણના પ્રતાપથી બુદ્ધિમાન અને ચતુર હતા. ૩૫

નયાચન્તિ નૃપાનન્યાન્ ષટ્કર્મનિરતા દ્વિજાઃ ॥
વાહનાનિ વિચિત્રાણિ ભૂષણાન્યપ્યનેકશઃ ॥ ૩૬ ॥

ભાવાર્થ—ત્યાં રહેનાર બ્રાહ્મણો પોતાના ષટ્કર્મમાં પ્રીતિવાળા હતા અને કોઇ પણ રાજા પાસે યાચના કરતા ન હતા તેમજ ત્યાં આગલ નાના પ્રકારના દાગીના અને વાહનોથી નાના પ્રકારનાં સુખ ભોગવતા હતા. ૩૬

ધનં ધાન્યં ચ ઐશ્વર્યં સૌભાગ્યારોગ્ય મેવચ ॥
અગ્નિહોત્રાદિ કર્માણિ મઙ્ગલાનિ ગૃહે ગૃહે ॥ ૩૭ ॥

ભાવાર્થ—તે બાલાપુર શહેરમાં વસતા બાલાર્ક બ્રાહ્મણોની પાસે ધન ધાન્ય અને ઐશ્વર્ય વધારે હતું તેમજ સૌભાગ્ય અને આરોગ્યપણું પણ હતું અને દરેક ઘર આગલ અગ્નિ હોત્ર વિગેરે ધર્મ અને શુભ કામો થયા કરતાં હતાં. ૩૭

બાલાપુરસમીપે તુ ગ્રામાણ્યુક્તાઽનિ દ્વાદશ ॥
સર્વે તે ભ્રાતરો વિપ્રા બાલાર્ક સંજ્ઞિકા દ્વિજાઃ ॥ ૩૮ ॥

ભાવાર્થ—તે બાલાપુરની આજુબાજુ બાર ગામ છે. તે ગામોમાં તે બાલાર્ક સંજ્ઞાવાળા સર્વે ભાઇઓ રહેતા હતા. ૩૮

ખાનપાન સમાયુક્તાઃ પરિવાર સમન્વિતાઃ ॥
તેષાં સંખ્યા ચ સંજાતા દ્વિસહસ્રં શતદ્વયમ્ ॥ ૩૯ ॥

ભાવાર્થ—તે ભાઇઓથી પરિવારની ૨૨૦૦ ઘરની સંખ્યા હતી. તે દરેક નાના પ્રકારના વૈભવ ભોગવતા હતા. ૩૯

સૂર્યભક્તાશ્ચ તે સર્વે વાચાંસિદ્ધિસ્તુ સર્વતઃ ॥
એવંજાતા દ્વિજાસ્તેતુ પ્રસિદ્ધાઃ સર્વતો શિમૃદ ॥૪૦॥

ભાવાર્થ—સૂર્યના ભક્ત તે સર્વે બાલાર્ક બ્રાહ્મણો પોતાની વચન સિદ્ધિથી દરેક દિશાઓમાં પ્રસિદ્ધ થયા હતા.[1] ૪૦

बालाः सूर्यपद मायुः प्राक्जन्मफलतो द्विजाः ॥
मयोक्तं च महापुण्यं सूर्यक्षेत्रस्य वर्णनम् ॥ ४१ ॥

ભાવાર્થ—અને પૂર્વ જન્મના ફલથી તેઓ સૂર્યપદને પામ્યા; આ પ્રમાણે હે બ્રાહ્મણો પુણ્યકારક સૂર્યક્ષેત્રનું વર્ણન મેં તમોને કહ્યું. ૪૧

यच्छ्रुत्वा सर्व पापेभ्यो मुच्यते नाऽत्रसंशयः ॥
बालापुरं तदा जातं नामविप्राः सुमंगलम् ॥ ४२ ॥

ભાવાર્થ—તે વર્ણન સાંભલવાથી દરેક પાપોનો નાશ થાય છે. અને એ ક્ષેત્ર પવિત્ર તેમજ દરેક સિદ્ધિ આપનાર છે. ૪૨

इति श्री पद्मपुराणे उत्तरखण्डे वीरवर्मोपाख्यान नाम चतुर्दशोऽध्यायः॥

૧ સમયના પ્રમાણમાં હાલમાં પણ તે વડાદ્રા (બાલાર્ક) બ્રાહ્મણોનું બોલેલું વચન સૂર્યોદયથી સવા ઘડી (અર્ધો કલાક) સુધી સિદ્ધ થાય છે.

જ્યોતિષના વિષયમાં મુહૂર્ત જોવાનો ઉત્તમ ગ્રંથ.

મુહૂર્ત માર્તણ્ડ.

આ ગ્રંથમાં શ્લોક અન્વય, અન્વયાર્થ અને શુદ્ધ ગુજરાતી ભાવાર્થ સહિત તૈયાર કર્યો છે. એટલુંજ નહિ પણ આ ગ્રંથમાં મુહૂર્તને લગતી જે જે બાબતો અધુરી છે તે તે બાબતો મુહૂર્તના દરેક અન્ય ગ્રંથોમાંથી તારવી કહાડી આ પુસ્તકમાં દાખલ કરેલ છે. બનતા સુધી મુહૂર્તને લાગતો એક પણ વિષય છોડી દેવામાં આવ્યો નથી માટે મુહૂર્ત જોવાનો આ ઉત્તમ ગ્રંથ ખરીદવાથી અન્ય મુહૂર્તનાં કોઇ પણ પુસ્તકની જરૂર રહેશે નહિ આ ગ્રંથ હાલ બહાર પડેલો છે અને તેની જુજ નકલો છે અને માગણી ઝડપથી ચાલુ છે માટે ખરીદવાની ઇચ્છાવાળાએ તાકીદે મંગાવી લેવો.

મળવાનું ઠેકાણું.

જોશી સોમેશ્વર દ્વારકાંદાસ

ઠે. મોટા રામજી રાવળ પોર. જી. ખેડા (ગુજરાત મુ. કપડવંજ.

ઠે. ઠાકોરદ્વાર ભાઈ જીવણજીની ગલી. મુ. મુંબાઇ.

सूत उवाच—

अथ तेषां तु बालाया: सुतानां वंशविस्तर: ॥
संजात: सूर्यक्षेत्रे च ब्रह्मकर्म विशारद: ॥ १ ॥

ભાવાર્થ—સૂતપુરાણિ કહે છે-તે સૂર્યક્ષેત્રમાં પોતાના બ્રહ્મકર્મમાં નિપુણ એવો, બાલાના છોકરાઓથી વંશનો વિસ્તાર થયો. ૧

मैत्रेयगोत्र संभूत: सोमदत्तश्च ब्राह्मण: ॥
अन्योमुद्गल गोत्रीय: शेषदत्तश्च ब्राह्मण: ॥ २ ॥

ભાવાર્થ—તે વંશમાં મૈત્રેયના ગોત્રમાં સોમદત્ત અને મુદ્ગલગોત્રમાં શેષદત્ત નામના બે બ્રાહ્મણો થયા. ૨

द्वावेतौ सूर्यसंकाशौ सर्व विद्या विशारदौ ॥
सूर्यभक्तौ च संजातौ सर्वमान्यौ तपस्विनौ ॥ ३ ॥

ભાવાર્થ—એ બન્ને સૂર્ય જેવી કાન્તીવાલા વિદ્વાન દરેકને માન્ય તપ કરનારા અને સૂર્યના ભક્ત થયા. ૩

प्रोचतु र्ज्ञातिमध्ये तु सूर्यभक्तिं कारिष्यथ ॥
वयं भास्करतो जातास्तस्माद् भानुं प्रपूजयेत् ॥ ४ ॥

ભાવાર્થ—પોતાની જ્ઞાતીમાં એ બન્ને કહેવા લાગ્યા કે આપણો વંશ સૂર્યથી ઉત્પન્ન થયેલો છે માટે દરેકે સૂર્યની ભક્તિ અને પૂજા કરવી. ૪

इत्येवं कारयामासु: सुवर्ण प्रतिमां शुभाम् ॥
सर्वाश्च पूजयामासु: सूर्यं सादरमीहया. ॥ ५ ॥

ભાવાર્થ—એ પ્રમાણે વિચાર કરીને સોનાની સૂર્યની પ્રતિમા બનાવી દરેક તેની આદરપૂર્વક પૂજા કરવા લાગ્યા. ૫

प्रभाते विमले तोये साभ्रमत्यास्तटेऽपिते ॥
कुशासनानि संस्तीर्य संध्यावन्दन तत्परा: ॥ ६ ॥
जपपूजादिकं कृत्वा सर्वे माध्यान्हिकीं क्रियां ॥
वन्हिहोमादिकंपश्चा दतिथीन् पूजयन्ति ते ॥ ७ ॥

ભાવાર્થ—તે સર્વે પ્રાતઃકાલમાં સાબરમતીના નિર્મલ જલમાં સ્નાન કરી દર્ભનું આસન પાથરી પ્રાતઃસંધ્યા, દેવપૂજા, મધ્યાન્હસંધ્યા, બ્રહ્મયજ્ઞ, નિત્યતર્પણ અને વૈશ્વદેવ વિગેરે કરીને આવેલા અભ્યાગતોનું પૂજન કરતા હતા. ૬-૭

सायान्हे ते नदीतीरे जपध्यानादिसंयुताः ॥
जातमेवं रविक्षेत्रंशोभनं ब्राह्मणस्थलम् ॥ ८ ॥

ભાવાર્થ—તેમજ સાયંકાલે પણ નદીના કિનારા ઉપર જપ જપ, ધ્યાન વિગેરે કરતા હતા. આ પ્રમાણે બ્રાહ્મણોથી ભરપુર તે ક્ષેત્ર શોભવા લાગ્યું. ૮

एवंजाते तदाकाले दैत्यो भूतप्रणाशकः ॥
रक्ताक्ष नामतोजात श्चित्रांगदसमीपतः ॥ ९ ॥

ભાવાર્થ—તે ક્ષેત્રની પાસે કેટલાક દિવસ પછી પ્રાણીઓને ત્રાસ આપનાર રક્તાક્ષ નામનો રાક્ષસ ઉત્પન થયો. ૯

कदाचिन्मुनिपत्न्यस्तु समिदर्थे वनंगताः ॥
जिघांसुराक्षसस्तासां पृष्ठलग्नो बभूवह ॥ १० ॥

ભાવાર્થ—એક વખત મુનિની સ્ત્રીઓ સમિધીઓ લેવા માટે વનમાં ગઇ ત્યારે તે રાક્ષસ તેમને ખાવાની ઇચ્છાથી તેમની પાછળ પડ્યો. ૧૦

विह्वलाद्विजपत्न्यस्ता गतायत्रद्विजाः स्थिताः ॥
रक्षांकुरुष्व भोविप्रा राक्षसस्य भयाद्वने ॥ ११ ॥

ભાવાર્થ—તેથી ભય પામેલી રૂષિ પત્નીઓ જ્યાં આગળ રૂષિઓ બેઠા હતા. ત્યાં આગળ જઇને કહેવા લાગી. હે બ્રાહ્મણો આ વનમાં રાક્ષસથી હમારૂં રક્ષણ કરો. ૧૧

एवंवदन्तीनांतासां रक्ताक्षो राक्षसोबली ॥
समाजगामतत्रैव यत्र वै ब्राह्मणाःस्थिताः ॥ १२ ॥

ભાવાર્થ—આ પ્રમાણે સ્ત્રીઓ બ્રાહ્મણોને કહેતી હતી તેટલામાં ત્યાં આગળ મહાન બલવાન તે રાક્ષસ આવી પહોંચ્યો. ૧૨

ते हि दृष्ट्वा चतंदुष्टं जातकंपा द्विजातयः ॥
भानुशरणमान्विच्छन् स्तोत्र मूचुर्बिभीत्सवः ॥ १३ ॥

ભાવાર્થ—તે દુષ્ટ રાક્ષસને જોઇને ભય પામેલા તે બ્રાહ્મણો ધ્રુજવા લાગ્યા. અને સૂર્યનારાયણની સ્તુતિ કરી કહેવા લાગ્યા. ૧૩

नमस्तेतु दिवानाथ नमस्ते तिमिरार्दन ॥
नमस्ते पद्मिनीनाथ नमस्ते रविभूषण ॥ १४ ॥

नमोनमः प्रदीप्ताय कश्यपान्वयजन्मने ॥
नमस्त्रैगुण्यरूपाय नमो ब्रह्मस्वरूपिणे ॥ १५ ॥
नमः सूर्याय धर्माय प्रभाकर नमोऽस्तुते ॥
नमस्ते खगमुख्याय देवदेव नमोऽस्तुते ॥ १६ ॥

ભાવાર્થ—દિવસના સ્વામી, અંધકારને નાશ કરનાર કમલિનીના સ્વામી કશ્યપના વંશમાં જન્મ લેનાર સત્વરજને તમો ગુણથી વ્યાપ્ત બ્રહ્મસ્વરૂપ ધર્મસ્વરૂપ તેજસ્વી આકાશમાં મુખ્ય અને દેવોના પણ દેવ એવા હે સૂર્યનારાયણ આપને નમસ્કાર કરીએ છીએ. १४–१५–१६

वयंबालासुताः प्रोक्ता भवान्नस्मत् पितामहः ॥
भवतोजातजन्मानो देव त्रिभुवनेश्वर ॥ १७ ॥

ભાવાર્થ—ત્રણ લોકના સ્વામી હે સૂર્યનારાયણ હમારી ઉત્પત્તિ તમારાથી છે. તમો અમારા દાદા છો. અમો બાલાના પુત્રો છીએ. १७

रक्ष रक्षजगन्नाथ राक्षसोप्यागमिष्यति ॥
जपभ्रष्टा वयं सर्वे राक्षसोऽतो निपात्यताम् ॥ १८ ॥

ભાવાર્થ—હે જગતના સ્વામી તે રાક્ષસથી અમારૂં રક્ષણ કરો. અમારા જપ પૂજા વિગેરે કર્મમાં વિઘ્ન કરે છે માટે તેનો નાશ કરો. १८

इष्टदेवो भवान्प्रोक्तोह्यस्माकं मुनिपुंगवैः ॥
पितात्वं जगतांनाथो नान्यास्ति गतिरीश्वर ॥ १९ ॥

ભાવાર્થ—તમો અમારા ઇષ્ટદેવ છો. એ પ્રમાણે મુનિઓએ નિર્ણય કરેલું છે, તેમજ અમારા પિતા છો. માટે હે જગતના સ્વામી તમારા શિવાય બચવાનો બીજો કોઇ પણ ઉપાય નથી. १९

सनाथाश्च वयंजाता भानोतव प्रभावतः ॥
पूज्यमानो द्विजातीनां राज्ञां मान्यो जगत्प्रभो ॥ २० ॥

ભાવાર્થ—હે સૂર્ય તમારા પ્રભાવથી અમો સ્વામીવાળા કહેવાઇએ છીએ અને બ્રાહ્મણોને પૂજ્ય તેમજ રાજાઓને માનવા લાયક પણ આપજ છો. २०

यावज्जीवति दैत्योऽयं तावदस्मत्सुखं नहि ॥
पालयस्व त्रिलोकेश माविलंबं कुरुप्रभो ॥ २१ ॥

ભાવાર્થ—હે સ્વામી જ્યાં સુધી આ રાક્ષસ જીવશે ત્યાં સુધી અમોને સુખ મલવાનું નથી. માટે તેનો જલદી નાશ કરી અમારૂં રક્ષણ કરો. ૨૧

सूतउवाच—

इत्येवंस्तुवतां तेषां प्रसन्नः काश्यपात्मजः ॥
सोमदत्तस्य भक्त्याच शेषदत्तस्य भास्करः ॥ २२ ॥

ભાવાર્થ—સૂતપુરાણિ કહે છે. એ પ્રમાણે સોમદત્ત ને શેષદત્તની સ્તુતિ સાંભળી ને સૂર્યનારાયણ પ્રસન્ન થયા. ૨૨

प्रादुरासी द्विजश्रेष्ठा रथारूढश्च भास्करः ॥
तेजोमयं तदाजातं बालानगरमेत्रच ॥ २३ ॥

ભાવાર્થ—સૂર્યનારાયણ પોતાના રથમાં બેસી ત્યાં આગળ પ્રકટ થયા. તે વખતે બાલાપુર તેજથી ભરપૂર શોભવા લાગ્યું. ૨૩

तेजसा दुःसहेनापि राक्षसो बलदर्पितः ॥
भस्मीबभूव तत्राशु पश्यतां वै द्विजन्मनाम् ॥ २४ ॥

ભાવાર્થ—સૂર્યનારાયણના ઉગ્ર તેજથી મહાન ગર્વિષ્ઠ તે રાક્ષસ તેજ વખતે ત્યાં આગળ બ્રાહ્મણોના દેખતાંજ ભસ્મ થઇ ગયો. ૨૪

प्रसन्नाश्च द्विजाः सर्वे प्रसन्ना विप्रयोषितः ॥
प्रसन्नः सोमदत्तश्च प्रार्थयामास सादरम् ॥ २५ ॥

ભાવાર્થ—રાક્ષસનો નાશ થવાથી તે દરેક બ્રાહ્મણો અને તેમની સ્ત્રીઓ પ્રસન્ન થઇ. તેમજ સોમદત્ત પણ પ્રસન્ન થઇ સ્તુતિ કરવા લાગ્યા.૨૫

सोमदत्तउवाच—

प्रभावस्ते महादेवकोजानाति सुरेश्वर ॥
नित्यमेव सुराधीश समागन्तव्यमेव च ॥ २६ ॥

ભાવાર્થ—સોમદત્ત કહે છે. હે દેવોના સ્વામી સૂર્યનારાયણ, આપના પ્રભાવને કોઇ પણ જાણી શકે તેમ નથી. હમ્મેશાં આપે અહિં આવી દર્શન આપવું. ૨૬

अहंपूजां करिष्यामि मध्यान्हे मे मनोरथम् ॥
परिपूर्णं कुरुष्वत्वं एतन्मेहृदि वर्तते ॥ २७ ॥

ભાવાર્થ—હું આપની બપોરના વખતમાં પૂજા કરીશ. અને આપ મારા મનોરથને પૂર્ણ કરો એવી મારી ઇચ્છા છે. ૨૭

एवं च प्रार्थयामासु बालार्काः सर्व एवते ॥
प्रोवाच वचनंदेवः शृण्वतां क्षीणतेजसाम् ॥ २८ ॥

ભાવાર્થ—એ પ્રમાણે બધા બ્રાહ્મણો સ્તુતિ કરી રહ્યા ત્યાર પછી નષ્ટ તેજવાળા તે બ્રાહ્મણોના સાંભલતાં સૂર્યનારાયણ કહેવા લાગ્યા. ૨૮

सूर्य उवाच—

दुःसहं सर्वतो दीप्तं ममतेजो दुरत्ययम् ॥
पूजाकाले द्विजा नित्यं तुरगोऽप्यागमिष्यति ॥ २९ ॥

ભાવાર્થ—કે હે બ્રાહ્મણો મારૂં તેજ સહન કરી શકાય તેમ નથી. માટે તમારી પુજા વખતે આ મારો ઘોડો આવશે. ૨૯

ममरूपं तुरंगेऽस्ति सर्वतेजो ममापिच ॥
इदमेकं स्वरूपंहि नात्रभेदो द्विजातयः ॥ ३० ॥

ભાવાર્થ—તે ઘોડો મારૂં સ્વરૂપજ છે. માટે તેમાં અને મારામાં તમારે એકજ વૃત્તિ રાખવી. ૩૦

कुर्वन्तु कुशलंकर्म नियमेन दिवानिशं ॥
अश्वउच्चैःश्रवा नाम सर्वानर्थविनाशकः ॥ ३१ ॥

ભાવાર્થ—તે ઉચ્ચૈઃશ્રવા નામનો ઘોડો દરેક આપત્તિને નાશ કરનાર છે. માટે હે બ્રાહ્મણો હમ્મેશાં નિર્વિઘ્નતાથી પોતાનું કર્મ કરો. ૩૧

यावदागमनं तस्य ह्यधर्मोनो समीपतः ॥
नित्यमेव समागत्य गृहिष्यत्यर्चनं शुभम् ॥ ३२ ॥

ભાવાર્થ—હમ્મેશાં આ ઘોડો આવી તમારૂં પૂજન ગ્રહણ કરશે અને જ્યાં સુધી એ આવશે ત્યાં સુધી અધર્મ બીલકુલ રહેશે નહિ. ૩૨

स्थित्वा मुहूर्तमात्रंच गमिष्यातिस्वकं पदम् ॥
नाधयो व्याधयस्तस्मान्न निशाचरतो भयम् ॥ ३३ ॥

ભાવાર્થ—અને તે અહિં આવી એક ક્ષણ માત્ર ઉભો રહી પોતાના સ્થાનમાં જતો રહેશે. તેના આવવાથી આધિ વ્યાધિ તેમજ રાક્ષસનો પણ ભય બીલકુલ રહેશે નહિં. ૩૩

व्याघ्रतस्कर सर्पाणां नभयंजायते क्वचित् ॥
गावश्चरन्ति दुह्यन्ति अग्निहोत्रादिकाः क्रियाः ॥ ३४ ॥

ભાવાર્થ—તેના આવવાથી વાઘ ચોર સાપ તેમજ કોઇથી ભય રહેતો નથી. અને ગાયો દુધ આપે છે તેમજ અગ્નિહોત્રાદિ ક્રિયાઓ નિર્વિઘ્નતાથી પરિપૂર્ણ થાય છે. ૩૪

गृहे गृहे तु मांगल्यं सूर्यक्षेत्रं तु शोभनम् ॥
धन्या साभ्रमती धन्यं बालापुरमिति स्मृतम् ॥ ३५ ॥

ભાવાર્થ—સૂતપુરાણિ શૌનક વિગેરે ૠષિઓને કહે છે કે, હે બ્રાહ્મણો આ પ્રમાણે જે ક્ષેત્રમાં સૂર્યનારાયણ આવેલા છે, તે ક્ષેત્રને, સાબરમતી નદીને, અને તેમાં રહેલા મનુષ્યોને, ધન્યવાદ છે. કે જેમાં હમ્મેશાં શુભ કામો થયા કરે છે. ૩૫

एवं ते ब्राह्मणाजाता बालार्का ब्रह्मक्षत्रियाः ॥
बालापुरं प्रसिद्धं वै जातंभुवि सदा द्विजाः ॥ ३६ ॥

ભાવાર્થ—આ પ્રમાણે સૂર્યને બાલાથી બાલાર્ક નામના બ્રાહ્મણો ઉત્પન્ન થયા, ને તે દિવસથી જગતમાં બાલાપુર (વરાધ) પણ પ્રસિદ્ધ થયું. ૩૬

एतच्च सर्वमाख्यातं यत्पृष्टोऽहंतु भार्गवाः ॥
अतः प्रवक्ष्येऽहंख्यातं कुंभेश्वर निरूपणम् ॥ ३७ ॥

ભાવાર્થ—હે બ્રાહ્મણો તમોયે બાલાપુરનું જે વૃત્તાન્ત પુછેલું તે મે તમોને વિસ્તારથી કહ્યું હવે કુંભેશ્વરનું વર્ણન કહીશ. ૩૭

इति श्री पद्मपुराणे उत्तरखण्डे साभ्रमत्या माहात्म्ये श्री बालापुर वर्णन नाम पञ्चदशोऽध्यायः समाप्तम्.

વડોદરા (બાલાર્ક) બ્રાહ્મણજ્ઞાતિનું આધુનિક વસ્તીપત્રક.

વિષય ૨ જો.

પીહીજ.

નામ.	ઉંમર.	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રિ.	ધંધો.	રિમાર્ક.
પંડ્યા ભોગીલાલ અનોપરામ	૪૦	ભારદ્વાજ			ગુમાસ્તી	
,, અનોપરામ+		,,	રૂમિયા		ઘરકામ	
,, છોટાલાલ અનોપરામ	૩૫	,,			ગુમાસ્તી	
જોશી છોટાલાલ+		,,	રેવા		ઘરકામ	
,, માણેકલાલ છોટાલાલ	૨૦	,,			નોકરી	
,, મંગલ મોતીરામ	૨૨	,,	મણી		,,	
,, મોતીરામ+		,,	માકોર		ઘરકામ	પુત્રી રેવા વિધવા.
,, માધવ+		,,	પાર્વતી	૧—૦	,,	
,, બહેચરભાઇ ગોપાલ	૩૨	,,	ચંચલ		નોકરી	પાર્વતી વિધવા.
પંડ્યા વિઠ્ઠલભાઇ કેશવ	૨૭	,,	મણી	૦—૧	,,	
જોશી બાલુભાઇ નાનાભાઇ	૩૦	,,	મણી		વતનદાર પોલીસ પટેલ.	ઓરમાન મા રેવા વિધવા.
,, નરસિંહભાઇ+		,,	ઉમિયા		ઘરકામ	
,, માણેકલાલ નરસિંહ	૩૫	,,			વતનદાર	
,, શામળ અનોપરામ	૩૯	,,		૧—૧	યજમાન વૃત્તિ.	
,, રેવાશંકર ઝવેર	૩૫	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, છોટાલાલ ઝવેર	૩૨	,,			દુકાન	
,, મણિલાલ ઝવેર	૨૮	,,			,,	
,, મથુર નરોત્તમ	૬૫	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, રેવાશંકર ગોવર્ધન	૪૫	,,			,,	
,, મોહન મોતી	૪૦	,,			,,	
,, શીવલાલ મોતી	૩૪	,,	જીવી	૧—૦	,,	

નામ.	ઉમ્મર.	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રિ.	ધંધો.	રિમાર્ક.
જોશી જટીલાલ શંકરલાલ	૧૪	ભારદ્વાજ.	પશી		અભ્યાસ	
,, શંકરલાલ+		,,	રૂક્ષમણી	૧—૦	ઘરકામ	
,, ચુનીલાલ મોતી	૪૦	,,			વતનદાર	
,, ગોવિંદરામ નથુરામ	૭૫	,,	કસન		,,	
,, મોહનલાલ ગોવિંદરામ	૪૦	,,			નોકરી	
,, બાપુ મોહનલાલ	૧૫	,,	માકોર		અભ્યાસ	
,, છગનલાલ ગોવિંદરામ+		,,	રેવા	૨—૦	ઘરકામ	
,, ચતુરભાઇ છગનલાલ	૩૦	,,	મણી	૨—૦	વતનદાર	
,, મંગલભાઇ છગનભાઇ	૨૦	,,	મંગી	૨—૧	નોકરી	
,, હારકીસન ધનેશ્વર+		,,	માકોર		ઘરકામ	
,, શંકરલાલ પ્રજારામ+		,,	ભૂરી		,,	

પીહીજની વસ્તીનો, સરવાળો નીચે મુજબ છે.

પુરૂષ.	બૈરી.	પુત્ર—પુત્રી.	રિમાર્ક.
૨૩	૧૯	૧૦—૩	૩

પીહીજમાં વડાદ્રાની કુલ વસ્તી ૫૮ માણસની છે.

વડથલ.

વ્યાસ ફુલચંદ નરોત્તમ	૪૦	ભારદ્વાજ.	ચંચલ	૨—૦	નોકરી	મા સૂરજ વિધવા.
,, છોટાલાલ કાશીરામ	૪૫	,,			વેપાર	બેન દિવાળી વિધવા
,, માણેકલાલ ભાઇજી	૩૦	,,	મણી	૧—૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, મોતીલાલ ત્રંબકલાલ	૪૨	,,		૧—૦	,,	
,, સોમાભાઇ દાજીભાઇ	૪૫	,,			વેપાર	બેન દિવાલી વિધવા
,, અંબાલાલ દાજીભાઇ+		,,	સૂરજ		ઘરકામ	
જોશી પ્રભુલાલ જયદેવ	૩૨	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
વ્યાસ મુલજી અજબલાલ	૩૨	,,			,,	
,, મગનલાલ મોતીલાલ	૪૦	ભારદ્વાજ.	પાર્વતી	૪—૦	,,	
,, શામળ વલ્લભરામ	૪૦	,,			,,	
,, અચરતલાલ ગોવર્ધન+		,,	વશી		ઘરકામ	
,, મોહનલાલ મુલજી	૩૮	,,	ચંચલ		નોકરી	

નામ.	ઉંમર.	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રી.	ધંધો.	રિમાર્ક.
,, રતનલાલ અંબાલાલ	૨૧	,,	ચંચલ		ભિક્ષાવૃત્તિ	મા વશી વિધવા
,, કેશવલાલ જયદેવ	૩૬	,,	રેવા	૨—૦	,,	પુત્રી ઉમિયા વિધવા
,, રણછોડ કામેશ્વર	૩૫	ઉદંબર	રેવા	૧—૧	નોકરી	
,, ભુલાભાઈ ત્રંબક	૪૨	ભારદ્વાજ	પાર્વતી	૩—૧	,,	
,, મગનલાલ જયદેવ	૫૦	,,	મૂળી	૧—૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
વ્યાસ મણિલાલ મગનલાલ	૨૫	ભારદ્વાજ	મણી		નોકરી	
જોશી અમૃતલાલ દુર્લભરામ	૩૮	ઉદંબર			નોકરી	
પંડયા બલદેવ હરિજન	૫૭	કૃષ્ણાત્રિ		૦—૧	વેપાર	
વ્યાસ છગનલાલ મથુર	૩૫	ભારદ્વાજ	રૂક્ષમણી	૩—૧	ભિક્ષાવૃત્તિ	મા માકોર વિધવા
જોશી બલદેવ ગોવિંદરામ	૩૫	ઉદંબર	મણી		,,	
વ્યાસ શંકરલાલ કેવલ	૬૧	ભારદ્વાજ	જડાવ	૧—૦	ખેતી	પુત્રી વિ.
,, વસંત શંકરલાલ	૩૨	,,	ડાહી	૦—૧	,,	
,, મણિલાલ શંકરલાલ	૨૮	,,	મણી		નોકરી	
,, રણછોડ બહેચર	૫૮	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	બેન માકોર વિધવા
જોશી હરગોવન શીવરામ		ઉદંબર				પુત્રી રૂક્ષમણી વિધવા
બાઇ રૂખી નરોતમ હરીજન	૨૮	,,			ઘરકામ	
જોશી કાલીદાસ કામેશ્વર	૩૦	ભારદ્વાજ	મણી	૦—૧	નોકરી	
,, ચુનીલાલ કેવલ	૩૦	ઉદંબર	જીવકોર		ભિક્ષાવૃત્તિ	ફોઇ જેકોર વિ.
વ્યાસ હરિલાલ નાનાલાલ	૪૦	ભારદ્વાજ	ડાહી		,,	
જોશી છગનલાલ નાથજી	૫૦	ઉદંબર		૨—૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, મથુર કાશીરામ	૫૨	,,	ચંચલ	૩—૦	વેપાર	મા નાથી વિ.
,, ગોવર્ધન મોતીરામ	૨૪	,,	રેવા	૧—૨	નોકરી	
વ્યાસનટવરલાલ અમૃતલાલ	૪૫	ભારદ્વાજ			,,	
,, પ્રભુલાલ ત્રંબકલાલ	૩૫	,,	ઝવેર	૦—૧	,,	
,, ચુનીલાલ મથુર	૪૦	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	મા સૂરજ વિ.
,, ઉમીયાશંકર જગન્નાથ	૩૫	,,	રૂખી		ખેતી	
,, મોહોલાલ ગગલ	૪૧	,,	ડાહી	૧—૧	વેપાર	
,, અમૃતલાલ ગગલ	૪૫	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, ગગલ+		,,	ઉમિયા		ઘરકામ	

નામ.	ઉંમર	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રિ.	ધંધો.	રિમાર્ક.
,, સોમાભાઈ ગરબડ+		,,	દિવાળી		,,	પુત્રી વિધવા
,, બલદેવ ત્રિભુવન	૫૦	,,	ઝવેર	૦–૨	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, શંકરલાલ પ્રજારામ+		,,	પાર્વતી		ઘરકામ	
,, મગન દાજી	૬૨	,,	રેવા		ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, ભુલા જીભાઈ	૫૦	,,			,,	
જોશી પ્રભુલાલ હરગોવન	૪૦	ઉદંબર			,,	
વ્યાસ શંકરલાલ ત્રિભુવન	૨૦	ભારદ્વાજ			નોકરી	
,, બુધેશ્વર ગૌરીશંકર	૧૮	,,			,,	

વડથલની વસ્તીના આંકડા નીચે મુજબ છે.

પુરૂષ.	બૈરી.	પુત્ર–પુત્રી.	રિમાર્ક.
૪૩	૩૦	૨૬ ૧૨	૧૩

વડથલમાં વડાદ્રાની કુલ વસ્તી ૧૨૪ માણસની છે.

મહેમદાવાદ.

જોશી મોહોલ્લાલ લલ્લુ	૪૮	ભારદ્વાજ		૨–૦	વેપાર	
,, રણછોડ મોહોલ્લાલ	૨૭	,,	ચંચલ	૧–૦	નોકરી	
,, મુલજી મોહોલ્લાલ	૨૪	,,	મણી		વેપાર	
,, જીવણલાલ મુલજી	૧૫	,,			રસોઈ	
,, અમૃતલાલ ગોવીંદ +		,,			ઘરકામ	પુત્રીસૂરજ વિ.
,, વૈજનાથ +		ગૌતમ	અમરત		,,	પુ. અમ્રત વિ.
ભટ કુબેર વીરેશ્વર	૪૭	મધુકર	દિવાળી	૧–૧	ભિક્ષાવૃત્તિ	
જોશી પ્રતાપરાવ હરગોવન+		ભારદ્વાજ	ઝવેર	૧–૦	ઘરકામ	
,, ભોલાનાથ પ્રાણ.	૭૦	,,			ગુમાસ્તી	પુત્રીચંચલ વિ.
વ્યાસ મોહન હરગોવન	૪૦	ગૌતમ		૦–૧	ભિક્ષાવૃત્તિ	
ભટ મનમોહન હરીલાલ	૩૦	મધુકર	મણી		નોકરી	
વ્યાસ છોટાલાલ ગોપાલ +		ગૌતમ	નાની	૩–૦	ઘરકામ	પુત્રી મણી વિ.
જોશી ગોકલ અમૃતલાલ +		ભારદ્વાજ	સુરજ	૧–૦	,,	
પાઠક મગન કામેશ્વર +		મૈત્રેય	ઉમીયા		,,	
,, ભાઈલાલ નાનાભાઈ+		ગૌતમ	ચંચલ		,,	
જોશી ભાઈલાલ જીવણ +		ભારદ્વાજ	ડાહી		,,	
પંડયા મગનલાલ	૨૫	મૈત્રેય	મણી		નોકરી	
,, છોટાલાલ ચુનીલાલ +		ગૌતમ	ડાહી		ઘરકામ	

નામ.	ઉંમર	ગોત્ર.	સ્ત્રી.	પુત્ર, પુત્રિ.	ધંધો.	રિમાર્ક.
જોશી જીવણ અમૃતલાલ +		ભારદ્વાજ	સુરજ		ઘરકામ	
,, રસીકલાલ જીવણલાલ	૧૮	,,	જીવી		અભ્યાસ	
પાઠક મોહોલાલ હરગોવન	૫૦	મૈત્રેય	પાલી	૧–૧	વેપાર	
વ્યાસ લીલાધર જગનેશ્વર+		ગૌતમ	મહાકોર		ઘરકામ	
,, રણછોડ લીલાધર	૨૦	,,	ડાહી		નોકરી	
,, રતીલાલ નભુલાલ	૧૭	,,	ઇચ્છા		અભ્યાસ	
,, માણેકલાલ ગોપાલ	૩૫	,,	દીવાલી	૩–૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
વ્યાસ જેઠાલાલ પ્રભુલાલ	૪૦	ગૌતમ	ડાહી		નોકરી	
પાઠક અંબાલાર ગોરધન+		મૈત્રેય	પાર્વતી	૧–૦	ઘરકામ	
,, ચીમનલાલ અંબાલાલ	૧૭	,,	પશી		વેપાર	
વ્યાસ મનસુખ ગીરધર	૬૦	ગૌતમ			,,	
જોશી શામળ અંબાલાલ+		ભારદ્વાજ	મહાકોર	૧–૦	ઘરકામ	
પાઠક શીવલાલ દાજી	૩૦	મૈત્રેય			ગુમાસ્તી	
પંડ્યા હરીલાલ ઉત્તમરામ+		ગૌતમ	રેવા		ઘરકામ	
,, પુરસોતમ દલસુખ	૩૫	મૈત્રેય			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, અમૃતલાલ કહાનદાસ	૬૫	વાલ્મીક		૧–૦	ગુમાસ્તી	
પંડ્યા ગવરીશંકર+		,,	અમરત		ઘરકામ	
વ્યાસ છગન જગનેશ્વર +		ગૌતમ	દીવાલી		,,	
પાઠક છોટાલાલ મુલજી +		મૈત્રેય	સુરજ		,,	
ઠાકોર ઝવેરભાઇ મોતી	૪૬	કશ્યપ			ખેતી	
વ્યાસ સોમેશ્વર ગગલ	૫૦	ગૌતમ	પાલી		વેપાર	
ભટ પરભુલાલ બાપુજી	૫૦	મધુકર	સુરજ	૧–૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
પંડ્યા મહાસુખ ગગલ	૬૫	મૈત્રેય		૧–૦	,,	
,, પ્રભાશંકર હરીજન+		,,	ઉજમ		ઘરકામ	
,, મથુર ચુનીલાલ +		,,	સુરજ	૧–૦	,,	
,, નટવરલાલ જેઠાભાઇ	૪૫	,,	રૂક્ષમાણી	૩–૧	હોટલ	
જોશી માણેકલાલ દલસુખ	૨૫	ભારદ્વાજ	મણી	૦–૧	વેપાર	
,, કેશવલાલ ધનેશ્વર+		મૈત્રેય	દીવાલી	૨–૦	ઘરકામ	
વ્યાસ શીવલાલ કેવલ	૬૦	ભારદ્વાજ			ખેતી	
,, શંકરલાલ શીવલાલ	૩૦	,,	પશી		નોકરી	
,, રણછોડ કેવલ+		,,	મહાકોર		ઘરકામ	
,, જયશંકર રણછોડ	૨૦	,,	મણી		ગુમાસ્તી	
જોશીમોહોલાલ કીરપારામ+		,,	સુરજ		ઘરકામ	
,, શામળ વૈજનાથ	૩૫	,,	ચંચલ			
ભટ શામળ પ્રભાશંકર+		મધુકર	સુરજ		ઘરકામ	

નામ.	ઉંમર.	ગોત્ર.	ઓરી.	પુત્ર, પુત્રિ.	ધંધો.	રિમાર્ક.
,, મુલજી બાપુજી	૪૫	મધુકર			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, ડાહ્યાભાઇ બાપુજી	૪૦	,,			,,	
જોશી છગન કાલીદાસ+		મૈત્રેય	સદા	૧–૧	ઘરકામ	
પંડયા નર્મદાશંકર મગન	૩૨	,,	રેવા	૧–૦	ગુમાસ્તી	
ભટ મહાસુખ મહેશ્વર		મધુકર	જમનાં		ઘરકામ	
,, જીવણલાલ ગોરધન	૨૫	,,	મણી	૦–૧	ગુમાસ્તી	
પંડયા છોટાલાલ જેઠાભાઇ	૩૫	મૈત્રેય	ચંચલ	૧–૧	વેપાર	
જોશી ત્રંબકલાલ પરભુ+		ભારદ્વાજ	રેવા		ઘરકામ	
નટવરલાલ ત્રંબકલાલ+		,,	મણી		,,	
જોશી જાદવજી હરીભાઇ+		મૈત્રેય	ઉજમ		,,	
,, શંકરલાલ જાદવજી	૧	,,	ડાહી		વેપાર	
વ્યાસ શામળ ભગવાન+		ગૌતમ	પાર્વતી		ઘરકામ	
ભટ ડાહ્યાભાઇ વ્રજલાલ+		મધુકર	જેકોર		,,	
,, બાપાલાલ ડાહ્યાભાઇ	૪૦	,,	મણી		નોકરી	
,, કનુભાઇ બાપાલાલ	૧૩	,,	બબલી		અભ્યાસ	
,, છોટાલાલ ડાહ્યાભાઇ	૩૫	,,	પરસન	૨–૧	વેપાર	
પંડયા પ્રભુલાલ મગન+		ભારદ્વાજ	પાર્વતી		ઘરકામ	
પાઠક મગનલાલ હાજીભાઇ	૩૭	મૈત્રેય	,,	૧–૦	નોકરી	
,, હરીલાલ ભગુભાઇ+		,,	,,		ઘરકામ	પુત્રી મણી વિ.
,, કરસનલાલ હરીભાઇ	૧૮	,,	ઇચ્છા		અભ્યાસ	
જોશી જીવણલાલ ફુલાભાઇ	૨૫	ભારદ્વાજ	ચંચલ		ગુમાસ્ત	
,, શીવલાલ વિઠ્ઠલ+		,,	રેવા		ઘરકામ	
,, શંકરલાલ વિઠ્ઠલ	૨૨	,,	મણી		ગુમાસ્તી	
,, નર્મદાશંકર વિઠ્ઠલ	૧૮	,,	ઇચ્છા		નોકરી	
શુકલ ચુનીલાલ જગનેશ્વર		મૈત્રેય			વેપાર	
,, ચીમનલાલ ચુનીલાલ	૧૦	,,	મંગી		અભ્યાસ	
પાઠક મગનલાલ જાદવજી	૭૫	,,			યજમાન	
જોશી નટવરલાલ ત્રીભોવન	૪૩	ભારદ્વાજ			યાજ્ઞિકી	
ભટ રણછોડ મનસુખ	૪૫	મધુકર	રેવા	૧–૦	ખેતી	
,, લલ્લુ મનસુખ	૪૨	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
શુકલ જગજીવન ઉત્તમરામ	૪૧	ભારદ્વાજ	લલિતા	૧–૨	વેપાર	
,, કમળાશંકર જગજીવન	૧૨	,,	મણી		,,	
ઠાકોર મથુર ભાઇજી+		કશ્યપ	મહાકોર		ઘરકામ	
ભટ ઉમીયાશંકર દામોદર	૧૮	,,	ઇચ્છા		અભ્યાસ	
,, દામોદર મનસુખ+		,,	પાર્વતી		ઘરકામ	

નામ.	ઉંમર	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રિ.	ધંધો.	રિમાર્ક.
ઠાકોર મોહનલાલ વલ્લરામ	૪૫	કશ્યપ	રૂક્ષ્મણી		ઘોડાગાડી	
,, ભાઇલાલ મોહનલાલ	૧૫	,,	નર્મદા		અભ્યાસ	
પંડયા વિઠ્ઠલ જેઠાભાઇ	૫૦	વાલ્મીક	રેવા	૧-૦	નોકરી	
,, હરીલાલ વિઠ્ઠલ	૧૨	,,	જંગી		અભ્યાસ	
,, હરિવલ્લવ કેવળ	૬૫	ગૌતમ			વેપાર	
,, શંકરલાલ હરિવલ્લવ+		,,	ડાહી	૧-૧	ઘરકામ	
પાઠક લીલાધર રાજારામ	૪૧	મૈત્રેય	,,	૦-૨	વેપાર	
,, ચુનીલાલ રાજારામ	૩૮	,,	,,	૩-૨	ગુમાસ્તી	
પંડયા અમૃતલાલ ઉત્તમરામ	૭૦	ગૌતમ			વેપાર	
,, ચુનીલાલ અમૃતલાલ	૩૫	,,	મણી	૦-૧	વકીલ બી. એ. એલ, એલ. બી.	
વ્યાસ ગગલ ગીરધર+		ભારદ્વાજ	ગલાલ		ઘરકામ	
ભટ શંકરલાલ મથુર+		મૈત્રેય	જીવી		,,	
,, માણેકલાલ મોતીરામ	૨૫	મધુકર	પાર્વતી	૧-૧	ગુમાસ્તી	
પંડયા પ્રભુલાલ મયારામ	૫૦	ગૌતમ	પરસન		,,	
જોશી ત્રંબક મોતીરામ+		મૈત્રેય	દીવાલી		ઘરકામ	
ઠાકોર ફુલશંકર મહાસુખ	૧૫	કશ્યપ			ગુમાસ્તી	
,, જીવણલાલ મહાસુખ	૧૧	,,			અભ્યાસ	
,, બાપાલાલ શામળ	૩૭	,,	રૂક્ષ્માણી	૧-૦	વ્યાજ	
પં. નાનાલાલ ઉત્તમરામ+		ગૌતમ	પાર્વતી		ઘરકામ	
,, છોટાલાલ નાનાલાલ+		,,	રેવા	૦-૧	,,	
જોશી રણછોડ નાનાલાલ	૨૫	ભારદ્વાજ	સોમી		નોકરી	
,, માણેકલાલ નાનાલાલ	૧૮	,,			ગુમાસ્તી	
ભટ ચુનીલાલ ડાહ્યાભાઇ+		મધુકર	રેવા		ઘરકામ	
જોશી ગોકલ રેવાશંકર	૩૦	ભારદ્વાજ	પશી		ગુમાસ્તી	
,, મુલજી રેવાશંકર	૨૫	,,			,,	
પંડયા શંકરલાલ ગગલ	૫૦	વાલ્મીક			,,	
ઠાકોર શામળ કેવલ	૪૦	અગસ્ત્ય			નોકરી	
,, છોટાલાલ કેવલ	૩૫	,,			ગુમાસ્તી	
જોશી મથુર+		ભારદ્વાજ	દીવાલી		ઘરકામ	
,, મોહનલાલ મથુર	૧૪	,,	ઇચ્છા		નોકરી	
ઠાકોર રેવાશંકર લલ્લુ	૨૦	અગસ્ત્ય	ડાહી	૦-૧	ગુમાસ્તી	
ભટ ભુલાભાઇ મનસુખ	૫૪	મૈત્રેય		૧-૦	વેપાર તથા ખેતી	

નામ.	ઉમ્મર	ગોત્ર.	ઐરી.	પુત્ર, પુત્રિ.	ધંધો.	રિમાર્ક.
,, છોટાલાલ ભુલાભાઇ	૪૦	મૈત્રેય	ઉમીયા	૧-૦	ડૅાકટર	
,, હીરાલાલ ભુલાભાઇ	૨૭	,,	ચંચલ		મ્યુ. સેક્રેટરી	
,, મોહનલાલ ભુલાભાઇ+		,,	મણી	૧-૦	ઘરકામ	
જોશી જેઠાલાલ પરસોતમ+		,,	સુરજ	૧-૦	,,	પુત્રી મણી વિ.
,, જેઠાલાલ લલ્લુ	૩૦	ભારદ્વાજ			નોકરી	
ભટ મગનલાલ રાજારામ	૬૦	મૈત્રેય			વેપાર	પુત્રી રૂખી વિ.
વ્યાસ અંબાલાલ ગરબડ	૩૦	ગૌતમ		૧-૧	ખેતી	
,, મગન જગનેશ્વર	૬૫	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	પુ. પાર્વતી વિ.
જોશી ચુનીલાલ જીભાઇ	૪૦	ભારદ્વાજ			,,	
પંડયા ગોપાલ જેઠા+		વાલ્મીક	ઉમીયા		ઘરકામ	
,, ચુનીલાલ ગોપાલ		,,	મણી		નોકરી	
પાઠક હરગોવન ગોરધન	૭૦	મૈત્રેય			વેપાર	
,, સોમશ્વર હરગોવન	૪૨	,,	પશી	૨-૧	ગુમાસ્તી	
પંડયા પોચા ભાઇજી+		વાલ્મીક	રૂખી		ઘરકામ	
જોશી પ્રભુલાલ પીતામ્બર+		મૈત્રેય	ઉમીયા	૧-૦	,,	
,, ભુલાભાઇ લલ્લુ	૫૦	ભારદ્વાજ			વેપાર	
ભટ ભાઇલાલ હરિવલ્લભ	૫૦	મધુકર	મુલી	૨-૦	ગુમાસ્તી	
,, ડાહ્યાભાઇ ભાઇલાલ	૧૬	,,	મંગી		વેપાર	
જોશી મોમી+		મૈત્રેય	અમરત		ઘરકામ	પુત્રી રેવા વિ.
,, ડાહ્યાભાઇ મોતી	૫૦	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, વિઠ્ઠલ મોતી+		,,	ચંચલ	૧-૧	ઘરકામ	
,, જીવણલાલ નાનાલાલ	૧૪	ભારદ્વાજ			અભ્યાસ	
પાઠક સન્મુખ બહેચર+		મૈત્રેય	ઉમીયા		ઘરકામ	પુત્રી રૂખી વિ.
,, છગનલાલ સનમુખ	૩૭	,,			નોકરી	
જોશી વિઠ્ઠલ ડાહ્યાભાઇ+		ભારદ્વાજ	ભૂરી		ઘરકામ	
પંડયા છગનલાલ જેઠાભાઇ	૫૦	વાલ્મીક			દુકાન	
,, ગોવિંદલાલ છગનલાલ	૧૮	,,	મણી		,,	
ભટ વિઠ્ઠલ મોતીરામ	૪૦	મધુકર	પરસન	૩-૦	વેપાર	
,, શંકરલાલ વિઠ્ઠલ	૧૬	,,	ડાહી		,,	
પંડયા ત્રંબકલાલ લલ્લુભાઇ	૫૦	મૈત્રેય		૨-૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, પ્રભુલાલ ત્રબકલાલ	૩૦	,,	રૂખી		નોકરી	
જોશી છગનલાલ ડાહ્યાભાઇ	૪૨	ભારદ્વાજ	ચંચલ	૧-૧	વેપાર	
ઠાકોર શંકરલાલ દામોદર	૪૦	કશ્યપ			,,	
પંડયા મથુર ત્રિભોવન+		ભારદ્વાજ	ઉજમ		ઘરકામ	

નામ.	ઉંમર	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રિ.	ધંધો.	રિમાર્ક.
ઠાકોર છોટાલાલ શામળ	૫૨	કશ્યપ	ઉમીયા		વ્યાજ	
,, વિઠ્ઠલ છોટાલાલ	૨૫	,,	રેવા		,,	
પં. બાપાલાલ અમૃતલાલ	૫૧	ગૌતમ			વેપાર	
,, મુલજી બાપાલાલ	૨૦	,,	ઇચ્છા		અભ્યાસ	
,, જડીલાલ બાપાલાલ	૧૭	,,	વસુમતી		,,	
,, ઉમીયાશંકર બાઇજી	૭	શ્યપ		૨-૦	યજમાન	પુત્રી કસન વિ.
,, છોટાલાલ ઉમીયાશંકર	૬૨	,,	રૂખી		હૉટલ	
,, અંબાલાલ હરગોવન+		ભારદ્વાજ	માકોર	૪-૦	ઘરકામ	
,, હરીલાલ ફુલચંદ	૨૦	,,	જડી		હૉટલ	
,, રસીકલાલ ફુલચંદ	૧૮	,,	ચંચલ		ગુમાસ્તી	
,, મોહોલાલ અમૃતલાલ	૪૫	ગૌતમ	,,	૧-૦	વેપાર	
,, ગટોર મોહોલાલ	૧૨	,,	કમળા		અભ્યાસ	
જોશી ગોરધન હરીભાઇ+		ભારદ્વાજ	દીવાલી	૧-૦	ઘરકામ	
,, ભુલાભાઇ પીતામ્બર+		,,	પાર્વતી		,,	
,, બાલાશંકર ગગલ	૪૫	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
ભટ ગોકલ મહાસુખ	૨૫	મધુકર	ડાહી		વેપાર	
જોશી મથુર માતી+		મૈત્રેય	રૂખી		ઘરકામ	
,, મોહન મથુર	૧૭	,,	માલીની		ગુમાસ્તી	
ભટ હરીલાલ મોતીરામ+		મધુકર	મણી	૧-૨	ઘરકામ	
ઠાકોર સોમેશ્વર બાજી	૫૫	કશ્યપ			ભિક્ષાવૃત્તિ	
ઠાકોર પ્રભુલાલ ધનેશ્વર	૬૦	,,			પેનસન	
પંડયા જીવણલાલ ગગલ+		ભારદ્વાજ	મહાકોર	૨-૧	ઘરકામ	
ઠાકોર નાથાલાલ ગીરધર	૫૦	કશ્યપ	જીવી	૦-૧	વેપાર	
,, હરગોવન કુબેર+		,,	પાર્વતી		ઘરકામ	
ભટ ચુનીલાલ ગોરધન+		મૈત્રેય		૧-૦	,,	
,, છોટાલાલ પ્રભુલાલ+		,,	કસન	૧-૦	,,	
પંડયા ડાહ્યાભાઇ ગરબડ	૪૫	વાલ્મીક	રૂખી	૧-૦	સીનીયર	
,, મોહનલાલ ગડબડ	૫૦	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
બાઇ સુરજ મોહનની બેન	૪૦				ઘરકામ	
જોશી છોટાલાલ હરીભાઇ	૪૦	ભારદ્વાજ		૧-૦	ગુમાસ્તી	ત્રણ બૈરી } ઉમીયા, જેકોર, સુરજ
ભટ પ્રભુલાલ દયારામ+		મધુકર	માકોર		ઘરકામ	
,, છોટાલાલ પ્રભુલાલ	૩૫	,,	ફરસન	૧-૧	ગુમાસ્તી	

નામ.	ઉંમર	ગોત્ર.	સ્ત્રી.	પુત્ર, પુત્રિ.	ધંધો.	રિમાર્ક.
ઠાકોર રેવાશંકર લલ્લુભાઇ	૫૫	કસ્યપ		૧–૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, હીરાલાલ રેવાશંકર	૨૫	,,	મણી	૧–૦	નોકરી	
વ્યાસ પ્રેમશંકર પ્રભુલાલ	૩૦	ગૌતમ	રૂખી		ભિક્ષાવૃત્તિ	
પંડયા ચુનીલાલ ગોરધન+		,,	દીવાલી		ઘરકામ	
,, મોહન ચુનીલાલ	૩૦	,,	ડાહી		વેપાર	
,, ભોગીલાલ પ્રભાશંકર+		,,	રૂખી		ઘરકામ	
ભટ પ્રભુલાલ ત્રીભોવન	૪૦	મધુકર	દીવાલી		નોકરી	
,, પ્રાણ ગીરધર+		,,	ઉમીયા		ઘરકામ	
,, વજેરામ હરીભાઇ		,,	,,		,,	
જોશી લલ્લુ+		મૈત્રેય	જમનાં	૧–૦	,,	
,, માધવ જીભાઇ+		,,	જડાવ	૧–૦	,,	
વ્યાસ મોતીલાલ કાલીદાસ	૫૫	ગૌતમ	રેવા	૩–૧	યજમાન	
બાઇ જમનાં જીભાઇ જાદવની દીકરી		,,			ઘરકામ	
પંડયા શામળ કાલીદાસ+		વાલ્મીક	ઉમીયા	૧–૦	,,	
ભટ રેવાશંકર અનોપરામ	૪૫	મૈત્રેય	પરસન	૬–૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, ગોરધન+અનોપરામ	૩૫	,,	મણી	૦–૧	ઘરકામ	
પાઠક મગન હરીજન+		,,	સુરજ		,,	બેન જેકોર વિ.
ભટ મથુર મનસુખ	૫૫	,,			વેપાર	
ઠાકોર ડાહ્યા ગોરધન	૩૫	કસ્યપ	મણી	૧–૨	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, હીરાલાલ ગોરધન	૨૫	,,			,,	
પં. માણેકલાલ કેશવલાલ	૩૫	મૈત્રેય	પરસન	૧–૦	નોકરી	
વ્યાસ મોહન ગગલભાઇ	૪૫	ગૌતમ	જેકોર	૦–૧	ઘરકામ	
,, ગગલ ગીરધર	૭૦	,,			વેપાર	
પંડયા લલ્લુ આતમારામ+		,,	ઉજમ	૧–૦	ઘરકામ	
,, બાલાભાઇ લલ્લુ	૪૦	,,	રેવા		ભિક્ષાવૃત્તિ	
ભટ મોહનલાલ મોતીલાલ+		મધુકર	પાર્વતી	૩–૦	ઘરકામ	
,, રામચંદ્ર મોહનલાલ	૧૮	,,	ચંચલ		અભ્યાસ	
વ્યાસ માધવ+		ગૌતમ	ઉજમ	૧–૦	ઘરકામ	
પંડયા શામળ દુલભરામ	૫૦	મૈત્રેય	દીવાલી		વેપાર	
,, રણછોડ શામળ+	૩૦	,,	ડહી		,,	
જોશી જીવણલાલ કાલીદાસ	૩૨	ભારદ્વાજ			,,	
પાઠક વિઠ્ઠલ મોતીરામ	૫૫	મૈત્રેય	ડહી		નોકરી	
પં. માણેકલાલ અમૃતલાલ	૪૦	,,		૧–૦	વેપાર	
,, ચુનીલાલ અમૃતલાલ	૩૫	,,	જેકોર	૦–૧	નોકરી	

નામ.	ઉંમર.	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રિ.	ધંધો.	રિમાર્ક.
પં. જીવણલાલ અમૃતલાલ	૩૦	મૈત્રેય			ગુમાસ્તી	
બેન ઉમીયા		ભારદ્વાજ			ઘરકામ	
પં. ચુનીલાલ ઉત્તમરામ	૫૦	મૈત્રેય	મણી		ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, પ્રભુલાલ ઉત્તમરામ	૪૦	,,			વેપારી	
ઠાકોર મથુર નાગર+		કસ્યપ	દિવાલી	૩–૦	ઘરકામ	
જોશી છગન મોતી+		ભારદ્વાજ	દિવાલી		,,	
પં. અમૃતલાલ જગનેશ્વર+		કસ્યપ	ડાહી	૨–૦	,,	
,, જેઠાલાલ અમૃતલાલ	૧૭	,,	મણી		ગુમાસ્તી	
,, દાજી+ ખુશાલ		વાલ્મીક	જેકોર		ઘરકામ	
,, હીરાલાલ દાજી	૩૦	,,	ડાહી	૧–૧	ગુમાસ્તી	
ઠા. માણેકલાલ ભાઇશંકર	૩૫	કસ્યપ	મણી	૦–૧	કન્ટ્રાકટર	
પં. જગજીવન હરીભાઇ	૬૦	મૈત્રેય	રૂક્ષમણી		ઘરકામ	
વ્યાસ જીવણલાલ શામળ+		ગૌતમ	ચંચલ	૧–૧	,,	
,, શંકરલાલ જીવણલાલ	૧૮	,,	મણી		અભ્યાસ	
પં. ગગલ રૂઘનાથ+		ભારદ્વાજ	જેકોર		ઘરકામ	
,, માણેકલાલ ગગલ	૩૫	,,	મણી	૨–૦	વેપાર	
,, છોટાલાલ ગગલ	૩૦	,,	મણી	૧–૦	,,	
જોશી ડાહ્યાભાઇ અમૃતલાલ	૪૫	,,			,,	
,, માણેકલાલ અમૃતલાલ	૪૦	,,	ફુલી	૧–૧	નોકરી	
,, ગગલ ઉત્તમરામ+		,,	માકોર	૧–૦	ઘરકામ	પુત્રી રૂખી વિધવા.
,, અમૃતલાલ+		,,	ઉમીયા		,,	
વ્યાસ ડાહ્યાભાઇ અંબાલાલ	૩૦	,,			ગુમાસ્તી	
પં. ગોપાલ મનસુખ+		મૈત્રેય	સદા	૧–૦	ઘરકામ	
,, મુલજી હરીજન+		કસ્યપ	જીવી	૧–૦	,,	
,, નાનાભાઇ ખુશાલ	૯૨	વાલ્મીક			અંધ	
,, કેવળ ખુશાલ		,,			ખેતી	
ઠા. ગવરીશંકર નરભેરામ+		કસ્યપ	માકોર		ઘરકામ	
પં. હીરાલાલ હરગોવન+		મૈત્રેય	જડાવ		,,	
,, મથુર ઇશ્વર+		વાલ્મીક	પાર્વતી		,,	
,, ચુનીલાલ મથુર	૨૦	,,	કમળા		ગુમાસ્તી	
વ્યાસ મગન પ્રાણ+		ગૌતમ	જેકોર		ઘરકામ	
પં. ભોગીલાલ લલ્લુ	૬૦	મૈત્રેય	સુરજ	૧–૧	નોકરી	
,, મોતીલાલ હરગોવન	૪૫	,,		૧–૦	ગુમાસ્તી	
,, પરભુલાલ મોતીલાલ	૨૭	,,	મણી		નોકરી	

નામ.	ઉંમર.	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રિ.	ધંધો.	રિમાર્ક.
પંડ્યા રસીકલાલ પ્રભુલાલ (ગેતીયા)	૧૫	મૈત્રેય			અભ્યાસ	
,, જીવણલાલ જેઠાભાઇ	૩૫	,,	રેવા		વેપાર	
જોશી મનસુખ ભગુ+		ભારદ્વાજ	દીવાલી		ઘરકામ	
પંડ્યા બાપાલાલ મોહોલાલ	૨૨	મૈત્રેય	ડાહી	૦–૧	ગુમાસ્તી	
,, મથુર કેવળ+		ગૌતમ	જેકોર		ઘરકામ	
,, જેઠાલાલ મથુર	૩૫	,,	મણી		વેપાર	
ભટ રણછોડલાલ ચુનીલાલ	૨૫	મધુકર		૧–૦	,,	
બાઇ કાશી ભોલાનાથની દીકરી	૬૦	,,			ઘરકામ	
બાઇ દીવાલી		કશ્યપ			,,	
જોશી જીવણલાલ ભોગીલાલ		,,	રૂખી		નોકરી	
,, ભોગીલાલ લલ્લુ+		ભારદ્વાજ	ઉમીયા		ઘરકામ	
,, શંકરલાલ ભોગીલાલ	૩૫	,,	ડહી	૩–૧	નોકરી	
,, પ્રભુલાલ ભોગીલાલ	૨૭	,,	મંગી	૧–૦	,,	
,, ચુનીલાલ લલ્લુ	૫૦	,,	ભૂરી	૧–૩	વેપાર	
બાઈ દીવાલી ગોરધન કામેશ્વર	૬૦	,,			ઘરકામ	
,, માકોર મથુર ગોપાલ જોશી		,,			,,	
પંડ્યા શામજી લલ્લુ	૫૫	મૈત્રેય			નોકરી	
ભટ જડીલાલ રણછોડ	૨૦	,,			અભ્યાસ	
વ્યાસ અમૃતલાલ ગીરધર+		ભારદ્વાજ	પાર્વતી		ઘરકામ	
,, છોટાલાલ અમૃતલાલ	૪૦	,,	ચંચલ	૨–૧	ભિક્ષાવૃત્તિ	
જોશી પ્રભુલાલ ગીરજાશંકર	૪૦	મૈત્રેય	રેવા		યજમાન	
,, ઝવેર નાથજી	૪૫	,,			,,	
બાઈ માકોર ભટ હીરાલાલ મગલની વિધવા	૫૫	ભારદ્વાજ			ઘરકામ	
ભટ ભલાશંકર પ્રભુલાલ (ગેતીયા)		મૈત્રેય	રેવા		યજમાન	
,, ભુલાભાઇ કાશીરામ	૬૦	ભારદ્વાજ	ઉજમ		ખેતી	
જોશી પ્રભુલાલ ભુલાભાઇ	૪૫	,,			યજમાન	
,, શંકરલાલ ભુલાભાઇ	૪૦	,,			,,	
પંડ્યા બાપાલાલ પ્રભુલાલ	૪૦	વાલ્મીક			,,	
,, સોમનાથ પ્રભુલાલ	૩૪	,,			ગુમાસ્તી	

નામ.	ઉમ્મર.	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રિ.	ધંધો.	રિમાર્ક.
બાઇ માકોર હાલ જીતપરે રહે છે જોશી છગન પરજારામની વિધવા	૫૦	વાલ્મીક			ઘરકામ	
પંડ્યા જયશંકર પરભુલાલ	૨૪	મૈત્રેય	ડહી		વેપાર	
,, મોહોલાલ પ્રભુલાલ+		ભારદ્વાજ	રેવા		ઘરકામ	
જોશી છગન ગગલ	૫૫	,,			નોકરી	બેનજેકોર વિ.

મહેમદાવાદની વસ્તીનો આંકડો નીચે ગુજબ છે.

પુરૂષ.	બૈરી.	પુત્ર-પુત્રી.	રિમાર્ક.
૧૮૭	૨૦૯	૧૧૮	૧૭

મહેમદાવાદમાં વડાદ્રાની કુલ વસ્તી ૫૭૭ માણુસની છે.

હાથીજણ.

ભટ ભુલાભાઇ+		મૈત્રેય	સુરજ	૧-૦	ઘરકામ	
,, માણેકલાલ ભુલાભાઇ	૨૫	,,	ડાહી	૧-૧	બ્યાજ	
,, ઝવેરભાઇ લીલાધાર	૫૫	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	બેન રેવા વિ.
,, પુંજાભાઇ વિશ્વેશ્વર	૫૫	,,	જેકોર	૧-૦	,,	
,, ચુનીલાલ પુંજાભાઇ	૩૦	,,	રેવા		નોકરી	
,, બલદેવ+		,,	પાર્વતી		ઘરકામ	
,, ચુનીલાલ બલદેવ	૩૦	,,	જડી		ગુમાસ્તી	
,, શંકરલાલ રણછોડ	૪૫	,,	દિવાલી	૦-૧	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, શિવલાલ શંકરલાલ	૧૫	,,	જડી		ગુમાસ્તી	
,, શંકરલાલ પ્રજારામ	૪૫	,,	મહાલક્ષ્મી	૧-૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, કેવલરામ+		,,	પાર્વતી		ઘરકામ	
,, ત્રિભુવન કેવલરામ	૩૨	,,	રૂક્ષમણી		બ્યાજ	
,, મણિલાલ કેવલરામ	૩૦	,,	સુરજ	૨-૧	,,	
શુકલ સોમેશ્વર ગોરધન	૫૫	ભારદ્વાજ			,,	પુત્રી ગંગા વિ.
,, પ્રભાશંકર સોમેશ્વર	૧૪	,,	પશી		અભ્યાસ	બેનજેકોર વિ.
,, શીવલાલ હીરાલાલ	૩૦	,,	ડાહી	૧-૧	નોકરી	
,, માણેકલાલ પીતાંબર	૨૩	,,	સરસ્વતી		ગુમાસ્તી	
,, પીતાંબર+		,,	માકોર		ઘરકામ	

હાથીજણની વસ્તીનો આંકડો નીચે મુજબ છે.

પુરૂષ.	બૈરી.	પુત્ર-પુત્રી.	રિમાર્ક.
૧૪	૧૬	૭-૪	૩

હાથીજણમાં વડાદ્રાની કુલ વસ્તી ૪૪ માણુસની છે.

કઠલાલ.
(મોટા એકડો)

નામ.	ઉંમર	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રિ.	ધંધો.	રિમાર્ક.
પંડ્યા મથુર મનસુખ	૬૬	કૃષ્ણાત્રિ			વ્યાજનો	
,, કાલીદાસ મથુર	૩૨	,,	ચંચળ	૧-૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, ગિરધર મનસુખ	૭૬	,,			ઇશ્વરસ્મર્ણ	
,, હરીલાલ ગિરધર	૪૫	,,	રેવા	૧-૧	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, છગનલાલ ગિરધર	૩૫	,,	પશી	૧-૦	,,	
,, મગનલાલ મનસુખ	૬૦	,,	કસન	૩-૧	,,	
,, નાનાલાલ મનસુખ	૫૩	,,	ઉજમ	૨-૧	,,	
,, જીવણલાલ નાનાલાલ	૨૫	,,	ચંચળ		,,	
,, પ્રભુલાલ નાનાલાલ	૨૨	,,	શાંતાગૌરી		,,	
,, પ્રભુલાલ ડાહ્યાભાઇ	૪૦	,,	પશી		,,	
,, ડાહ્યાભાઈ+		,,	દીવાલી		ઘરકામ	
,, મગનલાલ અનોપરામ	૬૦	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, ચુનીલાલ મગનલાલ	૪૦	,,	રૂક્ષ્મણી	૨-૦	,,	
,, પ્રભુલાલ મગનલાલ	૩૫	,,	પશી		,,	
,, હરીલાલ જેઠાલાલ	૧૮	,,			,,	
,, જેઠાલાલ+		,,	જેકોર	૦-૧	ઘરકામ	
,, મુલજી ગોપાલ	૪૨	,,	સુરજ	૨-૧	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, ભુલાભાઇ મોતી	૪૨	,,			,,	
,, મોહનલાલ જયદેવ	૩૫	,,			ગુમાસ્તી	
,, જયદેવ+		,,	સુરજ		ઘરકામ	
,, અમૃતલાલ ડાહ્યાભાઇ	૪૫	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, રેવાશંકર		,,	કસન	૨-૦	,,	
,, ભોલાનાથ+		,,	ચંચળ	૧-૦	ઘરકામ	
,, ગગલ+		,,	અમરત	૧-૦	,,	
,, રણછોડ ઉત્તરામ	૫૫	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, ડાહ્યાભાઇ ઉત્તમરામ	૪૫	,,	રેવા	૨-૦	,,	
,, ઇશ્વરલાલ ત્રંબક	૫૨	,,		૧-૦	વેપાર	
,, ત્રંબક+		,,	રતન		ઘરકામ	
,, નટવરલાલ મથુર	૩૦	,,	ડાહી	૦-૧	વેપાર	
,, મણીલાલ મથુર	૨૫	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, મોહનલાલ નાથજી	૩૫	,,	ડાહી		ગુમાસ્તી	કાકીમાકોરાવ.
,, પ્રભુલાલ પુરૂષોત્તમ	૩૩	,,	મણી	૧-૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	મા નાથી વિ.

નામ.	ઉમ્મર.	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રિ.	ધંધો.	રિમાર્ક.
,, સોમેશ્વર અનોપરામ	૫૦	કૃષ્ણાત્રિ		૧–૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, ભોલાનાથ કામેશ્વર	૫૫	,,			વ્યાજનો	
,, મોહનલાલ કામેશ્વર	૪૪	,,	મહાલક્ષ્મી		વેપાર	
,, કામેશ્વર+		,,		૦–૧	ઘરકામ	
,, જેઠાલાલ રામશંકર	૨૫	,,	ચંચળ		ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, રામશંકર+		,,	રેવા	૧–૦	ઘરકામ	
,, હરીલાલ નાથજી	૪૪	,,	રૂક્ષ્મણી	૧–૦	નોકરી	મા જેકોર વિ.
,, નરસિંભાઇ ત્રિભુવન	૪૫	,,	રેવા	૨–૨	વ્યાજ	
,, મણીલાલ ,,	૩૪	,,	રેવા	૨–૦	,,	
,, પ્રભુલાલ ,,	૨૮	,,	પરસન		નોકરી	
,, ત્રિભુવન+		,,	ઉમીયા		ઘરકામ	
,, માણેકલાલ અમૃતલાલ	૩૬	,,	ચંચળ	૧–૨	વ્યાજ	
,, મુલજી+		,,	જેકોર	૧–૦	વેપાર	
,, હીરાલાલ ભાઇજી	૪૮	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, જીવણલાલ હીરાલાલ	૨૦	,,	ડાહી		ગુમાસ્તી	
,, મનસુખ ભાઇજી	૬૦	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	બેનઉજમ વિ.
,, પુંજાલાલ નાથજી	૧૮	,,	મણી		વ્યાજ	મા સદા વિ.
,, મથુર સુખદેવ	૬૫	,,	સુરજ		,,	
,, માધવલાલ મથુર+		,,	પાર્વતી	૧–૦	ઘરકામ	
,, મુલજી દુર્લભરામ	૪૫	,,	રેવા	૧–૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, જેઠાલાલ દુર્લભરામ	૪૦	,,	જીવી	૧–૧	,,	
,, હરીલાલ ત્રિભુવન	૩૦	,,	મણી	૨–૦	,,	
,, અંબાલાલ જગન્નાથ	૬૦	,,	કસન		,,	
,, કેશવલાલ જગન્નાથ	૫૫	,,			,,	
,, રતનલાલ સોમેશ્વર	૧૫	,,	ચંચળ		અભ્યાસ	
,, બાઇ પાર્વતી		,,			ઘરકામ	
,, છગન નરોતમ	૫૦	,,	મહાકોર	૨–૧	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, હીરાલાલ છગનલાલ	૨૨	,,	પરસન		,,	
,, આશારામ શંકર	૫૨	,,	દીવાલી		,,	
,, મથુર શંકર	૪૦	,,			,,	
,, પુંજાલાલ હરીલાલ	૨૦	,,	શિવગંગા		અભ્યાસ	મા જતન વિ.
,, જયદેવ કહાનદાસ	૬૨	,,		૦–૨	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, શામળ જયદેવ+		,,	ચંચળ	૧–૦	ઘરકામ	
,, અમૃતલાલ માધવ	૪૦	,,	ચંચળ	૦–૧	વ્યાજ	બેન રેવા વિ.
,, ચુનીલાલ અમૃતલાલ	૧૧	,,	મણી		અભ્યાસ	

નામ.	ઉંમર	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રિ.	ધંધો.	રિમાર્ક.
,, બકોર કેવળ	૫૦	કૃષ્ણાત્રિ			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, રતનલાલ બકોર	૨૦	,,	મહાલક્ષ્મી		,,	
,, છગનલાલ ઘેલાભાઇ	૫૦	,,	મુળી	૦-૧	,,	
,, ડાહ્યાભાઇ ઘેલાભાઇ	૫૨	,,	દિવાળી	૧-૦	નોકરી	પુત્રીચંચલ વિ.
,, જેઠાલાલ ડાહ્યાભાઇ	૩૨	,,	રેવા	૧-૧	,,	
,, ડાહ્યાભાઇ લલ્લુ	૫૨	,,	રેવા		ભિક્ષાવૃત્તિ	બેન જેકોર વિ. ભાભી જેકોર વિધવા
,, ગગલ કાશીરામ	૬૮	,,	જતન		ખેતી	
,, જીવણલાલ ગગલ	૪૨	,,	ચંચળ	૨-૧	વ્યાજ	
,, મુલજી+		,,	દિવાળી	૧-૦	વેપારી	
,, ભટ મગનલાલ મનસુખ	૬૦	મૈત્રેય	દિવાળી	૪-૦	વ્યાજ	
,, ભટ છગન મનસુખ	૪૫	,,		૧-૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, પુંજાલાલ સોમેશ્વર	૪૫	,,	જેકોર		વકીલ	
,, ચીમનલાલ પુંજાભાઇ	૨૪	,,	મણી		નોકરી	
,, બલદેવ મથુર	૪૨	ભારદ્વાજ	ડાહી	૨-૧	ડૉક્ટર	બેન મુલી વિ.
,, ત્રિભુવન હરિજન	૫૨	,,	પરસન	૧-૧	વ્યાજ	
,, રેવાશંકર મોહન	૩૧	,,			વ્યાજ	
,, ડાહ્યાભાઇ કેવળ	૫૨	મૈત્રેય				
જો. માણેકલાલ માધવ	૩૬	ભારદ્વાજ	મુલી	૨-૧	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, માધવ+		,,	જીવી		ઘરકામ	પુત્રી રૂખી વિ.
,, છગનલાલ કામેશ્વર	૪૫	,,		૦-૧	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, શંકરલાલ કામેશ્વર	૩૫	,,	ઇચ્છા		ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, કેશવલાલ કેવળ	૫૦	,,			ઇશ્વરસ્મણ	
,, મોહનલાલ કેશવલાલ	૧૭	,,	ચંચળ		અભ્યાસ	
,, ચુનીલાલ જેઠાભાઇ	૩૬	,,	રૂક્ષમણી	૩-૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
વ્યાસ ભુલાભાઇ લલ્લુભાઇ	૫૨	,,		૩-૦	વ્યાજ	બે. દિવાળીવિ.
વ્યાસ ચુનીલાલ ભુલાભાઇ	૩૦	ભારદ્વાજ	ચંચળ	૧-૦	વ્યાજ	
,, ડાહ્યાભાઇ કુબેર	૪૮	,,			ખેતી	
,, અંબાલાલ ડાહ્યાભાઇ	૨૦	,,	મણી		ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, હરિકસન કુબેર	૩૮	,,	ડાહી	૨-૦	,,	
,, જીવણલાલ નરોત્તમ	૨૫	,,			ખેતી	
,, મણિલાલ નરોત્તમ	૨૦	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, ચીમનલાલ નરોતમ	૧૧	,,			અભ્યાસ	
,, ચંદુલાલ નરોત્તમ	૮	,,			,,	

નામ.	ઉંમર.	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રિ.	ધંધો.	રિમાર્ક.
પંડ્યા પુંજાભાઇ છગનલાલ	૧૭	,,			,,	
ઉપા. ડાહ્યાભાઇ પુરૂષોત્તમ	૪૯	ગૌતમ		૧–૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	એ. દિવાળી વિ.
,, જાદવરાય મનસુખરામ	૬૦	,,	રેવા	૩–૦	પેનસીલ	
,, રણછોડ મનસુખ	૪૯	,,	જડી		નોકરી	
,, ડાહ્યાભાઇ મનસુખ	૪૫	,,	ગોદાવરી	૧–૦	,,	
,, મોહનલાલ મનસુખરામ	૪૧	,,			,,	
,, ચુનીલાલ દાજી	૪૫	,,	નર્મદા	૨–૨	વ્યાજ	
,, જીવણલાલ રાજારામ	૩૬	,,			,,	
,, સનાભાઇ રાજારામ	૨૭	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, મણિલાલ રાજારામ	૨૫	,,			ગુમાસ્તી	
,, જાદવરાય ત્રિભુવન	૫૦	,,		૨–૦	વ્યાજ	
,, અમૃતલાલ ત્રિભુવન	૪૮	,,			,,	
,, મુલજી ત્રિભુવન	૪૧	,,	ચંચળ	૧–૦	,,	
,, કેશવલાલ ત્રિભુવન	૩૮	,,			દુકાન	
,, શંકરલાલ અનોપરામ	૩૬	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, મોહનલાલ અનોપરામ	૩૨	,,			,,	
પંડ્યા કેશવલાલ કાશીરામ	૫૦	ભારદ્વાજ			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, મોહનલાલ અનોપરામ	૩૫	,,			,,	
,, શંકરલાલ છોટાલાલ	૨૩	,,	ચંચળ		,,	
,, સોમેશ્વર બાપુજી	૫૫	,,			,,	
,, પ્રભુલાલ સોમેશ્વર	૪૨	,,		૧–૦	,,	
,, દ્વારકાંદાસ સોમેશ્વર	૩૫	,,			નોકરી	
,, નંદલાલ બાપુજી	૫૩	,,	જેકોર		ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, ઝવેરલાલ નંદલાલ	૨૮	,,	દિવાળી	૨–૦	,,	
,, હરગોવન જેઠાભાઇ	૭૫	,,			વ્યાજ	
,, રામશંકર ત્રિભુવન	૩૧	,,			,,	
,, ત્રિભુવન+		,,	સૂરજ			
દારેર ચુનીલાલ ઉત્તમરામ	૩૫		રૂક્ષમણી		ભિક્ષાવૃત્તિ	
પંડ્યા પ્રભુલાલ કહાનદાસ		કૃષ્ણાત્રિ	ઉમીયા		ઘરકામ	
વ્યાસ ચુનીલાલ અંબાલાલ		ભારદ્વાજ	ડાહી		,,	
,, અંબાલાલ+ મુલજી		કૃષ્ણાત્રિ	માકોર		,,	
પંડ્યા મોતીલાલ+ કાલીદાસ		,,	ઉમીયા		,,	
,, અનોપરામ+ જગન્નાથ		મૈત્રેય			ઘરકામ	
,, સુરજરામ+ જીભાઇ		કૃષ્ણાત્રિ	સૂરજ		,,	
,, ગોરધન+ ખુસાલ		,,	જેકોર		,,	

નામ.	ઉમર.	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રિ.	ધંધો.	રિમાર્ક.
,, હરગોવન+ વિશ્વનાથ		ભારદ્વાજ	પાર્વતી		વ્યાજ	
,, શંકરલાલ+ મનસુખ		કૃષ્ણાત્રિ	સૂરજ		ઘરકામ	
,, ગગલભાઇ+ દુર્લભરામ		,,	કસન		વ્યાજ	
,, અંબાલાલ+ નરોત્તમ		,,	દિવાળી		ઘરકામ	
,, ભુલાભાઇ જગન્નાથ		,,	કસન		,,	
,, બુધેશ્વર મનસુખ		,,	જેકોર		,,	
પાઠક મથુર+ મનસુખ		મૈત્રેય	રેવા		ઘરકામ	
પંડયા ભુલાભાઇ+ જગન્નાથ		ભારદ્વાજ	જતન		,,	

કઠલાલમાં મોટા એકડાની વસ્તીનો આંકડો નીચે મુજબ છે.

પુરૂષ.	બૈરી.	પુત્ર-પુત્રી.	રિમાર્ક.
૧૧૭	૯૩	૭૪-૨૫	૧૪

કઠલાલમાં મોટા એકડાના વડાદ્રાની કુલ વસ્તી ૩૨૩ માણસની છે.

કઠલાલ.
(નાનો એકડો)

જોશી મથુર ભાઈજી	૬૦	ભારદ્વાજ			ગુમાસ્તી	પુત્રીચંચલવિ.
,, શંકરલાલ જયદેવ	૪૫	,,	રેવા	૨-૦	નોકરી	
,, છોટાલાલ દાજી	૫૦	,,		૧-૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, જીવણલાલ શંકરલાલ	૧૦	,,	લલિતા		અભ્યાસ	
,, હરીલાલ દાજી	૪૫	,,	જડી	૩-૧	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, અમૃતલાલ શંકરલાલ	૪૫	,,	દિવાળી		ઘરકામ	
,, ચુનીલાલ શંકરલાલ	૩૫	,,	ચંચલ	૧-૧	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, નંદલાલ ગોરધન	૩૦	,,			દુકાન	
ઠાકોર ગોકળભાઇ મનસુખ	૫૦	,,	ઉજમ		ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, જીવણલાલ ગોકળ	૨૫	,,	રતિગૌરી		,,	
ભટ મુલજી કેવલરામ	૫૨	મધુકર			નોકરી	
,, જીવણલાલ મુલજી	૧૯	,,	જડાવ		અભ્યાસ	
ઠાકોર ત્રિભુવન વલ્લભરામ	૫૮	કૃષ્ણાત્રિ			ભિક્ષાવૃત્તિ	પુત્રી નર્મદા તથા રૂખી વિ.
,, રતનલાલ ભુલાભાઇ	૨૦	,,	પુંજી		ગુમાસ્તી	મા સુરજ વિ.
પંડયા મણિલાલ ઝવેર	૨૦	આલ્મીન	ડાહી	૦-૧	નોકરી	
ભટ સોમેશ્વર શિવલાલ	૨૮	ભારદ્વાજ	પસી		,,	મા ઉજમ વિ.

નામ.	ઉમ્મર	ગોત્ર.	સ્ત્રી.	પુત્ર, પુત્રિ.	ધંધો.	રિમાર્ક.
ઠાકોર પુરૂષોત્તમ ત્રિભુવન	૫૦	કૃષ્ણાત્રિ		૧-૦	દુકાન	
,, જીવણ પુરૂષોત્તમ	૩૦	,,	ચંચળ		,,	
,, અમૃતલાલ ત્રિભુવન	૪૫	,,	જેકોર	૧-૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	પુત્રી ચંચળવિ.
પંડયા છોટાલાલ બલદેવ	૩૫	આલ્મીન	ચંચળ	૨-૧	વ્યાજ	મા માકોર વિ. બેન ચંચલવિ.
,, ચુનીલાલ ગોરધન	૪૦	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	બેન ડાહી વિ.
ભટ મગનલાલ મનસુખ	૪૫	,,		૧-૦	,,	
,, શનાલાલ મગનલાલ	૨૫	,,	રૂક્ષ્માણી		,,	
ઠાકોર જેઠાલાલ જીભાઇ	૫૫	કૌશિક		૧-૦	,,	
,, સોમેશ્વર જેઠાલાલ	૨૦	,,	જડી		ગુમાસ્તી	
,, શિવલાલ કાશીરામ	૫૦	,,		૧-૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, બકોર જીભાઇ	૪૫	,,	વશી	૫-૦	,,	
,, સોમેશ્વર પ્રભુરામ	૩૫	કૃષ્ણાત્રિ			,,	
,, શંકરલાલ ભાઇજી	૧૦	,,			,,	
,, કેશવલાલ ભાઇજી	૮	,,			,,	
પંડયા દાજી રણછોડ	૬૫	આલ્મીન			વેપાર	પુત્રી મણી વિ.
ઠાકોર વિઠ્ઠલ મનસુખ	૪૨	પોલસ્ત્ય	નાથી	૧-૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, સોમેશ્વર મનસુખ	૩૦	,,			,,	
જોશી ચુનીલાલ પુરૂષોત્તમ	૪૦	,,	જીત્રી		,,	
,, વ્રજલાલ કેવળ	૪૦	ઉદંબર			ખેતી	
,, બલદેવ છગન	૩૫	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
પંડયા ચુનીલાલ કામેશ્વર		આલ્મીન	રૂખી		,,	
,, ભુલાભાઇ+		,,	જેકોર	૧-૦	ઘરકામ	
ભટ ભુલાભાઇ+		,,	મહાકોર	૧-૦	,,	પુત્રીપાર્વતીવિ.
,, મંગલ મોહન	૪૫	,,	રેવા	૨-૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, હરીલાલ ગોપાલ	૩૦	,,	ચંચળ		,,	
,, ગોપાલ+		,,	માકોર	૧-૦	,,	
ઠાકોર છોટાલાલ જયદેવ	૪૦	કૃષ્ણાત્રિ	પાર્વતી	૨-૦	,,	
,, ચુનીલાલ મનસુખ	૪૦	,,		૧-૦	,,	
જોશી મોતી જયદેવ	૪૮	ઉદંબર	જેકોર	૨-૦	ગુમાસ્તી	
,, હરિકૃષ્ણ જયદેવ	૪૨	,,	ચંચળ	૦-૧	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, મણિલાલ શામળ	૩૦	,,	પશી		,,	
,, શામળ+		,,	પાર્વતી	૧-૦	,,	
,, કેશવલાલ રણછોડ	૬૨	,,	જીવકોર		પેન્સીલ	
,, સોમેશ્વર સેવકરામ	૫૦	,,			દુકાન	

નામ.	ઉમ્મર.	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રિ.	ધંધો.	રિમાર્ક.
જોશી ચુનીલાલ હરગોવન	૪૦	કૃષ્ણાત્રિ			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, મોહોલાલ હરગોવન	૩૦	,,	મણી		,,	
,, કેશવલાલ હરજીવન	૪૦	,,			,,	બેનપાર્વતીવિ.
,, મણિલાલ નાથજી	૨૫	,,			,,	કાકીપાર્વતીવિ
,, ભાઇજી ત્રિભુવન	૪૫	,,	ચંચલ	૪–૦	,,	
,, ત્રિભુવન+		,,	જેકોર		ઘરકામ	
ઠાકોર ભુલા કેવલરામ	૪૫	,,	ચંચળ	૧–૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, અંબાલાલ ભુલા	૧૫	,,	ડાહી		અભ્યાસ	
જોશી અમૃતલાલ ભાઇજી	૫૨	આત્મીન		૧–૦	વ્યાજ	
,, પ્રભુલાલ અમૃતલાલ	૨૮	,,	મણી		નોકરી	
ઠાકોર માહેશ્વર કાશીરામ	૫૫	કૃષ્ણાત્રિ	રેવા		ભિક્ષાવૃત્તિ	
જોશી રેવાશંકર ફીરપાશંકર	૨૫	ઉદંબર			,,	
વ્યાસ માણેકલાલ જયદેવ	૩૦	ભારદ્વાજ	ડહી		,,	
,, જયદેવ		,,	ઉજમ	૧–૦	વ્યાજ	પુત્રીમાકોરવિ.
જોશી રણછોડ કામેશ્વર	૫૨	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
ઠાકોર મગન સુખદેવ	૫૦	કૃષ્ણાત્રિ	ઉજમ	૨–૧	,,	પુત્રીચંચળવિ.
,, મથુર સુખદેવ	૪૭	,,	પાર્વતી		,,	ભાભી રેવાવિ.
,, અમૃતલાલ મથુર	૨૨	,,	મણી		અભ્યાસ	
ઉપાધ્યા.પુંજાભાઇ પુરૂશોત્તમ	૪૦	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
વ્યાસ બલદેવ નારણ	૫૦	ભારદ્વાજ			વ્યાજ	પુત્રી જેઠી વિ.
,, મગન નારાયણ	૪૫	,,			,,	
,, મનવંતરાય મગનલાલ	૨૦	,,	શાન્તિ		અભ્યાસ	
,, ચુનીલાલ દુર્લભરામ	૩૫	,,	મણી		વ્યાજ	
,, દુર્લભરામ+		,,	દીવાલી		,,	
,, અમૃતલાલ અનોપરામ	૩૫	,,	ચંચળ		,,	
,, મનસુખ કુબેર	૬૫	,,	પાર્વતી		પેનસોલ	
,, રવિશંકર મનસુખ	૨૫	,,	ચંચળ		નોકરી	
,, ઇશ્વરલાલ મનસુખ	૧૮	,,	રૂખી		,,	
,, માણેકલાલ પુરૂષોત્તમ	૩૫	,,	જડી	૧–૧	દુકાન	
,, પુરૂષોત્તમ+		,,	ઉજમ	૨–૦	ઘરકામ	
,, છગન+		,,	પશી	૧–૦	,,	
ઠાકોર ગોવિંદરામ જેઠા	૫૦	કૃષ્ણાત્રિ	પાર્વતી		ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, અંબાલાલ ગોવિંદરામ	૨૦	,,	મણી		અભ્યાસ	
,, નરસિંહ જેઠા	૫૫	,,		૧–૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, નારણ જેઠા	૫૭	,,			,,	

નામ.	ઉમ્મર	ગોત્ર.	સ્ત્રી.	પુત્ર, પુત્રિ.	ધંધો.	રિમાર્ક.
ભટ મણિલાલ અમૃતલાલ	૨૫	આલ્મીન			ભિક્ષાવૃત્તિ	
ઠાકોર રેવાશંકર ગોવર્ધન	૩૫	કૃષ્ણાત્રિ			,,	
,, શંકર રણછોડ	૨૫	,,	મણી		,,	
,, રણછોડ+		,,	કસન		ઘરકામ	
,, માણેકલાલ મથુર	૧૨	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, કેશવલાલ મોતી	૩૦	,,	મણી		,,	
જોશી હીરાલાલ ચુનીલાલ	૨૫	ઉદંબર	ચંચળ	૦-૧	,,	
,, ચુનીલાલ+		,,	ભટી	૧-૦	ઘરકામ	
ઠાકોર મોતી+		કૃષ્ણાત્રિ	પાર્વતી		,,	પુત્રીચંચલવિ.
પંડયા ભુલાભાઇ હરગોવન	૪૫	ઉદંબર	પાર્વતી		નોકરી	બેનઉમીયાવિ.
,, હરિકસન ભુલાભાઇ	૨૨	,,	મણી	૦-૧	,,	
જોશી શંકર બલદેવ	૪૫	,,	જેકોર		ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, શનિલાલ શંકર	૨૦	,,	મણી		,,	
,, માણેકલાલ બાપુજી	૩૦	,,	મણી		,,	
,, મથુર હરજીવન	૫૮	,,	માકોર		વ્યાજ	
,, અંબાલાલ મથુર	૩૭	,,	મંછી	૨-૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, મણિલાલ અંબાલાલ	૧૮	,,	મણી		અભ્યાસ	
,, ચુનીલાલ મથુર	૩૪	,,	મણી		ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, માણેકલાલ મથુર	૩૨	,,			,,	
,, ભોલાનાથ મથુર	૩૪	,,	મણી	૧-૦	,,	
,, દુર્લભરામ મથુર	૧૭	,,			,,	
,, સોમેશ્વર અનોપરામ	૩૦	,,	મણી		દુકાન	
,, નંદલાલ મુલજી	૫૦	,,		૧-૦	,,	પુત્રીચંચલવિ.
,, અનોપરામ		,,	કાશી		,,	
,, પુરૂષોત્તમ મુલજી	૪૫	,,	રૂખી	૧-૦	વ્યાજ	
,, મણિલાલ પુરૂષોતમ	૨૨	,,	ડાહી		,,	
,, રણછોડ મુલજી	૩૮	,,	જડી		,,	
,, રવિશંકર રણછોડ	૧૬	,,	જડી		,,	
,, ડાહ્યાભાઈ હરજીવન	૫૦	,,	વશી	૨-૦	,,	
,, માણેકલાલ ડાહ્યાભાઇ	૧૬	,,	ડાહી		અભ્યાસ	
પંડયા સોમેશ્વર જયદેવ+		આલ્મીન	ઉજમ		વ્યાજ	
,, ભુલા ગિરધર+		,,	રેવા		ઘરકામ	
ભટ ચતુર વનમાલી+		,,	ભૂરી		,,	
જોશી ભુલા અનોપરામ+		ભારદ્વાજ	પાર્વતી		,,	
,, ગોપાલ સેવકરામ+		આલ્મીન			,,	

નામ.	ઉંમર.	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રિ.	ધંધો.	રિમાર્ક.
,, રણછોડ જીભાઇ+		આલ્મીન	સૂરજ		ઘરકામ	
,, હરજીવન નરભેરામ+		,,	રતન		,,	
,, નંદલાલ રણછોડ+		,,	માકોર		,,	
ઠાકોર મોહન ત્રિભુવન+		કૃષ્ણાત્રિ	પરસન		,,	
પંડ્યા ડાહ્યા રણછોડ+		,,	સુરજ		,,	
,, વીરેશ્વર રણછોડ+		,,	રેવા		,,	

કઠલાલમાં નાના એકડાની વસ્તીનો આંકડો નીચે મુજબ છે.

પુરૂષ.	બૈરી.	પુત્ર-પુત્રી.	રિમાર્ક.
૧૧૭	૮૩	૭૪-૨૫	૧૪

કઠલાલમાં નાના એકડાના વડાદ્રાની કુલ વસ્તી ૩૨૩ માણસની છે.

સરસવણી.

વ્યાસ ગણપત ઉત્તમરામ	૩૪	ભારદ્વાજ	ચંચળ	૧-૧	જ્યોતિષ	
,, છોટાલાલ ઉત્તમરામ+	૨૭	,,		૧-૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, માણેકલાલ ઉત્તમરામ	૧૭	,,			,,	
,, ગૌરીશંકર ઉત્તમરામ	૩૦	,,	રૂખી		,,	
,, દલસુખ ગોરધન+		,,	રૂક્ષમાણી		ઘરકામ	
,, જયદેવ ગોરધન+		,,	રેવા		,,	
,, દાજી ગોરધન+		,,	ડાહી		,,	
,, ચુનીલાલ દાજીભાઇ	૨૭	,,			વેપાર	
,, સોમેશ્વર દાજીભાઇ	૨૨	,,			,,	
,, મગનલાલ દાજીભાઇ	૨૦	,,			નોકરી	
,, મહાસુખ દાજીભાઇ	૧૭	,,			અભ્યાસ	
,, પરભુલાલ દાજીભાઇ+		,,	નાથી		ઘરકામ	
,, મોહનલાલ કાલીદાસ+		,,	ચંચલ	૧-૦	,,	પુત્રી મણી વિ.
,, શનીલાલ મોહન	૨૨	,,	પરસન		નોકરી	
,, ભુલાભાઇ કેવળ	૫૫	,,		૦-૧	જ્યોતિષ	
,, પ્રભુલાલ ભુલાભાઇ	૨૮	,,	જીવકોર		,,	
,, ચુનીલાલ ભુલાભાઇ	૨૦	,,	રૂક્ષમણી		,,	
,, ગોપાલ કેવળ	૫૦	,,			,,	
,, બાલાશંકર કેવળ	૪૫	,,			,,	
,, વૈજનાથ કેવળ	૪૦	,,	પાર્વતી	૦-૧	વેપાર	

નામ.	ઉંમર	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રિ.	ધંધો.	રિમાર્ક.
ભટ ડાહ્યાભાઇ કાલીદાસ	૬૫	ભારદ્વાજ			વેપાર	
,, મંછારામ દાજીભાઇ+		,,	ઉજમ		ઘરકામ	
,, છોટાલાલ બળદેવ	૩૫	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, સામળ બળદેવ+		,,	ફુલી	૧–૦	ઘરકામ	
,, જીવણલાલ સામળ	૩૨	,,	રેવા	૧–૨	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, શનીલાલ મોહનલાલ	૨૦	,,	રૂક્ષ્મણી		માસ્તર	
,, રસીકલાલ મોહનલાલ	૧૭	,,			અભ્યાસ	
,, અમૃતલાલ જગનેશ્વર+		,,	જેઠી		ઘરકામ	
,, માણેકલાલ વૈજનાથ+		,,	ડાહી		,,	
,, મગનલાલ જગનેશ્વર	૪૫	,,	કુમત		વેપાર	
,, મોહોલાલ મગનલાલ	૨૨	,,	રૂક્ષમણી	૦–૧	માસ્તર	
,, જેઠાલાલ મગનલાલ	૨૦	,,	મણી		અભ્યાસ	
,, મુલજી ગોકલ	૪૭	,,	કુમત	૩–૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, ગૌરીશંકર ગોકલ	૪૭	,,	સુરજ	૨–૦	,,	
,, શિવશંકર ગૌરીશંકર	૨૫	,,	લલિતા		જ્યોતિષ	
ભટ ભુલાભાઇ મોતીરામ	૫૩	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, જયદેવભાઇ મોતીરામ+		,,	જીવકોર		ઘરકામ	
,, છોટાલાલ મોતીરામ+		,,	કુમત		,,	
,, બકોર જીભાઇ	૩૫	,,		૧–૧	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, મોહનલાલ ઉત્તમરામ+		,,	સુરજ	૨–૧	ઘરકામ	
,, મથુર મોતીરામ+		,,	જેકોર		,,	
,, કેશવલાલ મથુર+		,,	રેવા	૧–૧	,,	
,, માણેકલાલ મથુર	૨૯	,,	પાર્વતી	૧–૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, શીવલાલ મથુર	૨૭	,,	સુરજ	૨–૦	,,	
,, નાથા બેચર+		,,	રેવા		ઘરકામ	
વ્યાસ મુલજી ગીરધર+		,,	ઉજમ		,,	
,, જગનેશ્વર ગીરધર	૫૮	,,			વેપાર	
,, અમૃતલાલ જગનેશ્વર	૪૦	,,	કંકુ	૨–૦	,,	
,, ચુનીલાલ અમૃતલાલ	૨૦	,,	જીવકોર		નોકરી	
,, મથુર લલ્લુ+		,,	જેકોર		ઘરકામ	
,, જાદવ લલ્લુ	૪૮	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, પરબ્રામ બહેચર	૬૨	,,			વેપાર	
,, શોમેશ્વર પરબ્રામ	૧૨	,,	જીવકોર		અભ્યાસ	
,, છગન હરીજન×		,,	દીવાલી		ઘરકામ	
,, મગન ત્રિભોવન+		,,	જેકોર	૨–૦	,,	

નામ.	ઉમ્મર	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રિ.	ધંધો.	રિમાર્ક.
વ્યાસ શીવલાલ જેઠાભાઇ	૩૬	ભારદ્વાજ		૧–૦	વેપાર	
,, રેવાશંકર જેઠાભાઇ+		,,	રેવા		ઘરકામ	
ભટ મથુર જીભાઇ	૫૬	,,		૩–૦	માસ્તર	
,, અમૃતલાલ જયદેવ	૩૨	,,	મણી		નોકરી	
,, જેઠાલાલ મથુર	૩૩	,,	ડાહી		,,	
,, નાથાલાલ મગનલાલ	૨૦	,,			,,	
,, મગનલાલ જીભાઇ+		,,	જેકોર		ઘરકામ	
,, ગગલરામ અંબારામ+		,,	જેકોર	૪–૦	,,	
વ્યાસ રતનલાલ ડાહ્યાભાઇ	૧૧	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, ચુનીલાલ હરગોવન	૩૪	,,	રૂક્ષમણી		ભજનમંડલ	
,, મોહનલાલ બાજી	૪૫	,,			વેપાર	
,, શનીલાલ ઉત્તમરામ	૩૮	,,	કુમત	૨–૨	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, સોમેશ્વર ઇશ્વર	૩૪	,,			નોકરી	
,, નાથાભાઇ ઇશ્વર	૫૩	,,			વેપાર	
,, ગોકલ ઇશ્વર	૪૮	,,	સૂરજ	૨–૧	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, ચુનીલાલ બાજી	૩૮	,,	રેવા	૧–૩	,,	
વ્યાસ જીવણલાત સામળ	૨૦	,,			,,	
,, ડાહ્યાભાઇ મોતીરામ+		,,	કુમત		ઘરકામ	
,, જાદવભાઇ અનોપરામ	૪૦	,,			નોકરી	
,, ત્રિભોવન રણછોડ	૪૨	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, માધલાલ રણછોડ+		,,	જેકોર		ઘરકામ	
,, મણીલાલ માધવલાલ	૨૫	,,	ગંગા	૨–૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, છગનલાલ હાઉજી	૪૫	,,	જીવકોર	૧–૧	,,	
,, મગનલાલ હાઉજી	૩૮	,,			,,	
,, ચુનીલાલ બળદેવ	૪૨	,,	મુલી	૧–૨	વેપાર	
,, મથુર મુલજી+		,,	સૂરજ		ઘરકામ	
,, દામોદર જગનેશ્વર+		,,		૦–૧	,,	
,, મોતીરામ હાંસજી+		,,	કાશી		,,	
ભટ ભુલા પારાસુર+		,,	ડાહી	૧–૦	,,	
વ્યાસ મથુર નાગર+		,,	ડાહી		,,	
,, દાજી નાગર+		,,	જીવકોર		,,	
,, ડાહ્યાભાઇ નાગર+		,,	કુમત		,,	
પંડ્યાબકોરભાઇ અનોપરામ	૪૮	આલ્મીન			વેપાર	
,, જેઠાલાલ બકોર	૨૮	,,	સુરજ	૧–૦	નોકરી	
,, બાલાશંકર બકોર	૨૩	,,	નર્મદા		,,	

નામ.	ઉંમર.	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રિ.	ધંધો.	રિમાર્ક.
પંડયા દાજીભાઇ હરીજન	૬૬	આલ્મીન			અપંગ	
,, ચુનીલાલ દાજીભાઇ	૪૬	,,		૧–૦	સટો	
,, અમૃતલાલ દાજીભાઇ	૪૩	,,			વેપાર	
,, જેઠાલાલ દાજીભાઇ	૪૧	,,	જેકોર	૧–૧	નોકરી	
,, વૈજનાથ ત્રીભોવન+		,,	જેઠી		ઘરકામ	
,, છોટાલાલ ત્રીભોવન	૨૬	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, શીવલાલ ત્રીભોવન	૨૪	,,	નર્મદા		માસ્તર	
,, નાનાભાઇ હરીજન+		,,	મહાકોર		ઘરકામ	
,, જયદેવ જીભાઇ+		,,	જેઠી		,,	
,, રેવાશંકર જયદેવ	૩૪	,,	નર્મદા	૧–૦	વેપાર	
,, શામળ જયદેવ	૨૩	,,	જેઠી	૧–૦	નોકરી	
,, ભોલાનાથ ચુનીલાલ	૨૧	,,	ઇચ્છા		,,	
,, મથુર જીભાઇ	૬૯	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, સોમેશ્વર મથુર	૩૪	,,	રૂક્ષ્મણી	૩–૦	વેપાર	
,, ભુદર મથુર	૨૨	,,	જીવકોર	૦–૧	અભ્યાસ	
,, મગનલાલ લલ્લુ		,,	કંકુ	૨–૦	ઘરકામ	
,, મોહનલાલ વલ્લભરામ		,,	જેકોર		,,	
,, જેઠાલાલ મોહનલાલ	૨૪	,,	ડાહી	૦–૧	વેપાર	
,, કેવલ જીભાઇ		,,	જેકોર		ઘરકામ	
,, જયશંકર ડાહ્યાભાઈ	૩૮	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, ડાહ્યાભાઇ ગોરધન+		,,	દિવાળી		ઘરકામ	
,, લલ્લુ ગીરધર	૭૫	,,			અપંગ	
,, મોહનલાલ લલ્લુ	૩૮	,,	રેવા	૧–૩	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, ચુનીલાલ ભુલાભાઇ	૩૦	,,	રેવા		નોકરી	
,, પરભુલાલ ભુલાભાઇ	૨૦	,,			,,	
,, ભાઇશંકર ગૌરીશંકર	૫૩	,,			વેપાર	
,, મોહનલાલ નાથાભાઇ	૪૦	મુદ્દગલ	જેઠી	૧–૧	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, મગનલાલ નાથાભાઇ	૪૪	,,		૦–૨	,,	
,, વૈજનાથ નાથાભાઇ	૨૮	,,		૦–૨	,,	
,, પ્રભુલાલ મોહનલાલ+		,,	રૂક્ષ્માણી	૧–૦	ઘરકામ	
,, જીવણલાલ મથુર	૨૪	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, બકોર જેઠાભાઇ	૫૯	,,			,,	
,, અમૃતલાલ બકોર	૨૩	,,		૧–૦	નોકરી	
,, ચુનીલાલ બકોર	૩૮	,,	સુરજ	૧–૨	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, ડાહ્યાભાઇ અંબારામ	૬૦	,,			ખેતી	

નામ.	ઉંમર	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રિ.	ધંધો.	રિમાર્ક.
પંડ્યા ગૌરીશંકર અંબારામ	૫૫	મુદ્દ્ગલ	જેકોર	૦–૧	માસ્તર	
જોશી જયદેવ મોરારજી+		,,	જેકોર		ઘરકામ	
ભટ છોટાલાલ ભાઇજી	૩૨	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
જોશી ભુલાભાઇ ગરબડ	૫૮	,,	મહાકોર		,,	
,, ફુલશંકર ભુલાભાઇ	૩૦	,,	રેવા		,,	
,, પ્રભુરામ મગનલાલ	૨૪	,,			નોકરી	
,, ઉત્તમરામ બાપુજી	૭૮	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, ફુલશંકર ઉત્તમરામ	૩૩	,,	ડાહી	૩–૦	,,	
પંડ્યા ભુલાભાઇ મનસુખ	૫૫	,,		૧–૦	વેપાર	
,, ચુનીલાલ ત્રીકમ	૩૮	,,		૧–૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, શીવશંકર શામળદાસ	૨૪	,,			નોકરી	
,, ભુલાભાઇ મોતીરામ	૪૦	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
ભટ પુનમરામ મનસુખ+		કશ્યપ	કુની		ઘરકામ	
,, માણેકલાલ પુનમરામ	૨૮	,,		૨–૦	રામલીલા	
,, ચતુર પુનમરામ	૨૩	,,	નર્મદા		નોકરી	
,, શામળ મનસુખ	૪૬	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, પુંજાભાઇ મનસુખ	૪૯	,,			,,	
,, મોહોલાલ પુંજાભાઇ	૨૩	,,	ડાહી	૦–૧	નોકરી	
,, મગનલાલ રણછોડ	૪૪	,,		૨–૧	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, હીરાલાલ નાથજી	૨૦	,,			અભ્યાસ	
,, મોહનલાલ દાજી	૫૦	,,	ચંચળ		વેપાર	
પંડ્યા મગનલાલ ગૌરીશંકર	૪૬	આશ્મીન	રૂક્માણી	૧–૨	,,	
,, છોટાલાલ ત્રીકમ	૪૯	,,			પેનસન	
,, હરગોવન ત્રીકમ	૪૪	,,	મણી		વેપાર	
,, અંબાલાલ હરગોવન+		,,	ડાહી		ઘરકામ	
,, છોટાલાલ ઉત્તમરામ	૫૩	,,	પરસન	૧–૨	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, ગણપત મોતીરામ	૪૫	,,	પાર્વતી	૦–૧	જ્યોતિષ	
,, ભુલાભાઇ ડાહ્યાભાઇ	૫૮	,,			,,	
,, છોટાલાલ ડાહ્યાભાઇ+		,,	ફુલકોર	૧–૦	ઘરકામ	
,, શામલ ડાહ્યાભાઇ	૫૫	,,	મહાકોર	૧–૦	જ્યોતિષ	
,, અમૃતલાલ જીભાઇ	૫૩	,,			,,	
,, માણેકલાલ જીભાઇ	૨૮	,,	મણી		ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, માણેકલાલ મથુર	૧૮	,,			,,	
,, શંકરલાલ મથુર	૧૪	,,			,,	
,, વલ્લભરામ ગોવીંદરામ+		,,	જીવકોર		ઘરકામ	

નામ.	ઉંમર	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રિ.	ધંધો.	રિમાર્ક.
પંડયા વૈજનાથ વલ્લભરામ	૨૬	આલ્મીન	ચંચળ		ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, મોહનલાલ લલ્લુ+		,,	સુરજ		ઘરકામ	
,, ડાહ્યાભાઇ લલ્લુ+		,,	કુમત		,,	
,, ગવરીશંકર મહાદેવ+		,,	મહાકોર		,,	
,, મગનલાલ ઉત્તમરામ	૪૮	,,	રેવા	૦–૩	વેપાર	
,, જીવણલાલછગનલાલ+		,,	ચંચળ		ઘરકામ	
,, વલ્લભરામ હરીજન×		,,	સુરજ	૧–૦	,,	
જોશી મથુર ત્રિભોવન	૪૮	,,	રેવા	૦–૧	,,	
,, પ્રભુલાલ પુનમરામ	૨૪	,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, કેવલ નારણ+		,,	કંકુ	૧–૦	ઘરકામ	
ભટ સોમેશ્વર મુલજી	૨૬	,,	મણી		વેપાર	
,, શામળ મુલજી	૩૩	,,	રેવા		નોકરી	
પંડયા જીભાઇ જેઠા+		મુદ્દગલ	કાશી	૧–૦	ઘરકામ	
,, મથુર જીભાઇ+		,,	સુરજ		,,	
,, જીવણ મોતી	૨૮	,,			નોકરી	
,, ચુનીલાલ શામળ	૨૬	,,	મણી	૧–૧	જ્યોતિષ	
,, નાથાભાઇ મયારામ	૬૫	,,			અપંગ	
ભટ જેઠાલાલ દાજી	૪૦	કશ્યપ		૧–૦	જ્યોતિષ	
,, વૈજનાથ દાજી	૪૦	,,	ડાહી	૨–૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, છોટાલાલ દાજી+		,,	સુરજ		ઘરકામ	
,, સોમેશ્વર દાજી+		,,	ચંચળ		,,	
,, ભુલાભાઈ બાજી	૬૦	,,		૨–૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, પ્રભુલાલ ભુલા	૨૬	,,	મણી	૧–૦	,,	
,, વસંતલાલ લલ્લુ	૩૬	,,			,,	
જોશી ચતુરભાઇ ઇશ્વર	૫૮	,,			,,	
,, મગનલાલ ઇશ્વર	૫૦	,,			,,	
,, ચુનીલાલ ડાહ્યાભાઇ	૪૪	,,	પરસન	૨–૦	,,	
ભટ મણીલાલ ભુલા	૨૦	,,			અભ્યાસ	
જોશી ગોકલ રણછોડ	૪૫	,,	પરસન	૫–૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
ભટ ડાહ્યાભાઇ દાજી+		,,	સુરજ	૨–૧	ઘરકામ	
,, શનીલાલ ડાહ્યાભાઇ	૨૮	કૌશિક	રૂક્ષ્માણી	૨–૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, છગનલાલ ભાઇજી+		,,	વીજકોર		ઘરકામ	
,, મંછારામ ભાઇજી+		,,	જેકોર		,,	
,, સોમેશ્વર નાથજી+		,,	ડાહી		,,	
,, હરગોવન ઉત્તમરામ		,,	ઉમીયા	૧–૦	,,	

સરસવણી.

નામ.	ઉમ્મર	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રિ.	ધંધો.	રિમાર્ક.
ભટ સોમેશ્વર ભુલાભાઇ	૨૪	પાતાંજલી	મણી	૦-૦	ભીક્ષાવૃત્તિ	
,, છોટાલાલ દાજીભાઇ+		,,	સુરજ	૦-૦	ઘરકામ	
,, ગોકલભાઇ મુલજી+		આત્માન	કુમત	૦-૦	ઘરકામ	
જોશી જીવણલાલ જાદેવભાઇ	૨૬	આંગષ્ટ	રૂક્ષ્માણી		ભીક્ષાવૃત્તિ	
,, શીવલાલ કેવળરામ	૨૬	,,			,,	
દવે બલદેવ કાલીદાસ+		કૃષ્ણાત્રિ	ભુરિ		ઘરકામ	
જોશી મોતીરામ ખેમજી+		વશિષ્ટ	ઉમીયા		,,	
પંડ્યા મોતીરામ લલ્લુ+		આત્માન	કસન		,,	
,, લલ્લુરામ રણછોડ	૬૦	મુદગલ			ભીક્ષાવૃત્તિ	
વ્યાસ મગનભાઇ ચિતુરભાઇ	૪૮	ભારદ્વાજ	જેકોર		,,	
જોશી ગરબડ કામેશ્વર	૫૦	,,			વેપાર	
ભટ નાથાભાઈ મહાદેવ	૬૮	મુદગલ	ઉજમ		ભીક્ષાવૃત્તિ	
,, મોહનલાલ નાથાભાઇ	૪૩	,,	ચંચળ	૧-૧	વેપાર	
,, શીવશંકર નાથાભાઇ	૨૫	,,	મણી		માસ્તર	
પંડ્યા જીવણલાલ મગન	૨૬	,,	ઇચ્છા		ભીક્ષાવૃત્તિ	

સરસવણીમાં વડાદ્રાની કુલ વસ્તી નીચે મુજબ છે.

પુરૂષ.	બૈરી.	પુત્ર-પુત્રી.	રિમાર્ક.
૧૪૯	૧૩૬	૯૦-૪૭	૧

સરસવણીમાં કુલ વડાદ્રાની વસ્તી ૪૨૩ માણસની છે.

કઠલાલમાં નાના એકડાની વસ્તીનો આંકડો નીચે મુજબ છે[૧]

પુરૂષ.	બૈરી.	પુત્ર-પુત્રી.	રિમાર્ક.
૧૦૫	૮૯	૫૩—૯	૨૦

કઠલાલમાં નાના એકડાની વડાદ્રાની કુલ વસ્તી ૨૭૬ માણસની છે.

૧ કઠલાલના નાના એકડાની વસ્તીનો સરવાળો પાના ૫૧ મે છે તે વસ્તીની ગણત્રિમાં ભુલ થએલી છે તેથી અહીં સરસવણીની વસ્તીની નીચે વસ્તી નાંખેલી છે સર્વેએ વાંચી લેવી.

કઠલાલમાં મોટા તથા નાના એકડાની વડાદ્રાની વસ્તી નીચે મુજબ છે.

પુરૂષ.	બૈરી.	પુત્ર–પુત્રી.	રિમાર્ક.
૨૨૨	૧૮૨	૧૨૭–૩૪	૩૪

કઠલાલમાં મોટા તથા નાના એકડાના વડાદ્રાની કુલ વસ્તી ૫૯૯.

ગીરમથા ઉર્ફે જરમઠા.

નામ.	ઉમ્મર	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રી.	ધંધો.	રિમાર્ક.
ઠાકોર વિઠ્ઠલ નરભેરામ		ભારદ્વાજ		૧–૦	નોકરી	
,, મોતીરામ+		,,			ભિક્ષાવૃત્તિ	
બેન મંછા વિઠ્ઠલની બેન વિધવા.		,,			ઘરકામ	
ઠાકોર અમૃતલાલ ભાઇશંકર	૫૫	,,	ઉજમ		ધીરધાર	
,, પરભુલાલ અમૃતલાલ	૨૭	,,	મણી	૧–૦	,,	
,, અંબાલાલ ઉર્ફે શનીલાલ અમૃતલાલ	૨૨	,,	મંગી		,,	

તેમજ ઠાકોર ગોકલ મનસુખનું ઘર હતું તે કઠલાલમાં ગણેલું છે.

આ ગામ અમદાવાદથી ૭ ગાઉ ને બારેજડી સ્ટેશનથી પણ સાત ગાઉપર પીરાણા પાસે છે.

ગીરમથા ઉર્ફે જરમઠામાં વસ્તીનો આંકડો નીચે મુજબ છે.

પુરૂષ.	બૈરી.	પુત્ર–પુત્રી.	રિમાર્ક.
૪	૩	૨ ૦	૧

ગીરમથા ઉર્ફે જરમઠાના વડાદ્રાની કુલ વસ્તી ૧૦ માણસની છે.

કપડવણજ (ગુજરાત વિભાગ).

જોશીસોમેશ્વરદ્વારકાંદાસભટ	૪૧	મુદ્દગલ	મહાલક્ષ્મી	૧–૦	જ્યોતિષ	
,, ત્રિભોવન દ્વારકાંદાસ ભટ	૨૮	,,	સરસ્વતી		,,	
,, ઉમીયાશંકર દ્વારકાંદાસ (ભટ)	૨૫	,,			,,	
ભટ ગણપતરામ રણછોડ	૩૩	કૌશિક			વ્યાજ	

નામ.	ઉંમર.	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રી.	ધંધો.	રિમાર્ક.
ભટ રણછોડ પરજારામ+		કૌશિક	પાર્વતી		ઘરકામ	
ઠાકોર પુરૂષોતમ બહેચર	૩૦	ભારદ્વાજ	ચંચલ	૦–૧	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, બહેચર ગોપાલ+		,,	ઝવેર		ઘરકામ	
જોશી હરગોવન વણારસી	૭૫	આલમન			રસોઈ	
,, રતનલાલ હરગોવન	૨૭	,,	ભૂરી	૨–૦	નોકરી	
ભટ છોટાલાલ નાથજી	૩૨	કૌશિક			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, ચુનીલાલ નાથજી+		,,	કંકુ	૧–૦	ઘરકામ	
,, રતનલાલ નાનાલાલ	૩૦	,,	રૂક્ષ્માણી	૦–૨	વેપાર	
,, કાલીદાસ લાલદાસ+		,,	ઝવેર	૨–૧	ઘરકામ	
,, શામળ કાલીદાસ	૨૧	,,	જીવી		વેપાર	
,, બલદેવ લાલજી	૪૮	,,		૩–૧	યજમાન	
,, મુલજી વણારસી+		આલમન	સુરજ		ઘરકામ	પુત્રી જીવી વિ.
,, રતનલાલ લલ્લુ+		,,	ગંગા		,,	
ભટ અમરતલાલ ઉત્તમરામ+		,,	ભૂરી		,,	

કપડવણજ (ગુજરાત વિભાગ) ની વસ્તીનો આંકડો નીચે મુજબ છે.

પુરૂષ.	બૈરી.	પુત્ર–પુત્રી.	રિમાર્ક.
૧૧	૧૩	૯ ૫	૧

કપડવણજ (ગુજરાત વિભાગ) ના વડાદ્રાની કુલ વસ્તી ૩૯ માણસની છે.

કપડવણજ (મેવાડ વિભાગ).

જોશી ભુદર મોતીરામ	૬૦	વસિષ્ઠ			રસોઇ	
,, માણેકલાલ ભુદર	૩૨	,,	મહાકોર	૪–૧	ગુમાસ્તી	
,, મોહનલાલ ભુદર	૨૯	,,	કાશી	૧–૧	નોકરી	
,, રતનલાલ રણછોડ	૨૯	,,	મણી		નોકરી	
,, નાથજી હરજીવન	૫૫	,,	ઝવેર	૧–૨	રસોઇ	
દવે પુનમચંદ છગનલાલ	૩૭	કૃષ્ણાત્રિ			જ્યોતિષ	
,, કુબેર છગનલાલ+		,,	ચંચલ	૧–૧	ઘરકામ	
,, દાજી+		,,	જમનાં		ઘરકામ	પુત્રીજેલી વિ.
,, નાનાલાલ શીવરામ	૩૫	,,			રસોઇ	
વ્યાસ જયદેવ ગિરધર	૪૦	ભારદ્વાજ	રૂક્ષ્માંણી	૩–૨	ખેતી	
,, જગનેશ્વર ગિરધર	૩૩	,,	ઇચ્છા	૦–૧	વેપાર	

નામ.	ઉંમર.	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રી.	ધંધો.	રિમાર્ક.
વ્યાસ અંબાલાલ ગિરધર	૨૦	ભારદ્વાજ			વેપાર	
,, સોમેશ્વર ગિરધર+		,,	સુરજ		ઘરકામ	
ભટ ભોગીલાલ દાજી	૫૫	કૃષ્ણાત્રિ		૧–૦	વેપાર	
,, ગણપત ભોગીલાલ	૨૫	,,	પશી		,,	
,, હરિલાલ દાજી	૫૦	,,	જીવી		ધીરધાર	
,, શામળ દાજી	૩૦	,,	ચંચલ	૨–૧	ખેતી	
,, છોટાલાલ દાજી	૨૫	,,	જીવી		,,	
,, શામળ લલ્લુ+		,,	નાથી		ઘરકામ	
દવે કાલીદાસ ખુશાલ+		,,	કાશી		,,	પુત્રીજેકોરવિ.
,, દલસુખ કાલીદાસ	૩૨	,,	રેવા	૨–૦	ખેતી	
જોશી છોટાલાલ રણછોડ	૨૦	,,			નોકરી	
,, નારાયણ મનસુખ		વસિષ્ટ			ધીરધાર	
,, મનસુખ+		,,	ગંગા		ઘરકામ	
,, ગિરધર મનસુખ+		,,	ઝવેર		,,	
ભટ હરિલાલ રાજારામ	૨૫	કૃષ્ણાત્રિ	મણી		વેપાર	
,, દલસુખ અંબારામ+		,,	દિવાલી		ઘરકામ	
દવે લલ્લુ ગોવિંદરામ	૫૦	,,		૧–૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, રણછોડ લલ્લુ	૩૦	,,	રેવા	૨–૦	ગુમાસ્તી	
ભટ પરસોતમ રાજારામ+		કૌશિક	ઉજમ		ઘરકામ	
,, મણિલાલ પુરશોત્તમ	૩૫	,,	પશી		નોકરી	
દવે શામળ ગોવિંદરામ	૩૨	કૃષ્ણાત્રિ			ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, સોમેશ્વર ગોવિંદરામ	૨૮	,,			રસોઇ	
જોશી લલ્લુ+		,,	કસન	૨–૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, રણછોડ ત્રિભોવન	૪૨	,,	મહાલક્ષ્મી	૧–૨	વેપાર	
,, પરસોતમ ગોપાલ	૫૫	વસિષ્ટ	ગંગા	૨–૧	રસોઈ	
,, અમૃતલાલ રૂખદેવ		,,	વધુ		સન્યાસી	પુત્રીચંચલવિ.
,, પુનમચંદ ગોરધન	૨૫	,,	ભૂરી	૦–૧	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, છોટાલાલ લલ્લુ	૨૮	,,	નર્મદા		વેપાર	
,, ચુનીલાલ લલ્લુ+		,,	વસતી	૦–૧	,,	

કપડવણજ (મેવાડ વિભાગ) ના વડાદ્રાની વસ્તીનો આંકડો નીચે મુજબ છે.

પુરૂષ.	બૈરી.	પુત્ર–પુત્રી.	રીમાર્ક.
૨૯	૩૦	૨૩ ૬	૩

કપડવણજ (મેવાડ વિભાગ)ના વડાદ્રાની કુલ વસ્તી ૯૧ માણસની છે.

ડાકોર.

નામ.	ઉંમર.	ગોત્ર.	સ્ત્રી.	પુત્ર, પુત્રી.	ધંધો.	રીમાર્ક.
દવે નરસિંહ પ્રભુરામ	૫૦	કૃષ્ણાત્રિ		૧-૦	વીશી	
,, વાસુદેવ નરસિંહ	૨૩	,,	મણી		,,	
,, મથુર પ્રભુરામ	૪૦	,,			,,	
,, ઓચ્છવલાલ મથુર	૧૭	,,	મણી		,,	
,, મોહન પ્રભુરામ	૩૦	,,	દિવાળી		વેપાર	
,, બાબર કુબેર	૪૫	,,		૧-૦	યજમાન	
,, મણિલાલ બાબર	૩૦	,,	પશી		,,	
,, મુલજી બાબર	૨૩	,,	યશોદા		,,	
,, રણછોડ કુબેર+		,,	સદા	૧-૦	ઘરકામ	પુત્રી પશી વિ.
જોશી છોટાલાલ દાજી	૩૦	પૌલસ્ત્ય	રેવા		યજમાન	
,, જટાશંકર છોટાલાલ	૧૭	,,	ભૂરી		,,	
,, મણિલાલ રેવાશંકર	૨૪	,,	મણી		વીશી	
,, રેવાશંકર બાપુજી+		,,	જેકોર		ઘરકામ	
,, જાદવ વિઠ્ઠલ	૫૦	,,	સૂરજ		ખેતી	
રાણા નારણ હરીભાઇ	૬૫	ભારદ્વાજ			વેપાર	
,, પુરૂષોતમ નારણ	૧૭	,,	પશી		,,	
,, મોહન નારણ	૧૫	,,	જીવી		,,	
,, ક્રીરપાશંકર કામેશ્વર	૪૮	,,	ચંચલ	૧-૧	,,	
દવે ચમન બળદેવ	૧૮	કૃષ્ણાત્રિ			અભ્યાસ	
રાણા શામળપ્રસાદ હરખરામ	૪૫	ભારદ્વાજ			સ્ટેશન માસ્તર.	
,, શંકરલાલ શામળ	૨૦	,,	ડાહી	૨-૦	અભ્યાસ	
,, પુનમચંદ હરખરામ	૩૦	,,		૧-૧	ગુડસકલાર્ક	
,, બાલકૃષ્ણ પુનમચંદ	૧૫	,,	અમથી		અભ્યાસ	
જોશી જગન્નાથ ગોવર્ધન	૩૧	,,	પશી	૨-૦	દુકાન	
,, ગોવર્ધન પીતાંબર+		,,	બાકોર		ઘરકામ	
,, શંકરલાલ ગરબડ	૩૫	,,			યજમાન	
દવે મણિલાલ જયશંકર	૩૫	કૃષ્ણાત્રિ			,,	
,, ધુલાજી ગોવર્ધન	૩૦	,,	ગુલાબ	૦-૧	નોકરી	
,, ગોવર્ધન+		,,	લક્ષ્મી		ઘરકામ	પુત્રી રેવા વિ.
,, સોમેશ્વર મુલજી	૨૨	,,	પરસન		યજમાન	
જોશી પુરૂષોત્તમ નરભેરામ	૫૪	કૌશિક	ગોકલી	૧-૧	પટલાનો	

નામ.	ઉંમર.	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રી.	ધંધો.	રિમાર્ક.
જોશી અંબાલાલ પુરૂષોત્તમ	૩૨	કૌશિક	ઝવેર	૦-૧	પટવાનો	
,, પ્રભુલાલ પુરૂષોત્તમ	૨૫	,,	નર્મદા	૧-૦	નોકરી	
બાઈ દિવાળી	૫૫				ઘરકામ	
જોશી ડાહ્યા છબઇ+		ભારદ્વાજ	ડાહી		,,	

ડાકોરમાં વડાદ્રાની વસ્તીનો આંકડો નીચે મુજબ છે.

પુરૂષ.	બૈરી.	પુત્ર-પુત્રી.	રિમાર્ક.
૨૯	૨૬	૧૧ ૫	૨

ડાકોરમાં વડાદ્રાની કુલ વસ્તી ૭૩ માણસની છે.

અમદાવાદ.

ભટ અંબાલાલ બાપુજી	૨૮	કૃષ્ણાત્રિ	નર્મદા		ચિત્રકાર	
,, બાપુજી નરભેરામ+		,,	સદા		ઘરકામ	
જોશી શામળ દાજી	૪૫	વસિષ્ઠ		૨-૦	ભિક્ષાવૃત્તિ	
,, દાજી નરભેરામ+		,,	ઉજમ		,,	
,, છોટાલાલ રૂખદેવ	૪૦	,,	ઇચ્છા	૧-૩	નોકરી	
ભટ વૈજનાથ નથુ	૩૨	કૃષ્ણાત્રિ	દયા	૧-૦	વેપાર	
,, લલ્લુ નરભેરામ+		વશિષ્ઠ	દીવાલી	૧-૦	ઘરકામ	
જોશી શિવશંકર લલ્લુ	૨૫	,,	મહાલક્ષ્મી	૧-૦	વીશી	
બાઈ ગંગા				૨-૦	ઘરકામ	
જોશી છગન લલ્લુ	૩૦	,,				

અમદાવાદમાં વડાદ્રાની વસ્તીનો આંકડો નીચે મુજબ છે.

પુરૂષ.	બૈરી.	પુત્ર-પુત્રી.	રિમાર્ક.
૬	૮	૮ ૩	૦

અમદાવાદમાં વડાદ્રાની કુલ વસ્તી ૨૫ માણસની છે.

ઉમરેઠ.

નામ.	ઉંમર.	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રી.	ધંધો.	રિમાર્ક.
મણીલાલ ભીખા	૧૯				યજમાન	મા ઉમીયા વિ.
કેશવલાલ મોતીરામ	૧૭				અભ્યાસ	મા ડાહી વિ.
રવિશંકર રણછોડ	૨૫		જમના		યજમાન	
મણીલાલ રણછોડ	૧૭				,,	
મુલજી રણછોડ	૩૧				,,	
બાઈ મહાકોર તે છોટાલાલની વિધવા					ઘરકામ	

ઉમરેઠમાં વડાદ્રાની વસ્તીનો આંકડો નીચે મુજબ છે.

પુરૂષ.	બૈરી.	પુત્ર-પુત્રી.	રિમાર્ક.
૫	૨	૦ ૦	૨

ઉમરેઠમાં વડાદ્રાની કુલ વસ્તી ૯ માણસની છે.

બારડોલી.

બીજા પરચુરણ ગામોમાં વસતા વડાદ્રા.

જોશી શામળ મથુર	૩૫	ગૌતમ			જ્યોતિષ	
,, કેશવલાલ મથુર	૨૫	,,	પશી	૧-૦	,,	
,, જેઠા મોતી	૧૮	,,			,,	
બેન રેવા	૩૫	,,				

બારડોલીમાં વડાદ્રાની વસ્તીનો આંકડો નીચે મુજબ છે.

પુરૂષ.	બૈરી.	પુત્ર-પુત્રી.	રિમાર્ક.
૩	૨	૧ ૦	૦

બારડોલીમાં વડાદ્રાની કુલ વસ્તી ૬ માણસની છે.

સાંખેજ.

નામ.	ઉંમર.	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રી.	ધંધો.	રિમાર્ક.
ભટ ભુલા કાશીરામ	૫૦		જેઠી		ખેતી	
બાઇ રૂખી મણીલાલ રણછોડની ભોજાઇ	૨૫					

સાંખેજમાં વડાદ્રાની વસ્તીનો આંકડો નીચે મુજબ છે.

પુરૂષ.	બૈરી.	પુત્ર-પુત્રી.	રિમાર્ક.
૧	૨	૦ ૦	૦

સાંખેજમાં વડાદ્રાની કુલ વસ્તી ૩ માણુસની છે.

દેશમેવાડ (માંડી.)

માનાવત પ્રભુરામ પ્રેમજી	૩૫	કૃષ્ણાત્રિ	કેસર	૧–૦	ખેતી	
,, પ્રેમજી+		,,	રૂક્ષ્માણી		,,	
,, ભાણજી પ્રેમજી	૩૨	,,			,,	
રણા નંદલાલ દયારામ	૩૫	આલ્મીન	નવલ	૧–૧	,,	
,, જગન્નાથ ચંદુલાલ	૧૪	,,	ભૂરી	૦–૧	,,	
,, ગંગારામ ચંદુલાલ	૧૦	,,			,,	
,, રત્નેશ્વર ચંદુલાલ	૪	,,			,,	
,, જયશંકર દયારામ	૩૦	,,	ઝવેર	૧–૨	,,	
,, રાધાકસન દયારામ	૨૬	,,	મહાલક્ષ્મી	૧–૦	,,	
,, ભગવાન દયારામ	૧૮	,,	કસ્તુરી		,,	
,, રણછોડ ખેમદાસ	૫૦	,,	રૂક્ષ્માણી		,,	
,, નારાયણ રણછોડ	૩૫	,,	કસ્તુરી	૩–૧	,,	
,, લક્ષ્મીચંદ દલાજી	૩૫	,,	રાધા	૨–૦	,,	
,, દલાજી+		,,	જેકોર		,,	
,, હીરાલાલ દલાજી	૪૩	,,	કેસર		વેપાર	
,, ગણપત હીરાલાલ	૨૨	,,	ભૂરી		,,	
,, લાલશંકર હીરાલાલ	૨૦	,,	વહુ		ખેતી	
,, વાલજી દલાજી	૪૮	,,	કાશી		,,	
,, મથુર વાલજી	૨૭	,,	વહુ	૦–૧	,,	
,, રામચંદ્ર દલાજી	૪૫	,,	કંકુ	૧–૩	,,	

નામ.	ઉંમર.	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રી.	ધંધો.	રિમાર્ક.
કમલાવત લક્ષ્મીચંદ ગોવિંદરામ	૪૫	કૃષ્ણાત્રિ	રેવા		ખેતી	
,, રત્નેશ્વર લક્ષ્મીચંદ	૨૫	,,	ગલાલ		,,	
,, ચુનીલાલ લક્ષ્મીચંદ	૧૫	,,	ગંગા		,,	
,, શીવરામ ગોવિંદરામ+		,,	ભૂરી		,,	
,, રામચંદ્ર ગોવિંદજી	૩૫	,,	ગુલાબ	૧-૧	,,	
,, ભગવાન રામચંદ્ર	૧૫	,,	પશી		,,	
માનાવત તારાચંદ કાશીરામ	૪૫	,,	ચંચલ	૨-૦	,,	
,, પ્રેમચંદ કાશીરામ	૪૦	,,			,,	
,, ગોવિંદરામ કાશીરામ	૩૮	,,			,,	
,, કેશુરામ કાશીરામ	૫૦	,,	રંભા	૨-૦	,,	
બોઝાવત હીરાચંદ મોતીરામ	૫૦	અગસ્ત્ય	કેસર		,,	
,, કૃષ્ણલાલ હીરાચંદ	૩૦	,,	ભૂરી		,,	
,, શામળ હીરાચંદ	૨૫	,,	દયાલ		,,	
બાઈ વિસુભાઇ (માનાવત) ની દીકરી.	૬૦	,,			,,	
ભટ ગોરધન જ્યોતિરામ	૫૦	,,			,,	
લવાવત મોતીરામ+		કૃષ્ણાત્રિ	ચંચલ	૧-૦	,,	
રૂપાવત પુનભાઇ બાપુજી	૫૦	,,		૧-૦	,,	
,, વિશ્વનાથ બાપુજી	૪૫	,,		૦-૧	,,	
,, કેશવલાલ વિશ્વનાથ	૨૧	,,	વસંતી	૧-૦	,,	
જોશી દલાજી સુખદેવ+		,,	માલી	૧-૦	,,	
,, જગન્નાથ દલાજી	૨૧	,,	વસંતી	૧-૦	,,	
લવાવત પ્રભુરામ પ્રેમજી	૪૮	,,	જીવકોર		,,	
,, ઉદયલાલ દોલતરામ	૨૨	,,	સરસ્વતી	૦-૧	,,	
,, ભગવાન માણેકલાલ+		,,	ગેંદી	૨-૦	,,	
,, જયદેવ વખતરામ	૨૫	,,	પાર્વતી	૧-૧	,,	મા રંભા વિ.
,, જયદેવ રામચંદ્ર	૩૦	,,		૨-૧	,,	
ભટ ઉદયલાલ દોલતરામ	૩૦	,,	આલી	૧-૦	,,	ફોઇપાર્વતીવિ.
,, શિવરામ કૃષ્ણરામ	૫૦	,,	નાની	૧-૧	,,	
,, જગનેશ્વર કૃષ્ણારામ	૫૮	,,			,,	
,, શામળ જગનેશ્વર	૩૦	,,	લક્ષ્મી	૧-૧	,,	
,, નારાયણ જગનેશ્વર	૨૮	,,	મણી	૦-૨	,,	
લવાવત લક્ષ્મીચંદ જગનેશ્વર	૫૦	,,	કંકુ	૦-૧	,,	
,, વિશ્વનાથ લક્ષ્મીચંદ	૨૩	,,	મણી	૦-૧	,,	

નામ.	ઉંમર.	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રી.	ધંધો.	રિમાર્ક.
,, જગનેશ્વર		કૃષ્ણાત્રિ	નંદુ		ખેતી	
માધાવત કેશવલાલ દેવશંકર	૨૧	,,	નર્મદા		,,	
,, પરસોતમ દેવશંકર	૧૫	,,	ગંગા		,,	
લવાવત કસનલાલ પ્રતાપજી	૨૨	,,			,,	
ભટ નંદરામ જયકૃષ્ણ	૬૫	,,	જડાવ		,,	પુત્રી રેવા વિ.
,, રણછોડ નંદરામ	૪૦	,,	લક્ષ્મી	૧–૧	,,	
ભોજાવત હરિરામ અંબારામ	૫૦	અગસ્ત્ય		૨–૦	,,	
,, પુંજારામ હરિરામ	૩૫	,,	ઝવેર	૧–૦	,,	
,, મોહનલાલ અંબારામ	૩૨	,,	પ્યારી	૧–૦	,,	
પંડ્યા ઋષભદાસ જગનેશ્વર	૩૦	,,	વસંતી	૧–૦	,,	
,, જગનેશ્વર+		,,	લક્ષ્મી	૧–૦	,,	
જોશી ખમાણ+		,,	લાડુ	૧–૦	,,	
ભટ દેવશંકર મથુરાદાસ	૨૪	,,	જીવી		,,	
બાઈ અમૃત વિધવા	૪૫	,,			,,	
માધાવત શામળ શીવરામ	૪૮	કૃષ્ણાત્રિ	જીવી	૧–૦	,,	
,, પ્રભુલાલ શામળ	૨૮	,,	સવાગી	૧·૦	,,	
,, નારાયણ શીવરામ	૪૦	,,	રાખી	૪–૦	,,	
,, તુલસીરામ શીવરામ	૪૨	,,	ધુલી	૩–૧	,,	
,, વૈજનાથ તુલસીરામ	૧૬	,,	દયા		,,	
રાધાવત પરમાનંદ બાપુજી	૫૦	મહરાત	તુલસી		,,	
,, કસનલાલ પરમાનંદ	૨૯	,,	જીવી		,,	
લવાવત અંબાલાલજગનેશ્વર	૪૦	કૃષ્ણાત્રિ	મથુરી	૩–૧	,,	
,, દયારામ પ્રતાપજી	૩૦	,,	રેવા	૧–૦	,,	
,, મોહનલાલ પ્રતાપજી	૪૦	,,	તાકુ	૧–૨	,,	
,, વૃજલાલ જગનેશ્વર	૪૪	,,	રૂક્ષ્માણી	૧–૨	,,	
,, પરસુરામ જગનેશ્વર	૫૦	,,	જમના	૨–૦	,,	
,, દોલતરામ રામચંદ્ર+		,,	રેવા	૪–૧	,,	
પંડ્યા રામચંદ્ર વાલજી	૪૦	અગસ્ત્ય			,,	
,, હીરાલાલ રામચંદ્ર	૨૦	,,	રેવા		,,	
બાઈ ગંગા વિધવા		,,			,,	
પંડ્યા રેવાશંકર વાલજી		,,			,,	
,, દેવશંકર મોતીરામ	૪૫	,,	તલસી	૩–૧	,,	
,, ચતુરલાલ દેવશંકર	૨૨	,,			,,	
,, મોતીરામ+		,,	જમના		,,	
વાછાવત માધવ	૩૯	મહરાત	કસ્તુરી	૧–૨	,,	

નામ.	ઉંમર	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રી.	ધંધો.	રીમાર્ક.
જોશી પીતામ્બર+		વસિષ્ઠ	ધનબાઈ		ખેતી	
,, ભગવાન પીતામ્બર	૪૫	,,	ઉજમણી	૧–૨	,,	
,, ઉમીયાશંકર ભગવાન	૧૫	,,	લલીતા		,,	
બાધાવત ડાહ્યારામ જેશંકર	૫૦	ચંદરાત	ચંપા		,,	
,, હીરાલાલ ડાહ્યારામ	૩૦	,,	કેશર	૧–૧	,,	
લવાવત નારાયણ સેવકરામ	૫૦	કૃષ્ણાત્રિ	જડાવ		,,	
,, નંદલાલ નારાયણ	૨૫	,,	જમના	૧–૦	,,	
લખાવત ગેલીરામ ગોવિંદરામ	૪૦	ભારદ્વાજ	રતન	૧–૨	,,	
,, ભગવાન ગોવિંદરામ		,,			,,	

દેશમેવાડ (માંડી) ની વડાદ્રાની વસ્તીનો આંકડો નીચે મુજબ છે.

પુરૂષ.	બૈરી.	પુત્ર–પુત્રી.	રિમાર્ક.
૮૩	૭૮	૬૫ ૩૬	૬

દેશમેવાડ (માંડી) ના વડાદ્રાની કુલ વસ્તી ૨૬૮ માણસની છે.

દેશમેવાડ (ધાવા.)

નામ.	ઉંમર	ગોત્ર.	બૈરી.	પુત્ર, પુત્રી.	ધંધો.	રીમાર્ક.
જોશી હીરાલાલ ત્રીકમજી	૪૦	વસિષ્ઠ	ભૂરી	૧–૦	ખેતી	બેન પાલી વિ.
,, રૂખભદાસ ત્રીકમજી	૩૫	,,		૦–૧	,,	
,, મગનલાલ રૂખભદાસ	૧૩	,,	ડાહી		,,	
,, શીવરામ પ્રભુરામ	૩૫	,,	લક્ષ્મી		,,	
,, કુબેર+		,,	કવલી	૧–૦	,,	

દેશમેવાડ (ધાવા) ની વસ્તીનો આંકડો નીચે મુજબ છે.

પુરૂષ.	બૈરી.	પુત્ર–પુત્રી.	રિમાર્ક.
૪	૪	૨ ૧	૦

દેશમેવાડ (ધાવા) ના વડાદ્રાની કુલ વસ્તી ૧૧ માણસની છે.

દેશમેવાડ (ઉંઠાળા.)

નામ.	ઉંમર	ગોત્ર.	ઔરી.	પુત્ર, પુત્રી.	ધંધો.	રિમાર્ક.
દવે નંદરામ શીવરામ	૪૫	કૃષ્ણાત્રિ	રતન	૨–૧	ખેતી	
,, હીરાલાલ નંદરામ	૨૫	,,	પાર્વતી		,,	
,, હરીરામ કેવલજી	૪૨	,,	પાર્વતી	૩–૧	,,	
,, દયારામ કેવલજી	૩૫	,,	ગંગા	૩–૧	,,	
,, કેવલજી+		,,	જેઠી		,,	
,, સેનરામ શીવરામ	૩૫	,,		૧–૦	,,	
જોશી રતનેશ્વર ગોરધન	૩૮	,,	ભૂરી		,,	
દવે હરીલાલ+		,,	પાર્વતી		,,	

દેશમેવાડ (ઉંઠાળા) ની વસ્તીનો આંકડો નીચે મુજબ છે.

પુરૂષ.	ઔરી.	પુત્ર–પુત્રી.	રિમાર્ક.
૬	૭	૮ ૩	૦

દેશમેવાડ (ઉંઠાળા) ના વડાદ્રાની કુલ વસ્તી ૨૫ માણસની છે.

વાંસવાડા.

જોશી ભેળવલાલ કસનલાલ	૪૨	વસિષ્ઠ		૧–૦	વૈદ્ય	

વાંસવાડાની વસ્તીનો આંકડો નીચે મુજબ છે.

પુરૂષ.	ઔરી.	પુત્ર–પુત્રી.	રિમાર્ક.
૧	૦	૧ ૦	૦

વાંસવાડાના વડાદ્રાની કુલ વસ્તી ૨ માણસની છે.

મહેમદાવાદની વસ્તીનો આંકડો નીચે મુજબ છે.[1]

પુરૂષ.	બૈરી	પુત્ર–પુત્રી	રીમાર્ક
૧૮૭	૨૦૯	૧૧૮–૪૬	૨૩

મહેમદાવાદના વડાદ્રાની કુલ વસ્તી ૫૮૩ માણસની છે.

ગામવાર જુદી જુદી વસ્તી અને જ્ઞાતિની કુલ્લે વસ્તી.

નામ	પુરૂષ	બૈરી	પુત્ર	પુત્રી	રીમાર્ક
પીઠીજ	૨૩	૧૯	૧૦	૩	૩
વડથલ	૪૩	૩૦	૨૬	૧૨	૧૩
મહેમદાવાદ	૧૮૭	૨૦૯	૧૧૮	૪૬	૨૩
હાથીજણ	૧૪	૧૬	૭	૪	૩
કઠલાલ	૨૨૨	૧૮૨	૧૨૭	૩૪	૩૪
સરસવણી	૧૪૯	૧૩૬	૯૦	૪૭	૧
ગીરમથા	૪	૩	૨	૦	૧
કપડવણજ	૪૦	૪૩	૩૨	૧૧	૪
ડાકોર	૨૯	૨૬	૧૧	૫	૨
અમદાવાદ	૬	૮	૮	૩	૦
ઉમરેઠ	૫	૨	૦	૦	૨
બારડોલી	૩	૨	૧	૦	૦
સાણંજ	૧	૨	૦	૦	૦
દેશમેવાડ	૯૩	૮૯	૭૬	૪૦	૬
વાંસવાડા	૧	૦	૧	૦	૦
સરવાળો	૮૨૦	૭૬૭	૫૦૯	૨૦૫	૯૨

જ્ઞાતીની કુલ્લે વસ્તી ૨૩૯૩ છે.

૧ મહેમદાવાદની વસ્તીનો સરવાળો પાના ૪૨ મે છે તે વસ્તી મુકવામાં ભુલ થયેલી છે તેથી અહીં વાંસવાડાની વસ્તીની નીચે વસ્તી નાંખેલી છે. તે સર્વેએ વાંચી લેવી.

વિષય ૩ જો.

જ્ઞાતીનાં ગોત્રો, તે ગોત્રોના ઉચ્ચાર, જનોઇ બનાવવાનિ વિધી અને નિત્ય કર્મ બાબત.

જ્ઞાતીના ગોત્રો બાબત.

આખી જ્ઞાતીનાં બધાં મળી લગભગ ૧૬ ગોત્રો તપાસ કરતાં માલુમ પડયાં છે, પરન્તુ બાલોપાખ્યાનમાં બધાં મળી ૧૩ ગોત્રોનીજ સંખ્યા વર્ણ-વેલી છે. પ્રથમના ગોત્રોના નામોમાં, અને હાલના ગોત્રોના નામોમાં અપ ભ્રંશ થયેલો સ્પષ્ટ જણાય છે, અને કદાચ એક ગોત્રનાં બેનામો જુદે જુદાં આપ્યાં હોય, એમ જણાય છે, જેમ કે પૌલસ્ત અને મૌનસ એ બે ગોત્ર એકજ હોવાં જોઇએ. કશ્યપ અને કૌશીક એ બે પણ એકજ હોવાં જોઇએ. પૌલસ્ત ગોત્રને અપ ભ્રંશથી ચોલસ ગોત્રપણ કહે છે. તેવીજ રીતે ચદરાત, એ ગોત્ર કંઈ શક ભરેલું જણાય છે, બીજા ગોત્રો વિશે કંઇ શક જેવું જણાતું નથી.

સોળ ગોત્રોનાં નામો નીચે મુજબ છે.

મુદ્દગલ, કૃષ્નાત્રી, આલમન, અગસ્ત, ચદરાત, વસિષ્ઠ, ભારદ્વાજ, મૈત્રેય, ગૌતમ, કૌશીક, પૌલસ્ત, ઓદુંબર, વાલમીક, કશ્યપ, પાતા-ન્જલી, અને મૌનસ, એ સોલ ગોત્રો છે. ઉપર લખેલા મુદ્દગલ ગોત્રને અપ ભ્રંશથી મધુકર ગોત્ર કહે છે, અને ભારદ્વાજને ભાદરવાશી પણ કહે છે અને મૌનસ-ને મૌલસ કહે છે માટે તે અપભ્રંશો હવેથી સુધારીને બોલવાનીટેવ પાડવી.

ગોત્રોના ઉચ્ચાર.

દરેક વડાદરા જ્ઞાતીને યજુર્વેદ છે, અને તેની શાખા માધ્યન્દીની છે, નીચે દરેક ગોત્રોનાં નામ છે.

સંખ્યા.	ગોત્રનું નામ.	પ્રવર		
૧	મુદ્દગલ.	મુદ્દગલ	ભાર્ગવ	ચ્યવન
૨	કૃષ્નાત્રી,	આત્રેય	આર્ચનાનસ	સ્યાવાસ્ય
૩	આલમન,			
૪	અગસ્ત,	આગસ્ત્ય	દાર્દરયુત	ઇદ્દમવાહ
૫	ચદરાત,	ચાંદરાત્રેય	આર્ચનાનસ	સ્યાવાસ્ય
૬	વસિષ્ઠ,	વાસિષ્ઠ	ઇંદ્રપ્રમદ	આભરદ્દસુ
૭	ભારદ્વાજ,	ભારદ્વાજ	અંગીરસ	બારહસ્પત્ય.
૮	મૈત્રેય,	ગૌતમ	આંગીરસ,	તીથ્ય.

૯	ગૌતમ,	ગૌતમ,	આંગીરસ,	આયાસ.
૧૦	કૌશીક,	કૌશીક,	અઘમર્ષણ,	વિશ્વામિત્ર,
૧૧	પૌલસ્ત,	પૌલસ્ત	આંગીરસ	ચ્યવન
૧૨	ઔદુંબર,	આંગીરસ	ગૌતમ	શ્રમાન,
૧૩	વાલ્મીક,			
૧૪	કશ્યપ,	કશ્યપ	અવત્સાર	અસિત
૧૫	પાતાંજલી,			
૧૬	મૌનસ,	માનસ્ય	ભાર્ગવ	વેધસ.

ઉપર મુજબ લખેલા ગોત્રોના ત્રીપ્રવરો છે. અન્ય જ્ઞાતીઓમાં કેટલાકના એજ ગોત્રોના **પંચ** પ્રવરો છે. પરન્તુ આપણી જ્ઞાતીમાં સર્વેના ત્રીપ્રવરોજ છે, તેમજ આલ્મન-વાલ્મીક અને પાતાંજલી ગોત્રો માટે પુરતી માહીતી નહી મળવાથી તેનાં પ્રવર મુકયાં નથી. ઉચ્ચાર કેમ કરવો તેની માહીતી. પોતાના શુકલ પાસેથી સીખી લેવી.

જ્ઞાતીના ગામવાર ગોત્રોની યાદી.

૧ પિહીજ—ભારદ્વાજ ગોત્ર છે,—**મહેમદાવાદ**—ભારદ્વાજ, મૈત્રેય, મુદ્દ્ગલ, ગૌતમ, વાલ્મીક, કશ્યપ, અને અગસ્ત એ ગોત્રો છે,—**૩ હાથીજણ**—મૈત્રેય, અને ભારદ્વાજ એ ગોત્રો છે,—**૪ વડથલ**—ભારદ્વાજ, ઔદુંબર, અને કૃષ્ણાત્રી, એ ત્રણ ગોત્રો છે,—**૫ કઠલાલ**—કૃષ્ણાત્રી, મૈત્રેય, ભારદ્વાજ, ગૌતમ, મુદ્દ્ગલ, આલમન, કૌશીક, પૌલસ્ત, અને ઔદુંબર, એ ગોત્રો છે,—**૬ સરસવણી**—ભારદ્વાજ, આલમન, કશ્યપ, મુદ્દ્ગલ, કૌશીક, પાતાંજલી, અગસ્ત, કૃષ્ણાત્રી, વસીષ્ઠ, છે,-**૭ જરમઠા** (ગીરમઠા)—ભારદ્વાજ, ગોત્ર છે,—**૮ કપડવંજ**—મુદ્દગલ, કૌશીક, ભારદ્વાજ, આલમન, વસિષ્ઠ, કૃષ્ણાત્રી, અને પૌલસ્ત, એ ગોત્રો છે,—**૯ ડાકોર**-કૃષ્ણાત્રી, પૌલસ્ત, ભારદ્વાજ. અને કૌશીક છે,—**૧૦ અમદાવાદ**—કૃષ્ણાત્રી, અને વસિષ્ઠ, એ બે ગોત્રો છે,—**૧૧ મેવાડ**—કૃષ્ણાત્રી, આલ્મન, અગસ્ત, ચદરાત, વસિષ્ઠ, અને ભારદ્વાજ, એ ૭ છે—**૧૨ ઉમરેઠ—૧૩ સાંખેજ-૧૪ બારડોલી**-વિગેરે ગામોના વસ્તીના ગોત્રોની બરાબર ખબર નહિ પડવાથી આપ્યાં નથી.

જણાવવાની જરૂર એ છે જે આપણી જ્ઞાતિની સ્થિતિ દિનપરદિન વિદ્યાની બાબતમાં અને સંધ્યાદિ નિત્યકર્મની બાબતમાં ઘણી પશ્ચાત પડી ગયેલી જણાય છે. અને ધારવા પ્રમાણે કેટલાકોને જનોઈ દેતી વખતે ગુરૂ (ગોર) ગાયત્રીમંત્ર શીખવે છે, પરન્તુ ભાગ્યેજ મોટી ઉમ્મરે તે ગાયત્રી મંત્રનું સ્મરણ રાખ્યું હોય, એવાઓને કહેવાની ફરજ છે કે આપણને

ગાયત્રી રૂપી મહામંત્રનો અમૂલ્ય મણી મળ્યો છે, તેને નિરર્થક ગુમાવવા જેવું થાય છે, માટે જેઓને તે ગાયત્રી મંત્રનું વિસ્મરણ થયું હોય તેવા જ્ઞાતી બંધુઓએ લજ્જા છોડી, અભિમાન રહિત થઇ, ગાયત્રી મંત્રનો શુદ્ધ ઉચ્ચાર પોતાના ગુરૂ પાસેથી, યા જ્ઞાતી બંધુઓ પાસેથી, યા પોતાના શુકલ (ગોર) પાસેથી શીખી લઇ તેનો જેટલો બને તેટલો નિરંતર જપ કરવો. તે આલોક અને પરલોકનું કલ્યાણકારી સાધન થઇ પડશે, એમ ખાત્રીથી જાણવું.

॥ कार्पाससम्भवंसूत्रं धर्मकामार्थमोक्षदम् ॥
॥ विप्रेन्द्रकन्याभिश्च निर्मितंचेत्सुशोभनम् ॥

ભાવાર્થ—કપાસથી પેદા થયેલું રૂ, ધર્મ, અર્થ, કામને મોક્ષ, એ ચાર પદાર્થોને આપે છે, પવિત્ર બ્રાહ્મણની કન્યા પાસે તે રૂનુ સુતર કતાવી તેની જનોઇ કરવી અને પવિત્ર થઇને આસન ઉપર બેસી, માર્જન, આવાહન, અને ગાયત્રી જપ કરી બ્રાહ્મણોએ પહેરવી શુભ છે.

વેદાદિ નવ બાબતોની સમજ.

દરેક બ્રાહ્મણે વેદાદિ નવ બાબતો ઉત્પત્તિ સાથે સમજવી જોઇએ. કારણકે તે વેદાદિ બાબત દરેક ઠેકાણે પોતાનો ગોત્રોચ્ચાર કરતી વખતે ઉપયોગી થાય છે.

વેદ બાબત.

૧ જગતના નિયંતા બ્રહ્મદેવના મુખથી રૂગ્વેદ, યજુર્વેદ, સામવેદ, અથર્વવેદ એ પ્રમાણે. ૪ વેદો ઉત્પન્ન થયા છે. તે ચાર વેદોમાંથી જે મનુષ્યોએ જે વેદ વધારે માન્યો, તે વેદ તેનો કહેવાય છે. આપણી જ્ઞાતીનો યજુર્વેદ છે.

ઉપવેદ બાબત.

૨ તે ચાર વેદોના અંગીભૂત આયુર્વેદ, ધનુર્વેદ, ગાન્ધર્વવેદ, શિલ્પશાસ્ત્ર એ ચાર ઉપવેદો છે. આપણી જ્ઞાતીનો ઉપવેદ ધનુર્વેદ છે.

ગોત્ર.

૩ જે રૂષિથી પોતાની ઉત્પત્તિ થઇ છે. તે રૂષિનું જે નામ તે પોતાનું ગોત્ર કહેવાય છે.

શાખા.

૪ જે સમયથી ઉત્પત્તિની પ્રસિદ્ધી થઇ તે સમયનું જે નામ તે શાખાનું નામ કહેવાય છે.

સૂત્ર.

૫ યજ્ઞોપવીતને માટે જે રૂષિએ સૂત્ર આપ્યું તે રૂષિનું જે નામ તે નામ સૂત્રનું કહેવાય છે.

પ્રવર.

૬ જનોઇના મધ્યમાં જે ગાંઠો હોય છે, તેને પ્રવર કહે છે. તેના ઋષિઓનાં નામ જુદાં જુદાં હોય છે.

શિખા.

૭ ચોટલીની જે ગાંઠ તેને શિખા કહે છે, તે શિખા કેટલાકની ડાબી બાજુ અને કેટલાકની જમણી બાજુ એ પ્રમાણે બે પ્રકારની છે. તે શીખા બાંધવાનો મંત્ર સંધ્યામાં લખેલો છે.

પાદ.

૮ પગને પાદ કહે છે. એ પાદ પણ જમણો અને ડાબો બે પ્રકારનો છે. તેને મંત્રયુક્ત જળથી સ્પર્શ કરવો અને યજ્ઞ વિગેરે કાર્યોમાં જલથી ધોઇને પૂંજા કરાવવી.

દેવતા.

૯ જે વેદનો સ્વામી હોય તેને દેવતા કહે છે. જેમકે ૠગ્વેદાદિ ચાર વેદોના સ્વામી બ્રહ્મા મહાદેવ વિષ્ણુ અને ઇંદ્ર એ ચારેને દેવતા કહે છે. તેમનો ઉચ્ચાર પણ તે તે વેદના ઉચ્ચારની માફક કરવો. આપણા વેદના સ્વામી અથવા ઇષ્ટદેવ મહાદેવજી છે.

॥ अथयज्ञोपवीत लक्षणम् ॥

नारदउवाच ॥

॥ भगवन्श्रो तुमिच्छामि नवसूत्रस्य लक्षणम् ॥
कस्मिन् वसतिकोदेवस्तन्मे ब्रूहिजनार्दन ॥

નારદમુનિ શ્રીભગવાન પ્રત્યે કહે છે કે હે પ્રભુ નવ સુત્રનું શું લક્ષણ છે. અને કીયા સૂત્રમાં કીયો દેવ રહે છે. તે મને કહો.

નવ સૂત્રની સમજ.

દરેક જનોઇમાં ત્રણ શેરો હોય છે. તે પ્રત્યેક શેરમાં ત્રણ સુતરના દોરા હોય છે. એટલે ત્રણ સેરનાં મળીને નવ સૂત્રો થાય છે.

श्रीभगवानुवाच

प्रणवः प्रथमे सूत्रे द्वितीये ऽग्निःप्रकीर्तितः ।
तृतीये तक्षक श्चैव चतुर्थे सोमएवच ॥
पंचमे पितृदेवश्च षष्ठे चैव प्रजापतिः ।
सप्तमे वासुदेवश्च अष्टमे रवि रेवच ॥

नवमे सर्व देवास्तु इत्येवं नवसूत्रकम् ।

ब्रह्मणोत्पादितं सूत्रं विष्णुना त्रिगुणीकृतं ॥

ग्रंथितंच त्रिनेत्रेण गायत्र्या चाभिमंत्रितं ।

विफलं वहते भारो योनजानाति लक्षणम् ॥

कर्म बाह्यो द्विजः सोयम् नपूज्यो लोकनिन्दितः ॥

ભાવાર્થ—શ્રી ભગવાન કહે છે. હે નારદમુનિ પહેલા સૂત્રથી નવ સૂત્રોમાં અનુક્રમે ૐકાર ૧ અગ્નિ ૨ તક્ષક ૩ ચંદ્ર ૪ પિતૃ ૫ બ્રહ્મદેવ વિષ્ણુ ૭ સૂર્ય ૮ અને બધા દેવો રહે છે.

તે સૂત્રને બ્રહ્મદેવ ઉત્પન્ન કરે છે. વિષ્ણુ ત્રિગુણ કરે છે. અને મહાદેવ ગાયત્રી મંત્ર વડે ગાંઠ બાંધે છે. એ પ્રમાણે તૈયાર થયેલી યજ્ઞોપવીત (જનોઇ) ના કર્મને જે બ્રાહ્મણ જાણતો નથી. તે આ સંસારમાં નિંદવા લાયક છે. તેમજ તે ફક્ત ભાર વહન કરનાર કર્મનો અનધિકારી ને લોકોને પૂજવા લાયક નથી.

યજ્ઞોપવિત (જનોઇ) ધારણ કરવાનો વિધિ.

સ્નાન કરી પવિત્ર આસન ઉપર બેસવું અને યજ્ઞોપવીત પાસે રાખવું પ્રથમ આચમન પ્રાણાયામ્ કરી હાથમાં જલ લઇને નીચે મુજબ સંકલ્પ કરવો.

सङ्कल्पः ॥ ॐ विष्णु र्विष्णुरित्यादि अमुकगोत्रोऽमुकशर्मा श्रौत स्मार्त कर्मानुष्ठानसिध्यर्थं ममचतुर्विधपाप क्षयार्थं प्रायश्चित्तांग त्वेनपूर्व संस्कृत यज्ञोपवीत धारणमहं कारिष्ये ॥

આ પ્રમાણે સંકલ્પ કરીને યજ્ઞો પવીતની પ્રાર્થનાનો સંકલ્પ કરવો. સંકલ્પ કરવો એટલે આચમનિમાં જળ લઈ નીચે પ્રમાણે બોલી છેલ્લાં વિનીયોગઃ એ શબ્દ બોલી આચમનીનું પાણી તરભાણામાં નાંખવું એનું નામ સંકલ્પ.

यज्ञोपवीत मिति मंत्रस्य वामदेवऋषिः उपवीत देवता यजुच्छन्दः श्रौतस्मार्त कर्मानुष्ठान सिध्यर्थं यज्ञो पवीत प्रार्थनायां विनियोगः ॥

સંકલ્પ કરી બે હાથ જોડી જનોઈની પ્રાર્થના કરવી.

मंत्र-यज्ञो पवीतं परमं पवित्रं प्रजापते र्यत्सहजं पुरस्तात् ।

आयुष्य मग्र्यंप्रति मुंच शुभ्रं यज्ञो पवीतं बलमस्तु तेजः ॥

એ મંત્રથી પ્રાર્થના કરી. ધારણ કરવાનો (પેહેરવાનો) સંકલ્પ,

यज्ञोपवीतमसीति मंत्रस्य हिरण्यगर्भ ऋषिः प्रजापति र्देवता अनुष्टुप् छन्दः यज्ञो पवीत धारणे विनियोगः ॥

નીચેનો મંત્ર બોલી પહેરવી.

ॐ यज्ञोपवीतमसि यज्ञस्यत्वा यज्ञोपवीतेनो पनह्यामि ॥

આ મંત્ર બોલી બે હાથથી જનોઈ પહોળી કરીને જનોઈના મધ્યમાં દ્રષ્ટિથી સૂર્યનું દર્શન કરી જમણા હાથથી ધારણ કરી ડાબી ખાંધ ઉપર રાખવી અને ત્યાર પછી પોતાની શક્તિ પ્રમાણે ગાયત્રી મંત્રનો જપ કરવો.

એ પ્રમાણે દર વખતે દોઢ માસ વિતી ગયા પછી નવી જનોઈ પહેરવી અને જુનીનો ત્યાગ કરવો.

ગ્રહણ ગયા પછી, સુતક કહાડયા પછી પણ જનોઇ બદલવી.

જુની જનોઈ કાહાડી નાંખતાં બોલવાનો મંત્ર.

यज्ञोपवीतं यदि जीर्णवन्तं विद्यादिवेद्यं परब्रूहसत्वम् ।
आयुष्यमग्र्यं प्रतिमुञ्चशुभ्रं यज्ञोपवीतं विसृजस्तु तेजः ॥

આ પ્રમાણે મંત્ર બોલી જનોઈની કંઠી કરીને માથાથી કહાડી જલમાં અથવા પીપળા કે તુળશીના ઝાડ નીચે નાંખવી.

સંક્ષેપમાં નિત્ય કર્મ.

દરેક જ્ઞાતિ ભાઇઓએ હમ્મેશાં પ્રાતઃકાલમાં (સવારમાં) ઉઠીને સંધ્યા અવસ્ય કરવી જોઇએ કારણ કે જે બ્રાહ્મણ લાગટ ત્રણ દિવસ સુધી સંધ્યા નથી કરતો તે ધર્મશાસ્ત્રના નિયમ પ્રમાણે શુદ્ર જેવો થાય છે અને મરણ પછી અધોગતિને પામે છે. એટલે કુતરા જેવી યોનીઓમાં જન્મ લે છે. માટે પોતાથી વિશેષ કંઈ પણ ન બની શકે તો ફક્ત આચમન પ્રાણાયામ્ આવાહન અર્ધ્ય અને પોતાની શક્તિ પ્રમાણે ગાયત્રી મંત્રનો જપ કરવો.

જેને જનોઇનો સંસ્કાર થયેલો છે. તેને આ પ્રમાણે સંધ્યા કરવાનો અધિકાર થાય છે. માટે જનોઇ દીધા પછી નીરંતર (હંમેશાં) સંધ્યા કર્યાં વગર રહેવું નહિં.

સંક્ષેપમાં સંધ્યા કરવાની રીત.

आचमनम् ॥

ॐ अच्युतायनमः १ ॐ केशवायनमः २ ॐ गोविन्दायनमः ३

આ પ્રમાણે ત્રણ વખત બોલી દરેક નામ વખતે હાથમાં પાણી લઈ આચમન કરવું. (જલ પી જવું.)

॥ भस्मधारणमंत्र ॥

ॐ त्र्यायुषं जमदग्नेः कश्यपस्य त्र्यायुषम् ।

जद्देवेषु त्र्यायुषं तन्नो अस्तु त्र्यायुषम् ॥

આ મંત્ર બોલી ભસ્મ ધારણ કરવી.

પ્રાણાયામની સમજ.

પ્રથમ ગાયત્રી મંત્ર બોલી જમણા નસકોરાથી શ્વાસ ચડાવવો તેને પૂરક કહે છે. પછી મધ્યમાં પણ એક ગાયત્રી મંત્ર બોલાય ત્યાં સુધી શ્વાસ રોકવો તેને કુંભક કહે છે અને ત્યાર પછી ડાબા નસકોરાથી ધીમે ધીમે એક ગાયત્રી મંત્ર બોલી શ્વાસ ઉતારવો તેને રેચક કહે છે.

આ પ્રમાણે પ્રાણાયામ્ કરતી વખતે શુદ્ધ અને એકાગ્ર વૃત્તિ રાખવી.

આવાહન.

गायत्रीं त्र्यक्षरां बालां साक्षसूत्रकमण्डलुम् ।

रक्ताङ्गीं रक्तवस्त्रां च हंसवाहनसंस्थिताम् ॥

ऋग्वेदकृतोत्सङ्गां चतुर्वक्त्रां चतुर्भुजाम् ।

ब्रह्माणीं ब्रह्मदैवत्यां ब्रह्मलोक निवासिनीम् ॥

आवाहयाम्यहं देवी मायांतीं सूर्यमंडलात् ।

आगच्छ वरदे देवि त्र्यक्षरे ब्रह्मवादिनि ॥

गायत्रि छन्दसांमात ब्रह्मयोनि नमोऽस्तुते ॥

આ પ્રમાણે બોલી બે હાથ જોડી ગાયત્રીનું આવાહન કરવું (ધ્યાન ધરવું.)

અર્ઘ્ય બાબત.

ત્રાંબાના અથવા પીતળના અરઘીયામાં પાણી ચંદન અને પુષ્પ લેઇને ગાયત્રી મંત્ર બોલી સૂર્યનારાયણને અર્ઘ્ય આપવો. એ પ્રમાણે સૂર્યોદયની લગભગ સંધ્યા કરવા બેઠા હોઇએ તો ત્રણ અર્ઘ્ય આપવા અને વખત વીતી ગયો હોય એટલે સૂર્યોદય થયો હોય; ત્યારે ચાર અર્ઘ્ય આપવા.

ત્યાર પછી ગાયત્રી મંત્રનો પોતાની ઇચ્છા મુજબ જપ કરવો.

વિસર્જનનો સંકલ્પ.

अद्येत्यादि० ॥ मम सकलदुरितोपशमनार्थं कृतेन प्रातः संध्यात्मककर्मणा श्रीब्रह्मस्वरूपीसूर्यनारायणः प्रीयतां नमम ॥

આ પ્રમાણે હાથમાં પાણી લેઇને માસ તિથી અને વારનું ઉચ્ચારણ કરી સંકલ્પ મુકીને વિસર્જન કરવું.

વિષય ૪ થો.

વડાદરા જ્ઞાતિનું આદિસ્થળ (ઉત્પત્તિસ્થાન) બાલાપુરનું આધુનીક વર્ણન.

બાલાર્ક જ્ઞાતિનું આદ્યસ્થાન બાલાપુર હાલમાં વરાધ એ નામથી ઓળખાય છે. તે વરાધ ગામ ગુજરાતના પાટનગર અમદાવાદથી ઈશાનકોણમાં આશરે સાત ગાઉ અથવા દશ મૈલ પર આવેલું છે. અમદાવાદથી પ્રાંતીજ લાઇનની રેલ્વેમાં મુસાફરી કરતાં, વરાધ જવા માટે મેદરા નામના સ્ટેશને ઉતરી આશરે દોઢ માઇલનો રસ્તો કાપવો પડે છે. સ્ટેશનથી અગ્નીખુણાના માર્ગે ગામમાં દાખલ થવાય છે. અને તેનો છેલ્લો છેડો વાવ્યખુણો ગણાય છે. ગામની પશ્ચિમ દિશાએ સાબરમતી નદી વહે છે. જેથી આ ગામ નદીના કીનારા પર આવેલું છે.

તે સમયના વડાદરા જ્ઞાતીના તપોબળનું વર્ણન.

કહેવાતી દંતકથા પ્રમાણે આપણા પૂર્વજો જ્યારે વરાધમાં વસતા હતા. તે વખતે સંધ્યા વંદનાદિ નિત્યકર્મો કરવા માટે ગંગા (સાબરમતી) કીનારે જતા હતા, તે સમયે પોતાના તપોબળના ભાવથી ધોએલાં વસ્ત્રો આકાશમાં કંઇપણ આધાર વિના સુકાતાં હતાં, જ્યારે ફરીથી ગંગા કીનારે સ્નાન કરવા આવતા હતા, ત્યારે તે અંતરીક્ષ સુકવેલાં વસ્ત્રો તે વખતે પોતપોતાની પાસે નિયમિત રીતે આવતાં હતાં. વરાધ એ તે સમયનો ખરેખરી વડાદરા જ્ઞાતીની વસાયલી સાક્ષાત બ્રહ્મપુરીજ લેખાતી હતી. એમ ઘણાઓ હજુસુધી પણ નિઃસંશય કહે છે.

સૂર્યની નહેરની હકીકત.

તે સમયમાં જે સૂર્યની નહેર કહેવાતી હતી તે નહેર પૂર્વ અને ઉત્તર દિશાની વચમાં એટલે ઈશાનખુણામાં હાલપણ એક વ્હેરાના આકારમાં દ્રષ્ટિગોચર થાય છે જ્યારે તે વ્હેરાની કે કોતરોની ભેખડો વર્ષાઋતુમાં (ચોમાસામાં) પલળીને ધશી પડે છે. ત્યારે જુદીજ જાતના શિક્કા દેવોની પ્રતિમાઓ, અને જુના નમૂનાની અનેક સાબીતીઓ હાલ મળી આવે છે, તે ઉપરથી ઘણાઓનું માનવું છે કે તે સૂર્યની નહેર છે, અને નહિને કિનારે

પણ જુની મૂર્તિઓ, ખંડેરો, વિગેરે કોઇ કોઇ વખતે જોવામાં આવે છે. એમ ત્યાંના વસતા હાલના લોકો પણ કહે છે. એવીજ એક બીજી નહેર વ્હેળારૂપે દક્ષિણ દિશાયે પણ હાલ છે.

સૂર્ય નારાયણનું મંદિર.

નદિના કાંઠા તરફ ગામમાં એક સૂર્ય નારાયણનું જીર્ણ થઈ પડી ગયેલું મંદિર છે. તેમજ ચૂના ઇંટ વગેરેથી મજબૂત કરેલાં કોટડાં હજુપણ દેખાવ દે છે. તે ખંડેરો હજુપણ મોજુદ છે. સૂર્યનારાયણના મંદિર પાસે રામચંદ્રનું એક મંદિર છે. ગામના મધ્ય ભાગમાં અસલના વખતનો એક જૂનો દરવાજો હાલ પણ બીસમાર હાલતમાં છે, સંવત ૧૯૫૬ સુધી આ ગામમાં (વરાધ) એથી ત્રણ વડાદરાઓનાં ઘર હતાં, હાલ ત્યાં વડાદરાનું એકપણ ઘર નથી. આ પ્રમાણે બાલાર્ક જ્ઞાતીનું મુખ્યસ્થળ (વરાધ) હાલની સ્થિતીએ જોવામાં આવે છે.

પૂર્વ દિશાએ આવેલી વાવ્ય.

ગામની પૂર્વ દિશાએ નજીક એક પૂરાતની વાવ્ય છે. તેમાં હાલ પાણી છે. તે વાવ્યમાં આપણી બાલામાતાની પ્રતિમા સ્થાપિત કરી હતી, પરન્તુ જ્યારે યવનોની લડાઈ થઇ. ત્યારે તે પ્રતિમાએ વાવ્યના જળમાં નિવાસ કર્યો હતો. અને જ્ઞાતીના કેટલાક જાણકારોનું કહેવું છે કે એ પ્રતિમા હજુ પણ તે વાવ્યમાં ઉંધી પડેલી છે.

જનોઇયા તલાવનું વર્ણન.

ગામ બહાર દક્ષિણ દિશામાં જનોઇયા નામે એક તલાવ છે. ત્યાં આગળ આપણા પૂર્વજોએ મુસલમાન બાદશાહ સાથે આશરે તેરમા સૈકામાં સ્વધર્મ રક્ષણાર્થે લડાઇ કરી હતી. અને યવનોએ ત્યાં બ્રાહ્મણોની જનોઇયો ઉતારી લીધી હતી તેથી તે તલાવનું નામ જનોઇયું તલાવ પડ્યું હતું ને તે લડાઇમાં આપણી હાર થવાથી આપણી જ્ઞાતીને વરાધ (બાલાપુર) ગામ છોડવાનો સમય આવ્યો હતો. તે વખતથી વરાધ ગામની અને વડાદરા જ્ઞાતી.ની અસ્તં વ્યસ્ત સ્થિતિ થવા પામી છે.

આ પ્રમાણે કપડવંજ નિવાસી **જોષી સોમેશ્વર દ્વારકાંદાસે** પ્રથમ વિષયમાં વડાદરા જ્ઞાતીની ઉત્પત્તિનું આલોપાખ્યાન, બીજા વિષયમાં જ્ઞાતીની વસ્તી, ત્રીજા વિષયમાં જ્ઞાતીના ગોત્રો, ને ગોત્રોના ઉચ્ચારો, ગામવાર ગો-

ત્રોની યાદી જનોઇ બનાવવાનો વિધી અને નિત્યકર્મ, ચોથા વિષમાં વડાદરા જ્ઞાતીના આદ્યસ્થળ વરાધનું વર્ણન, એમ ચાર વિષયથી આ લઘુ ગ્રંથ સંવત ૧૯૭૫ ના વૈશાખ સુદી ૧૫ ને ગુરૂવારે પૂર્ણ કર્યો છે.

આ પુસ્તક મળવાનું ઠેકાણું નીચે મુજબ છે.

જોષી સોમેશ્વર દ્વારકાંદાસ,

જીલ્લે ખેડા, ડે. મોટા રામજી મંદિર, મું. **કપડવંજ.**

તથા ડે. ઠાકોરદ્વારરોડ ભાટ જીવણજી ગલ્લી, ઘર નં. ૪ **મુંબઇ.**

સમાપ્ત.

જ્યોતિષનો એક અમૂલ્ય ગ્રંથ.

જેમાં બે હજાર શ્લોકનો સમાવેશ કીધો છે, અને ફલાધીશની ઘણી બાબતોથી ભરપૂર છે. તમારે ફલાધીશમાં ઉત્તમ જ્યોતિષ વિદ્યાનું જ્ઞાન મેળવવું હોય તો આ પુસ્તક જરૂર ખરીદો, તેનું નામ

જાતકપારીજાત

છે અને તેનું શ્લોક સાથે શુદ્ધ ગુજરાતી ભાષાન્તર આપેલું છે. એટલે શીખનારને સારી સગવડ પડે તેમ છે.

આ પુસ્તક

નામદાર મહારાજા ગાયકવાડ સરકારની શાળા, લાયબ્રેરી અને સેન્ટ્રલ લાયબ્રેરીમાં મંજુર થયેલું છે.

મળવાનું ઠેકાણું.

જોષી સોમેશ્વર દ્વારકાંદાસ.

ઠે. ઠાકોરદ્વાર ભાઈ જીવણજીની ગલી-**મુંબઈ.**

અને મોટારામજી રાવળપોળમાં-**કપડવંજ.**

જ્યોતિષમાં ગણિત અને ફલાધીશ

પોતાની મેળે શીખનારને એક ઉત્તમ તક.

જ્યોતિષ કલ્પતરૂ.

ગણીત ને ફલાધીશથી ભરપૂર છે. એક ચોપડી ગણિત વિભાગની છે. બીજીમાં ફલાધીશ છે. એમ પુસ્તકનાં બે વોલ્યૂમ છે, વાંચનાર જ્યોતિષની ઘણી બાબતો પોતાની મેળે શીખી શકશે. આના જેવું ગુજરાતીમાં જ્યોતિષ જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવાનું બીજું એકે પુસ્તક હજુ સુધી પ્રગટ થયું નથી.

આ પુસ્તક

નામદાર મહારાજા ગાયકવાડ સરકારની શાળા, લાયબ્રેરી અને સેન્ટ્રલ લાયબ્રેરીમાં મંજુર થયેલું છે.

મળવાનું ઠેકાણું.

જોષી સોમેશ્વર દ્વારકાંદાસ.

ઠે. ઠાકોરદ્વારભાઈ જીવણજીની ગલી-**મુંબઈ.**

અને મોટારામજી રાવળપોળ-**કપડવંજ.**

જાહેર ખબર.

અમારે ત્યાં જ્યોતિષના કામને લગતા તૈયાર કાગળો તેમજ વૃષફલ વિગેરે નીચે મુજબ મળે છે

૧ જન્મપત્રિકાના ત્રણ બંધના કાગળો. ....

૨ ગણુપતિ છાપના બુકના કાગળો. ....

૩ ગણુપતિ વિનાના સાદા કાગળો. ....

૪ નવબંધના ટપકા. ....

૫ ષડ્વર્ગી ટપકા. } મથાળાવાળા. ....
વેલવાળા. ....
સાદા. ....

૬ જરથોસ્તી ટપકા (પારસી કોમ માટે.)

૭ સંસ્કૃત વૃષફલ. ....

૮ ગુજરાતી વૃષફલ. } હિનાંશા. ....
મુદ્દા. ....

૯ સંસ્કૃત જન્માક્ષરને માટે ટપકી. ....

૧૦ ગુજરાતી. ....

ઉપર લખેલા ભાવો ચાલુ વખતના છે, ઓછા કે વધૂ ભાવના આધારે ઉપર લખેલી કિં૨ ઘટાડો હરવખતે કરવામાં આવે છે.